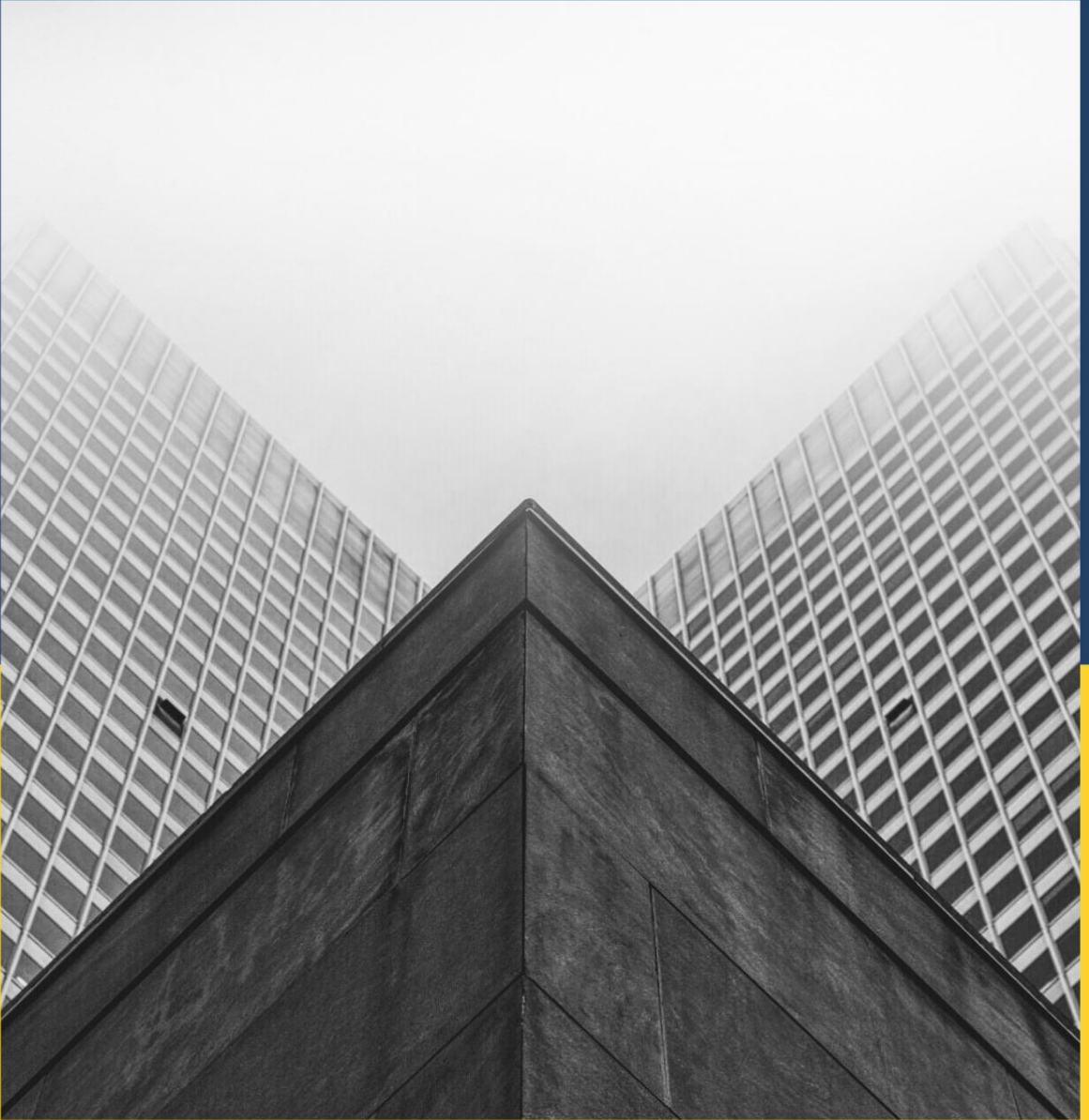




# Kırşehir Ekonomi Raporu

20  
19



# İçindekiler

<b>ÖNSÖZ</b> .....	<b>2</b>
<b>DÜNYA EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ</b> .....	<b>3</b>
<b>TÜRKİYE EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ</b> .....	<b>8</b>
<b>Sanayi Üretim Endeksi ve İmalat Sanayii Kullanım Oranı</b> .....	<b>13</b>
<b>Ödemeler Dengesi</b> .....	<b>14</b>
<b>Fiyat Gelişmeleri ve Para Politikası</b> .....	<b>16</b>
<b>Mali Piyasalardaki Gelişmeler</b> .....	<b>17</b>
<b>Dış Ticarete Gelişmeler</b> .....	<b>19</b>
<b>KIRŞEHİR EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ</b> .....	<b>24</b>
<b>Demografik Yapı ve Sosyal Kalkınma</b> .....	<b>24</b>
<b>Eğitim</b> .....	<b>27</b>
<b>Sağlık</b> .....	<b>31</b>
<b>Turizm</b> .....	<b>32</b>
<b>Finansal Göstergeler</b> .....	<b>33</b>
<b>Dış Ticaret</b> .....	<b>37</b>
<b>Marka ve Patent Başvuruları</b> .....	<b>39</b>
<b>Tarım ve Hayvancılık</b> .....	<b>41</b>
<b>Ticari Hayat</b> .....	<b>48</b>
<b>İşgücü ve İstihdam</b> .....	<b>49</b>
<b>RAKAMLARLA KIRŞEHİR TİCARET VE SANAYİ ODASI</b> .....	<b>51</b>
<b>KAYNAKÇA</b> .....	<b>56</b>

## ÖNSÖZ

2019 yılı gerek küresel gerekse ulusal düzeyde ekonomik yavaşlamaya sahne olmuştur. IMF verilerine göre, 2019 yılında %3 olarak beklenen dünya ekonomisinin büyüme hızı, 2010 sonrası dönemin en düşük hızı olarak gerçekleşmiştir. Buna paralel olarak, 2018 yılını yüzde 2,6 büyüme ile tamamlayan Türkiye, 2019'un ilk çeyreğinde yüzde 2,3 ve ikinci çeyreğinde yüzde 1,6 daralmıştır. Üçüncü çeyrekte beklentileri aşarak yüzde 0,9 büyüyen ekonomi, son çeyrekte ise yüzde 6,0'luk büyüme ile 2019 yılını 0,9 büyüme oranı ile kapatmıştır.

Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası, 106 yıllık köklü geçmişiyle şehrimiz ve ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültür alanlarda gelişimine katkı sağlamak için canla başla hizmet eden bir kurumdur. Odamız, şehrimize hizmet eden tüm üyelerine destek olmakta, büyümeleri ve gelişmeleri yönünde tüm imkânları sunmaktadır.

Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası olarak daima gelecek için çalışmakta ve yenilikçi olmaya gayret etmekteyiz. Bir önceki yılın Dünya, Türkiye ve Kırşehir ekonomilerinin değerlendirmesinin yer aldığı ve kaynak eser niteliği taşıyan "2019 Kırşehir Ekonomi Raporu" çalışmamız bu yönde hazırlanmıştır.

"2019 Kırşehir Ekonomi Raporu" adlı raporumuza katkı sağlayan bütün kurum ve kuruluşlara, kitabın hazırlanmasında yoğun emek sarf eden ekip arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyor, raporumuzun tüm Kırşehir halkına faydalı olmasını ümit ediyorum.

**Mustafa YILMAZ**  
**Yönetim Kurulu Başkanı**

## DÜNYA EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ

2019 yılı gerek küresel gerekse ulusal düzeyde ekonomik yavaşlamaya sahne olmuştur. IMF verilerine göre, 2019 yılında %3 olarak beklenen dünya ekonomisinin büyüme hızı, 2010 sonrası dönemin en düşük hızı olarak gerçekleşmiştir. Dünya ticaret hacmindeki artış için de aynı durum söz konusu olmuştur.

ABD Merkez Bankası FED'in 2019 yılında faiz artırımı ve likiditeyi daraltma yönünde uygulayacağını açıkladığı para politikalarında tersine dönüş yaşanmış ve faizlerde üç kez indirmeye gidilmiştir. Bu gelişme, dış kaynak bağımlısı ülkelerin lehine olmuş, göreceli yüksek faiz vermelerine bağlı olarak kısa vadeli spekülasyon sıcak para yeniden bu ülkelere akmaya başlamıştır. Bu da gelişen piyasalarda borsaları olumlu etkilemiştir.<sup>1</sup>



IMF Küresel Ekonomik Görünüm Raporu Ocak ayı güncellemesini “Geçici Dengelenme, Yavaş Toparlanma” başlığıyla yayımlamıştır. Raporda, 2019 ve 2020 yılı küresel büyüme tahminleri sırasıyla yüzde 2,9 ve yüzde 3,3 olarak güncellenmiştir. 2021 yılında ise 0,2 puanlık aşağı yönlü revizyon ile ılımlı büyümenin devam ederek yüzde 3,4 olması beklenmektedir. Başta Hindistan olmak üzere birkaç gelişmekte olan ülkede gözlenen ekonomik faaliyetlerdeki olumsuz gelişmelerin, gelecek iki yıl boyunca büyüme beklentilerinin düşürülmesine yol açtığı belirtilmiştir. Raporda, üretimdeki ılımlı artışın, uyumlu para politikalarının, ABD ve Çin ticari ilişkilerinde gelen olumlu haberlerin ve İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden (AB) anlaşmasız ayrılması ihtimalinin düşmesinin piyasa beklentilerini canlandırdığı belirtilmiş ancak, söz konusu gelişmelerin küresel makroekonomik verileri henüz görünür biçimde etkilemediğine değinilmiştir.

IMF gelişmiş ülke gruplarında büyümenin zayıf seyredeceğini tahmin etmektedir. 2019 yılında yüzde 1,7 oranında büyüyen gelişmiş ülkelerin 2020 ve 2021 yılında yüzde 1,6 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Almanya gibi ihracat temelli bir ekonomiye sahip ülkelerin dış

<sup>1</sup> <http://www.ebso.org.tr/ebso-media/documents/2019-yilinda-dunya-ve-turkiye-ekonomisi-&-2020-yilindan-beklentiler-69645550.pdf>, 14.07.2020

talepteki iyileşmeden yarar sağlaması beklenirken, ABD’de mali teşviklerdeki azalmayla birlikte büyümenin yavaşlaması öngörülmektedir.

2019’da yüzde 3,7 büyüyen gelişmekte olan ve yükselen ekonomilerde büyümenin 2020’de yüzde 4,4’e ve 2021’de yüzde 4,6’ya yükseleceği tahmin edilmektedir. Her iki yıl için de büyüme oranlarının Ekim Raporuna göre 0,2 puan daha düşük olacağı beklenmektedir. Hindistan’da talepteki düşüğe bağlı olarak ortaya çıkan yavaşlama ve Çin büyümesinde aşağı yönlü trend bölge ekonomilerinin büyüme ortalamasını aşağı çeken etkenlerin başında yer almaktadır.

Dünya Bankası 2020 ve 2021’e yönelik küresel büyüme öngörülerini bir önceki tahminlerine göre her iki yıl için de 0,2 puan düşürerek, 2020 yılı için yüzde 2,5’e, 2021 yılı için ise yüzde 2,6’ya düşürmüştür. En yüksek aşağı yönlü revizyon 0,5 puanla yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomiler grubunda olmuştur. Gelişmiş ekonomilerdeki revizyon ise yine aşağı yönlü ve 0,1 puan düzeyindedir. Dünya Bankası, Türkiye büyüme tahminini ise iyileştirmiştir. Türkiye’nin 2019 büyüme oranı gerçekleşme tahmini 1 puanlık iyileşme ile yüzde sıfıra yükseltilmiştir. Banka Türkiye’nin 2020 ve 2021 yılları için sırasıyla yüzde 3,0 ve 4,0 olan büyüme öngörülerini ise, küresel olumsuz görünüme rağmen korumuştur.

2019 yılı son çeyreği başında iki seneye yakın bir süredir devam eden ABD-Çin ticaret görüşmelerinde olumlu gelişmeler yaşanmış ve ABD Başkanı Trump anlaşmaya çok yakın olduklarını ifade etmiştir. ABD ve Çin Ekim ayının başında kısmi ticaret anlaşması üzerinde çalışma konusunda uzlaşmaya varmışlar fakat Pekin ve Washington ülkelerin nasıl ilerleyeceklerine dair karışık sinyaller göndermişlerdir. 2020 yılı başında ise ABD ve Çin arasında devam eden görüşmeler sonucu birinci faz ticaret anlaşması imzalanmıştır.

Birinci faz ticaret anlaşmasına göre Trump Çin’den ithal edilen ürünlere yönelik yeni tarife planlarını askıya almayı kabul etmiş, Pekin ise ABD’den tarım ürünü ithalatını artırmayı onaylamıştır. ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin Çin’e yönelik ek gümrük vergilerinin tamamının ikinci aşamanın tamamlanmasının ardından kaldırılacağını ifade etmiştir.

ABD Başkanı Trump, Anlaşmanın ikinci fazının ABD’de 2020 yılında gerçekleştirilecek başkanlık seçimlerinin ertesine kalabileceğini belirtmiştir. Bu süreçte ticaret savaşlarının rotasında zaman zaman değişiklikler olmuştur. Aralık başında ABD Başkanı Trump, Brezilya ve Arjantin’den gelen çelik ve alüminyuma tarife uygulanacağını söylemiştir. ABD Ticaret Bakanı Ross Fransa’nın dijital vergi uygulamasının ABD’li teknoloji şirketlerini olumsuz etkilediğini ve ABD’nin, buna karşılık olarak, 2,4 milyar dolar tutarındaki Fransız malına tarife uygulayabileceğini açıklamıştır. Çin medyası ise; Çin hükümetinin ABD şirketlerine yaptırımlara neden olabilecek bir güvenilmez kurumlar listesi açıklayacağını belirtmiştir. ABD Temsilciler Meclisi, Sincan Uygur Özerk Bölgesi’ndeki Uygur Türklerine yönelik baskı politikalarından dolayı Çinli yetkililere yaptırım uygulanmasını öngören yasa tasarısını kabul etmiştir.

Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) beklentiye paralel olarak 25 baz puan faiz indirimine giderek art arda 3. kez faiz indirmiştir. Böylece banka fonlama faizinde hedef aralığı yüzde 1,50 – 1,75 aralığına çekmiştir. Ekim toplantısının karar metninde belirsizliklerin varlığını koruduğu belirtilirken, uygun faiz patikasının değerlendirileceği ifade edilmiştir. İşgücü piyasası ve istihdam artışının güçlü olduğu ifade edilen açıklamada ekonomik faaliyetin ılımlı bir hızda arttığına ve tüketimin güçlü olduğuna dikkat çekilmiştir. Yatırım ve ihracatın zayıf kaldığının altı çizilmiştir.

Avrupa Merkez Bankası (AMB) bu dönemde yaptığı toplantılarda faiz oranında değişikliğe gitmemiştir. Parasal genişlemeyi ise artırarak 1 Kasım tarihinden itibaren aylık 20 milyar avro seviyesinde varlık alım programına tekrar başlamıştır. AMB'den yapılan açıklamada, Yönetim Konseyi'nin, faiz oranlarını değiştirmeme kararı aldığı, politika faizinin sıfır, mevduat faizinin yüzde eksi 0,50 ve marjinal fonlama faizinin de yüzde 0,25'te sabit bırakıldığı belirtilmiştir. Açıklamada, faiz oranlarının, en azından enflasyon hedefi yüzde 2'ye güçlü şekilde yaklaşına kadar mevcut seviyesinde veya daha düşük kalmasının beklendiği tekrar vurgulanmıştır. AMB'nin net varlık alımlarının, politika faizlerinin destekleyici etkisini güçlendirmek için gerekli olduğu sürece devam etmesinin beklendiği duyurulmuştur. Açıklamada, varlık alımlarının, faiz oranları yükselmeye başladıktan kısa süre sonra sonlandırılacağına işaret edilerek, vadesi gelen varlıkların anapara ödemelerinin yeniden yatırıma yönlendirilmesinin devam edeceğine vurgu yapılmıştır.



BOJ bu dönemde yaptığı toplantılarda ve en son gerçekleşen Ocak ayı toplantısında para politikasında değişikliğe gitmemiştir. Japonya Merkez Bankası (BoJ) tarafından yapılan açıklamaya göre banka, Ocak ayı için tüm vadelerde planlanan tahvil alım aralıkları ve sıklıklarını bir önceki aya göre değiştirmemiştir. Japonya Merkez Bankası Başkanı Kuroda, fiyat ivmesinin kaybolması durumunda para politikasında daha fazla genişlemeye gitme konusunda tereddüt etmeyeceğini söylemiştir.

Dünya Bankası gelişen piyasalara “yüksek borç” uyarısında bulunmuştur. Dünya Bankası gelişen piyasa ekonomilerinin yüksek borçluluk nedeniyle finansal şoklara karşı hazırlıksız olduğu ve önlemlerini artırmaları gerektiği uyarısında bulunmuştur. Dünya Bankası'nın yayımladığı rapora göre bu ekonomilerdeki borçlar 2018'de 55 trilyon dolar ile GSYH'nın yüzde 170'i seviyesine yükselmiştir. Gelişen ekonomilerin toplam borç seviyesi sekiz yılda yüzde 54 artmıştır. Düşük gelir grubundaki ülkelerde borçlanma GSYH'nın 2010'daki yüzde 48'inden yüzde 67'sine yükselmiştir.

Çin, Güney Kore ve Japonya üçlü zirve gerçekleştirmek üzere bir araya gelmiştir. Zirvede son dönemdeki ticaret gerilimi, ekonomik ve askeri işbirliği gibi konular ele alınmıştır. Üçlü zirvede ticari ve ekonomik işbirliğinin yanı sıra Kuzey Kore'nin nükleer tehdidi görüşülmüştür. Serbest ticaret anlaşmasının önemi ve Kore Yarımadası'nın diyalog yoluyla nükleer silahlardan arındırılması konularında mutabık kalınmıştır.

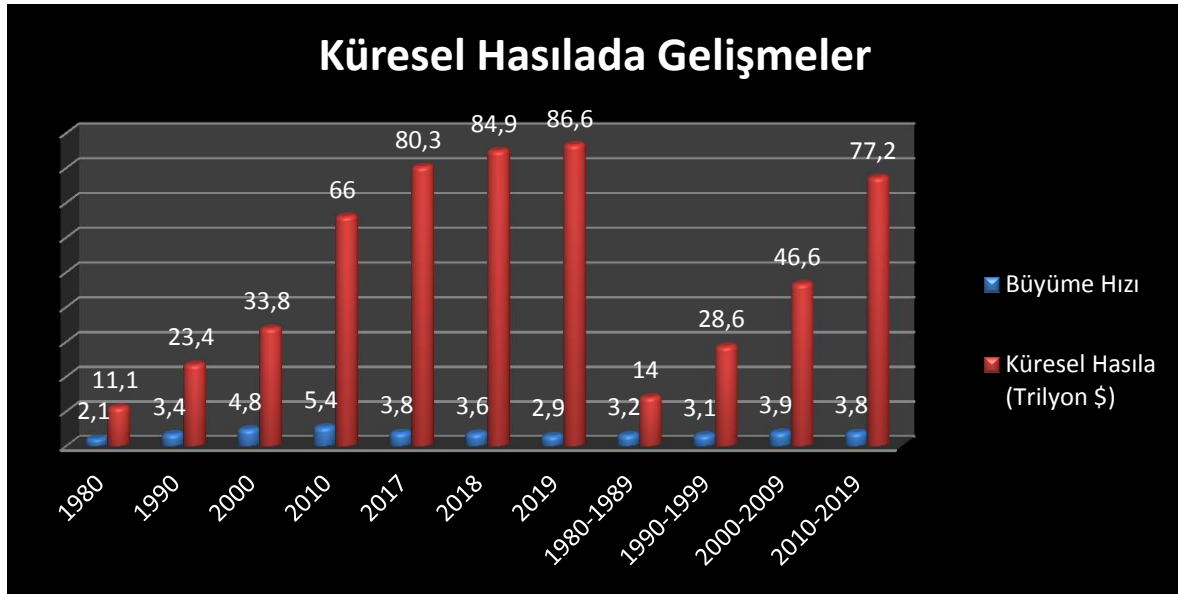
Çin ekonomik aktiviteyi canlandırmak için stratejik sektörleri özel sektöre açtığını açıklamıştır. Çin hükümeti devlet güdümündeki ekonomisinin büyümesini desteklemek için petrol, telekomünikasyon ve enerji piyasalarını özel girişimcilere açma sözü vermiştir. Kabine buna ek olarak özel şirketlere daha fazla sektörde, kamu iktisadi teşebbüsleriyle eşit muamele göstereceğine dair taahhüt vermiştir. Açıklamada mülkiyet sınırlamalarına veya başka kısıtlamalara ya da yabancı girişimcilere izin verilip verilmeyeceğine dair herhangi bir detay aktarılmamıştır. Değişikliklere dair zaman çizelgesinin üzerinde çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir. Açıklamada enerji, telekomünikasyon, demiryolları, petrol ve doğalgaz gibi alanları da içeren temel sektörlerde piyasa rekabetinin yürürlüğe konacağı sözü verilmiştir. Temel telekomünikasyon hizmetlerinde, enerji üretimi ve dağıtımında ilk kez özel girişimlere izin verileceği belirtilmiştir. Elektrikli araba üretiminde yabancı mülkiyetine yönelik kısıtlamaları kaldıran Pekin, bu uygulamayı 2021'de araba endüstrisinin tamamında uygulayacağını söylemiştir. Yetkililer bankacılık, sigorta ve diğer finans işlerinde de yabancı mülkiyete izin verileceğini belirtmiştir. Yavaşlayan ekonomik büyüme ve fiyatlardaki 7 gerilemeyle şirketlerin bu yılın ilk 11 ayında karlılığı yüzde 5,3 düşen Çin'de politika yapıcılar sektörlerin performansını iyileştirmek ve alanlarında dünya liderleri yaratmak amacıyla 2020'de kamu şirketlerinde reform için 3 yıllık eylem planı açıklayacaktır.

Çin ekonomiyi desteklemek için gümrük vergilerinde indirim yapma kararı almıştır. Çin Halk Cumhuriyeti, ithal ürünlere gümrük vergilerinde 1 Ocak 2020'den itibaren yüz milyarlarca dolarlık indirim yapacağını açıklamıştır. ABD ile bir yılı aşkın süredir karşılıklı vergi zamlarıyla bir ticaret savaşı içinde bulunan ve bu yıl yaklaşık yüzde 6 ile son otuz yılın en düşük seviyesine gerileyen Çin'de ekonomik büyümenin söz konusu uygulamayla desteklenmesi hedeflenmektedir. İndirimler, tüketim malları, ileri teknoloji ürünleri, bilgisayar çipleri, astım ve diyabet ilaçları ile dondurulmuş domuz eti gibi 850 kalem ithal üründe geçerli olacaktır. "Gümrük vergisi düzenlemesinin ithalat maliyetlerini azaltmaya ve Çin pazarının dışarı açılmasını daha yüksek bir seviyeye taşımaya yardımcı olacağı" ifade edilmiştir. Çin'in vergi indirimi, ABD ile yaşanan ticaret savaşında varılan kısmi anlaşmayla bağlantılı olarak değerlendirilmektedir. Çin yönetimi vergi indirimleriyle, ABD'nin eleştirilerinin aksine ekonomisini dışarıya açtığı tezini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Pekin aynı zamanda ABD ile yapılan ticaret görüşmelerinde taahhüt edildiği üzere ABD'den ithalatı artırma hedefinin önünü açmaktadır.

Petrol fiyatları dalgalı seyretmiştir. 2019 yılı son çeyreğinde jeopolitik belirsizlik yüksek seyretmeye devam ederken ABD-Çin ticaret anlaşmazlıklarında ilerleme kaydedilmesi petrol fiyatlarının 60-67 ABD doları civarında dalgalanmasına neden olmuştur. 2020 yılı başında ise İran'ın en güçlü generallerinden birine düzenlenen suikastın ardından ABD ve İran arasında artan gerilim ile Orta Doğu'da gerginliğin daha da artacağı endişelerinin yoğunlaşması sonucu petrol fiyatları sıçrama yaparak varil başına 70 ABD dolarını aşmıştır. Sonraki süreçte ABD ve Çin arasında imzalanan birinci aşama ticaret anlaşmasının yarattığı iyimser hava ve ABD'de ham petrol stoklarının arttığını gösteren verinin ardından Brent petrolün varil fiyatı 65 ABD dolarına



kadar düşmüştür. 2020 yılında petrol fiyatları üzerinde piyasadaki arz fazlası ve jeopolitik risklerin belirleyici olacağı beklenmektedir. <sup>2</sup>



Kaynak: IMF

GÖSTERGE	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>BÜYÜME HIZI (%)</b>									
<b>Dünya</b>	4,3	3,5	3,5	3,6	3,5	3,3	3,8	3,6	2,9
<b>Gelişmiş ülkeler</b>	1,7	1,2	1,4	2,1	2,3	1,7	2,4	2,3	1,7
ABD	1,6	2,2	1,8	2,5	2,9	1,6	2,4	2,9	2,3
Japonya	-0,1	1,5	2,0	0,4	1,2	0,6	1,9	0,8	1,0
Euro Bölgesi	1,6	-0,9	-0,3	1,4	2,1	1,9	2,5	1,9	1,2
Almanya	3,9	0,4	0,4	2,2	1,7	2,2	2,5	1,5	0,5
Fransa	2,2	0,3	0,6	1,0	1,1	1,1	2,3	1,7	1,3
İtalya	0,6	-2,8	-1,7	0,1	0,9	1,1	1,7	0,9	0,2
İngiltere	1,6	1,4	2,0	2,9	2,3	1,8	1,8	1,4	1,3
İspanya	-1,0	-2,9	-1,7	1,4	3,6	3,2	3,0	2,6	2,0
<b>Gelişmekte olan ülkeler</b>	6,4	5,4	5,1	4,7	4,3	4,6	4,8	4,5	3,7
Çin	9,5	7,9	7,8	7,3	6,9	6,7	6,8	6,6	6,1
Rusya federasyonu	5,1	3,7	1,8	0,7	-2,3	0,3	1,6	2,3	1,1
Arjantin	6,0	-1,0	2,4	-2,5	2,7	-2,1	2,7	-2,5	-3,1
Brezilya	4,0	1,9	3,0	0,5	-3,6	-3,3	1,1	1,1	1,2
Hindistan	6,6	5,5	6,4	7,4	8,0	8,2	7,2	6,8	4,8
Türkiye	11,1	4,8	8,5	5,2	6,1	3,2	7,5	2,8	0,2
<b>Küresel Hasıla (Trilyon Dolar)</b>	<b>73,3</b>	<b>74,7</b>	<b>76,8</b>	<b>78,9</b>	<b>74,8</b>	<b>75,8</b>	<b>80,2</b>	<b>84,9</b>	<b>86,6</b>

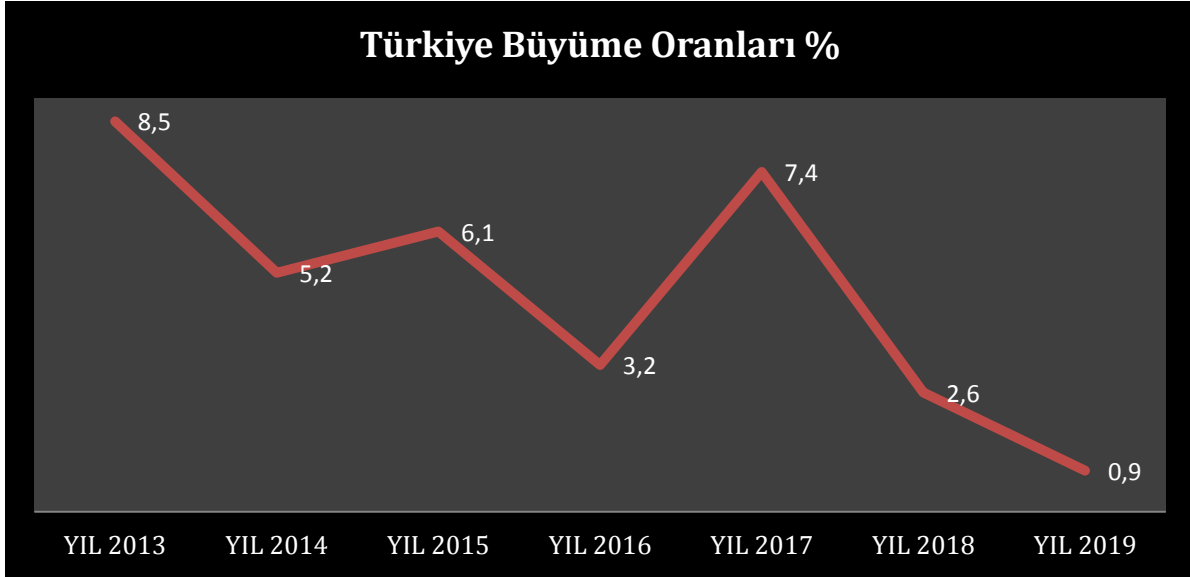
Dünya Ekonomisinde Büyüme, Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu

<sup>2</sup> [http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/02/DEG-Ekim-2019-Ocak-2020\\_iv\\_ceyrek.pdf](http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/02/DEG-Ekim-2019-Ocak-2020_iv_ceyrek.pdf), 14.07.2020



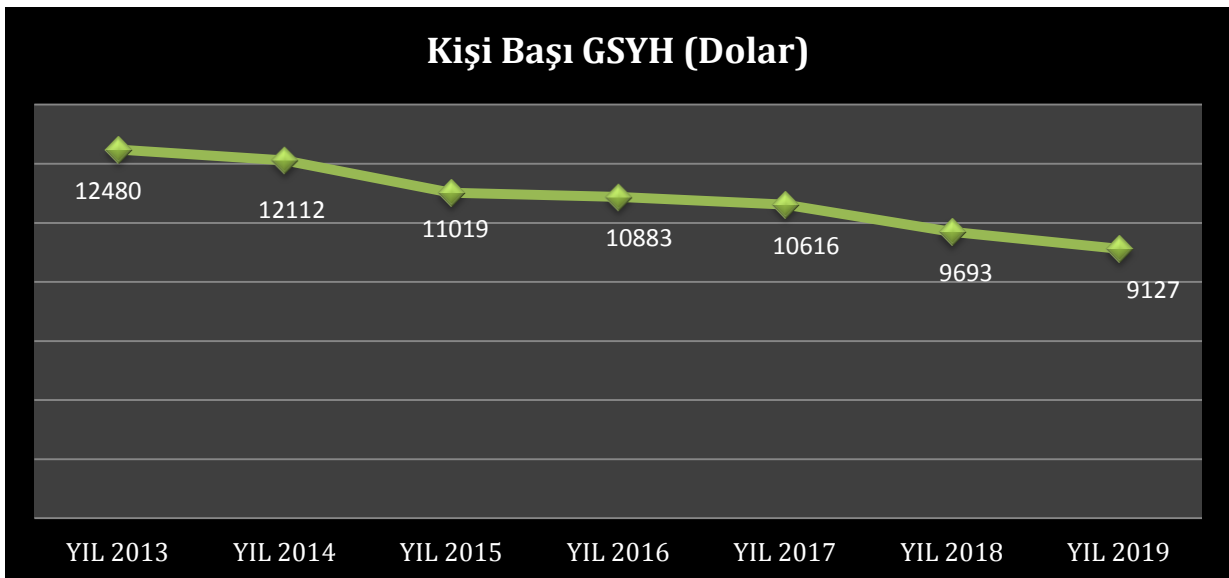
## TÜRKİYE EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ

2018 yılını yüzde 2,6 büyüme ile tamamlayan Türkiye, 2019'un ilk çeyreğinde yüzde 2,3 ve ikinci çeyreğinde yüzde 1,6 daralmıştır. Üçüncü çeyrekte beklentileri aşarak yüzde 0,9 büyüyen ekonomi, son çeyrekte ise yüzde 6,0'lık büyüme ile 2019 yılını 0,9 büyüme oranı ile kapatmıştır.



Kaynak: TÜİK

2019 yılının dördüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH yüzde 1,9 oranında artmış ve dört çeyrekte devam eden pozitif görünümünü korumuştur. 2018 sonu itibarıyla ülkemizde kişi başına düşen milli gelir 9.693 dolar iken, 2019 yılında kişi başına GSYH cari fiyatlarla **51.834 TL**, ABD doları cinsinden **9.127 Dolar** olarak hesaplanmıştır. Bu verilerle ülkemizde kişi başına düşen gelir, dolar cinsinden 2009 yılı seviyelerine düşmüştür.



Kaynak: TÜİK

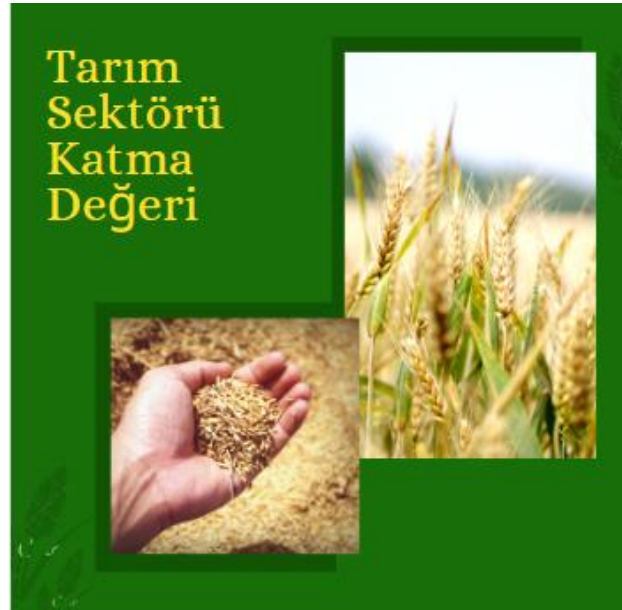
**Sanayi sektöründe katma değer**, 2019 yılı üçüncü çeyrekte başlayan toparlanma dördüncü çeyrekte güçlenerek yüzde 5,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece sanayi sektörü yılın son çeyreğindeki ekonomi genelindeki yüzde 6 oranındaki büyümeye yüzde 1,2 puan katkı

yapmıştır. Sanayi katma değerindeki kaydedilen artış, sanayi üretim endeksindeki son çeyrekteki 5,5 oranındaki artış ile uyumlu hareket etmiştir. Bu açıdan değerlendirildiğinde öncü göstergelerde kendini gösteren toparlanma katma değere de beklendiği ölçüde yansımıştır. Yılın tamamında ise sanayi sektörü katma değeri yüzde 0,2 oranında artmıştır.

**Hizmetler sektörü (inşaat dâhil) katma değeri** son çeyrekte yüzde 6,2 oranında artarak GSYH büyümesine son çeyrekte önemli katkıda bulunmuştur. Böylece, yılın tamamında hizmetler sektörü yüzde 1,1 oranında büyümüştür.

Son çeyrek itibarıyla hizmetler sektörünün alt bileşenleri incelendiğinde,

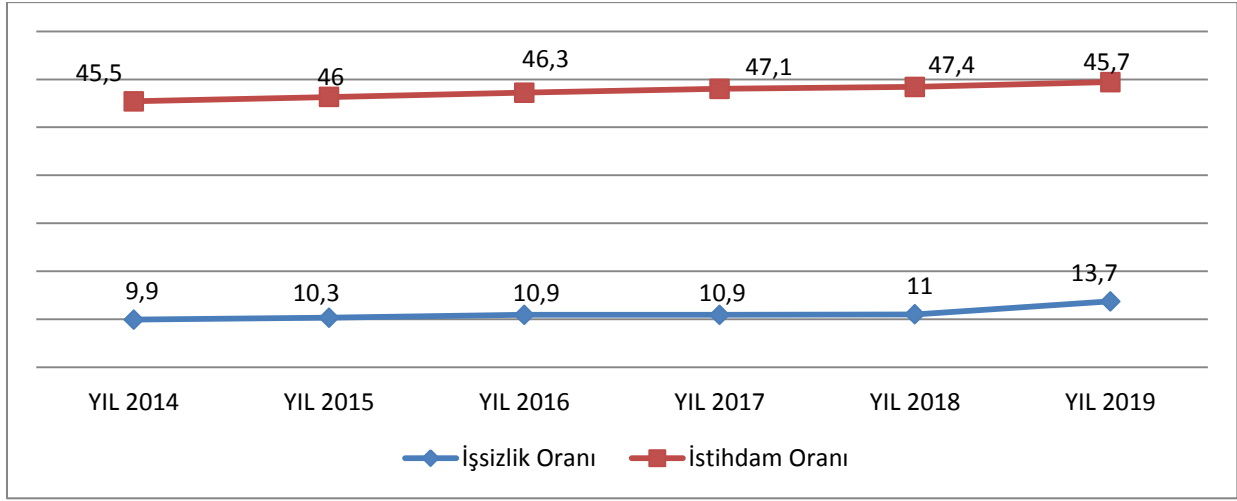
- Ticaret, ulaştırma ve konaklama faaliyetleri yüzde 7,8
- Bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 5,6,
- Finans ve sigortacılık faaliyetleri yüzde 24,2,
- Gayrimenkul faaliyetleri yüzde 3,1,
- Mesleki, idari ve destek hizmetleri faaliyetleri yüzde 6,1,
- Kamu yönetimi, eğitim, sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri
- Diğer hizmet faaliyetleri yüzde 18,6 oranlarında büyüme kaydederek hizmetler sektörü katma değerine olumlu katkıda buldukları görülmüştür.
- Diğer yandan, inşaat sektörü katma değeri yüzde 3,8 oranında daralmıştır. Bu daralma büyümeyi 0,3 puan düşürücü etki yapmıştır.



**Tarım sektörü katma değeri** ise son çeyrekte yüzde 2,5 oranında artmıştır. Sektörde kaydedilen bu artışın son çeyrekteki GSYH büyüme oranına 0,1 puan katkıda bulunmuştur. Yılın tamamında ise tarım sektörü yüzde 3,3 oranında büyüme kaydetmiştir.<sup>3</sup>

<sup>3</sup> [http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/02/DEG-Ekim-2019-Ocak-2020\\_iv\\_çeyrek.pdf](http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/02/DEG-Ekim-2019-Ocak-2020_iv_çeyrek.pdf), 14.07.2020

**Türkiye İstatistik Kurumu'nun İlgücü İstatistiklerine göre**, işsizlik oranı %13,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılında bir önceki yıla göre 932 bin kişi artarak 4 milyon 469 bin kişi olmuştur. İşsizlik oranı 2,7 puanlık artış ile %13,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.



Tarım dışı işsizlik oranı 3,1 puanlık artış ile %16,0 ve istihdam oranı %45,7 olmuştur.

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılında bir önceki yıla göre 658 bin kişi azalarak 28 milyon 80 bin kişi, istihdam oranı ise 1,7 puanlık azalış ile %45,7 olmuştur.

İlgücü 2019 yılında bir önceki yıla göre 275 bin kişi artarak 32 milyon 549 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,2 puanlık azalış ile %53,0 olarak gerçekleşti.

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark
Nüfus	60 654	61 469	815	30 007	30 372	365	30 647	31 097	450
İlgücü	32 274	32 549	275	21 801	21 863	62	10 473	10 686	213
İstihdam	28 738	28 080	-658	19 720	19 156	-564	9 018	8 924	-94
Tarım	5 297	5 097	-200	2 943	2 856	-87	2 353	2 241	-112
Sanayi	5 674	5 561	-113	4 312	4 212	-100	1 363	1 349	-14
İnşaat	1 992	1 550	-442	1 911	1 482	-429	82	67	-15
Hizmet	15 774	15 872	98	10 554	10 605	51	5 220	5 268	48
İşsiz	3 537	4 469	932	2 082	2 707	625	1 455	1 762	307
İşgücüne dahil olmayanlar	28 380	28 920	540	8 206	8 509	303	20 174	20 411	237
İşgücüne katılma oranı (%)	53,2	53,0	-0,2	72,7	72,0	-0,7	34,2	34,4	0,2
İstihdam oranı (%)	47,4	45,7	-1,7	65,7	63,1	-2,6	29,4	28,7	-0,7
İşsizlik oranı (%)	11,0	13,7	2,7	9,5	12,4	2,9	13,9	16,5	2,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,9	16,0	3,1	10,8	13,9	3,1	17,8	20,7	2,9

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

15-64 yaş grubunda işsizlik oranı bir önceki yıla göre 2,8 puan artışla %14,0, tarım dışı işsizlik oranı ise 3,1 puanlık artışla %16,1 oldu. Bu yaş grubunda istihdam oranı 1,7 puanlık azalışla %50,3, işgücüne katılma oranı ise değişim göstermeyerek %58,5 oldu.

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark
İşgücüne katılma oranı (%)	58,5	58,5	0,0	78,6	78,2	-0,4	38,3	38,7	0,4
İstihdam oranı (%)	52,0	50,3	-1,7	70,9	68,3	-2,6	32,9	32,2	-0,7
İşsizlik oranı (%)	11,2	14,0	2,8	9,7	12,7	3,0	14,2	16,8	2,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,0	16,1	3,1	10,8	14,0	3,2	17,9	20,8	2,9

Kaynak: TÜİK

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yıla göre 5,1 puan artarak %25,4, istihdam oranı ise 1,9 puan azalarak %33,1 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 0,4 puanlık artışla %44,4 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yıla göre 1,5 puanlık artışla %26,0 seviyesinde gerçekleşti.

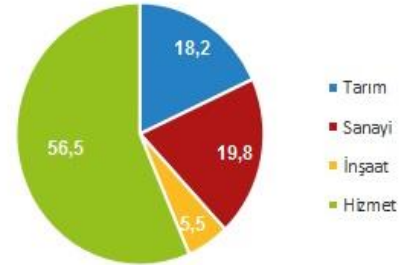
	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark
İşgücüne katılma oranı (%)	44,0	44,4	0,4	56,3	55,9	-0,4	31,3	32,6	1,3
İstihdam oranı (%)	35,0	33,1	-1,9	46,4	43,4	-3,0	23,4	22,6	-0,8
İşsizlik oranı (%)	20,3	25,4	5,1	17,6	22,5	4,9	25,3	30,6	5,3
Ne eğitimde ne istihdamda olanlar <sup>(1)</sup> (%)	24,5	26,0	1,5	15,6	18,3	2,7	33,6	34,0	0,4

(1) Çalışmayan ve eğitimde (örgün ve yaygın) olmayan gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

Kaynak: TÜİK

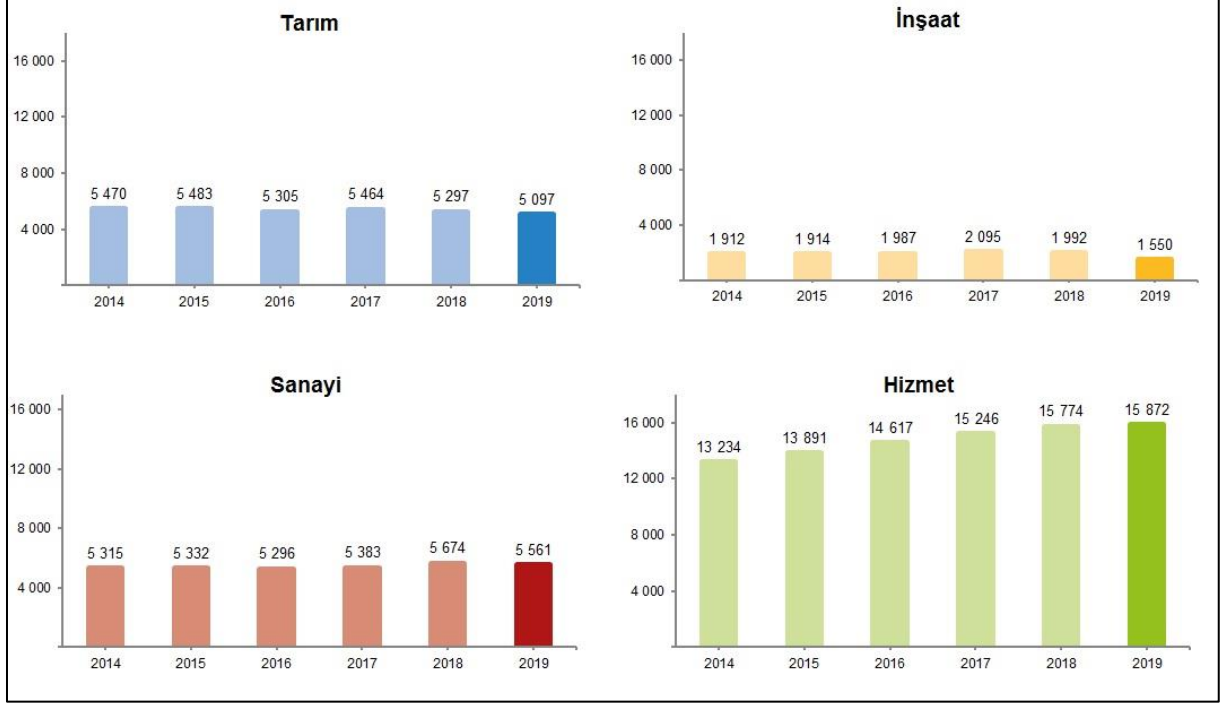
2019 yılında, istihdam edilenlerin %18,2'si tarım, %19,8'i sanayi, %5,5'i inşaat, %56,5'i ise hizmet sektöründe yer aldı. Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında hizmet sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1,6 puan, sanayi sektörünün payı 0,1 puan artarken, tarım sektörünün payı 0,2 puan, inşaat sektörünün payı 1,4 puan azaldı.

İstihdamın sektörel dağılımı (%), 2014-2019						İstihdamın sektörel dağılımı (%), 2019	
	Toplam	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmet		
2014	100,0	21,1	20,5	7,4	51,0		
2015	100,0	20,6	20,0	7,2	52,2		
2016	100,0	19,5	19,5	7,3	53,7		
2017	100,0	19,4	19,1	7,4	54,1		
2018	100,0	18,4	19,7	6,9	54,9		
2019	100,0	18,2	19,8	5,5	56,5		



Kaynak: TÜİK

2019 yılında 5 milyon 97 bin kişi tarım sektöründe, 5 milyon 561 bin kişi sanayi sektöründe, 1 milyon 550 bin kişi inşaat sektöründe, 15 milyon 872 bin kişi hizmet sektöründe istihdam edildi. Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 200 bin, sanayi sektöründe 113 bin, inşaat sektöründe 442 bin kişi azalırken, hizmet sektöründe ise 98 bin kişi arttı.



Kaynak: TÜİK

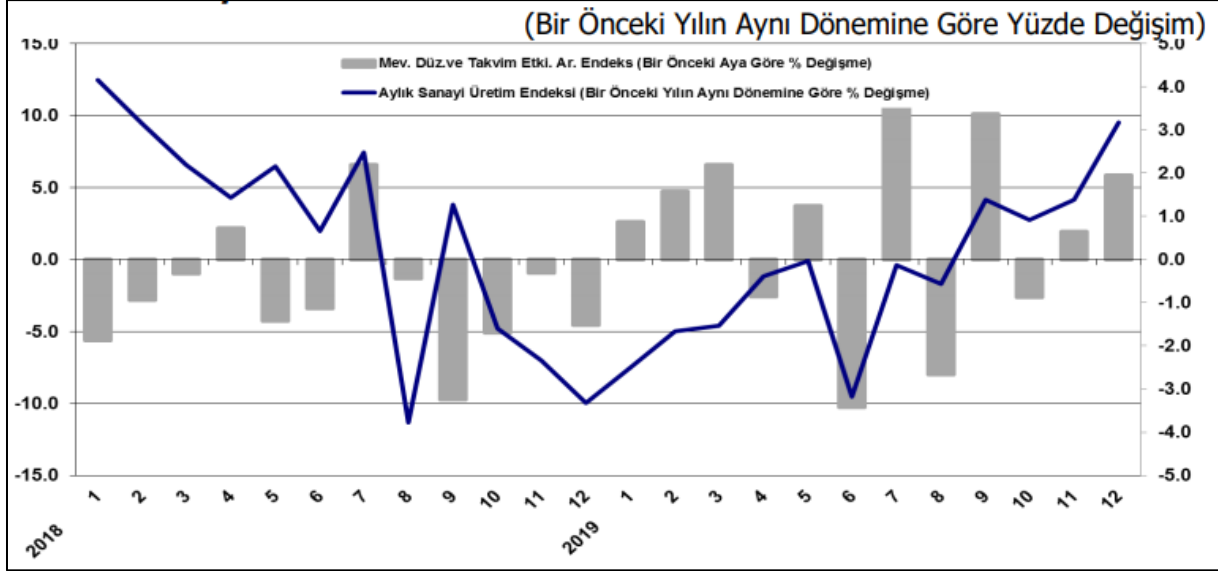
İşsizlik oranı en yüksek bölge %30,9 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) iken, işsizlik oranı en düşük bölge %7,6 ile TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop) oldu.

En yüksek istihdam oranı %53,0 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesi'nde gerçekleşti. En düşük istihdam oranı ise %30,0 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) Bölgesi'nde oldu.

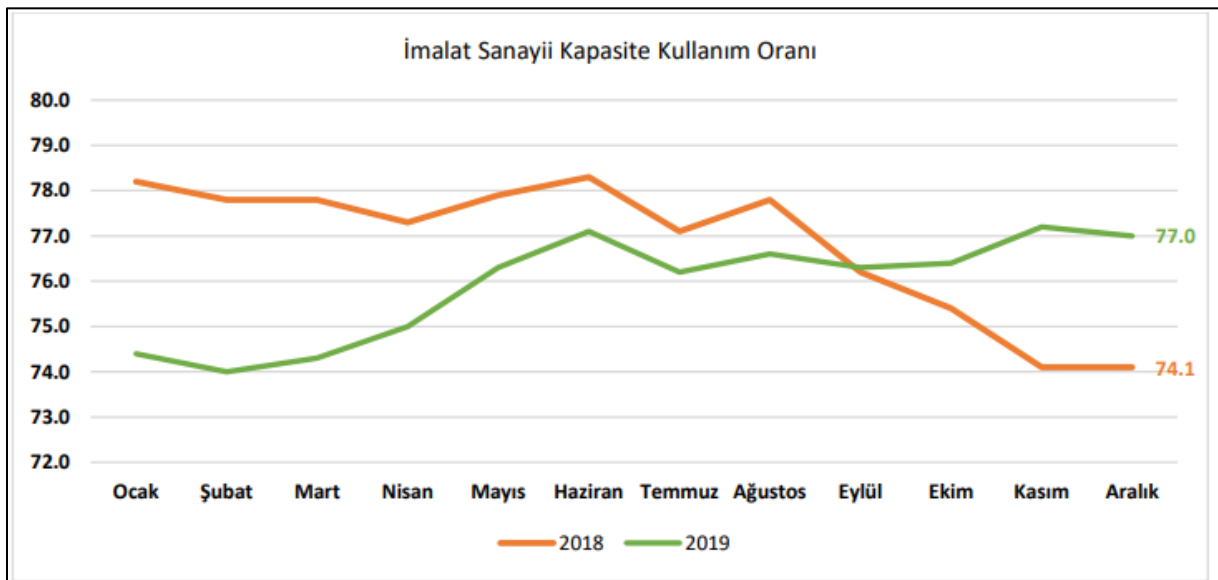
En yüksek işgücüne katılma oranı %59,6 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesi'nde gerçekleşti. En düşük işgücüne katılma oranı ise %43,5 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) Bölgesi'nde oldu.

## Sanayi Üretim Endeksi ve İmalat Sanayii Kullanım Oranı

TÜİK verilerine göre aylık sanayi üretim endeksi (orijinal seri) 2019 yılı Aralık ayında yüzde 9,5 oranında artmıştır. TÜİK takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,6 oranında artış kaydetmiştir. Aralık ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise bir önceki aya göre yüzde 1,9 oranında artmıştır. Böylece, arındırılmamış sanayi üretim endeksi 2019 yılının son çeyreğinde yüzde 5,5 oranında artmıştır.



2019 yılı Aralık ayı imalat sanayii kapasite kullanım oranı anketi sonuçlarına göre imalat sanayii KKO, bir önceki yılın aynı ayına göre 2,9 puan artarak yüzde 77 olmuştur. 2019 yılı ortalama kapasite kullanım oranı yüzde 75,9 olarak gerçekleşmiştir. Yılın son çeyreğindeki kapasite kullanım oranı ise yüzde 76,9 ile geçtiğimiz yılın son çeyreğinin 2,3 puan üzerinde gerçekleşmiştir. Aralık ayında mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre 0,2 puan artarak yüzde 76,9 olarak gerçekleşmiştir. Aralık ayında gerçekleşen yüzde 77 oranındaki kapasite kullanım oranı son 5 yıl ortalamaları seviyelerinde gerçekleşmiştir.



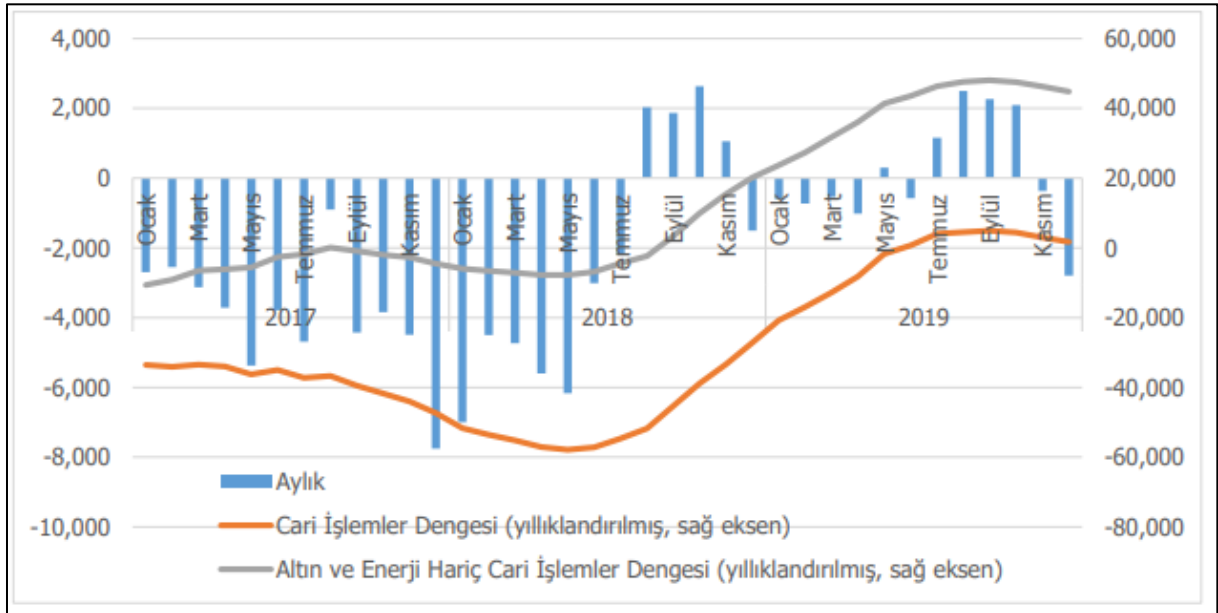
## Ödemeler Dengesi

Aralık ayında cari işlemler açığı piyasa beklentileri olan 2.980 milyon doların altında 2.798 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 yılında ise cari işlemler dengesi 1.674 milyon dolar fazla vermiştir. Aralık ayı cari işlemler açığı ağırlıklı olarak dış ticaret açığındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Net hizmet gelirleri ise seyahat gelirlerindeki artışa bağlı olarak 286 milyon dolar artmıştır.

2019 yıl geneli incelendiğinde, cari işlemler dengesinde 29,9 milyar dolarlık bir iyileşme olduğu, böylece cari işlemler dengesininin 1.674 milyon dolar fazla verdiği görülmektedir. Bu iyileşmenin yüzde 81'lik kısmı (24,3 milyar dolar) dış ticaret kaynaklı, yüzde 19'lük kısmı ise (5,7 milyar dolar) hizmetler dengesi kaynaklıdır. Geçtiğimiz yılın Aralık ayında yıllıklandırılmış olarak 43.021 milyon dolar büyüklüğündeki dış ticaret açığı 2019 Aralık itibarıyla 18.676 milyona gerilemiştir. Yıllıklandırılmış seyahat gelirleri ise geçen sene 25.220 milyon dolar büyüklüğündeyken son açıklanan veriye göre 29.829 milyon dolar seviyesine yükselmiştir.

Aralık ayında altın hariç cari işlemler açığı 1.509 milyon dolar, enerji hariç cari işlemler fazlası ise 165 milyon dolar seviyesinde gerçekleşirken, altın ve enerji hariç cari işlemler dengesi 1.454 milyon dolar olmuştur. Böylece yıllıklandırılmış altın ve enerji hariç cari işlemler dengesi 44.773 milyon dolar fazla vermiştir.

Aralık ayında seyahat gelirleri cari denge üzerinde olumlu etki yaratmaya devam etmiştir.



Aralık ayında doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, 281 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Gayrimenkul yatırımlarındaki uluslararası doğrudan yatırım (DYY) girişleri Ekim ayında 323 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

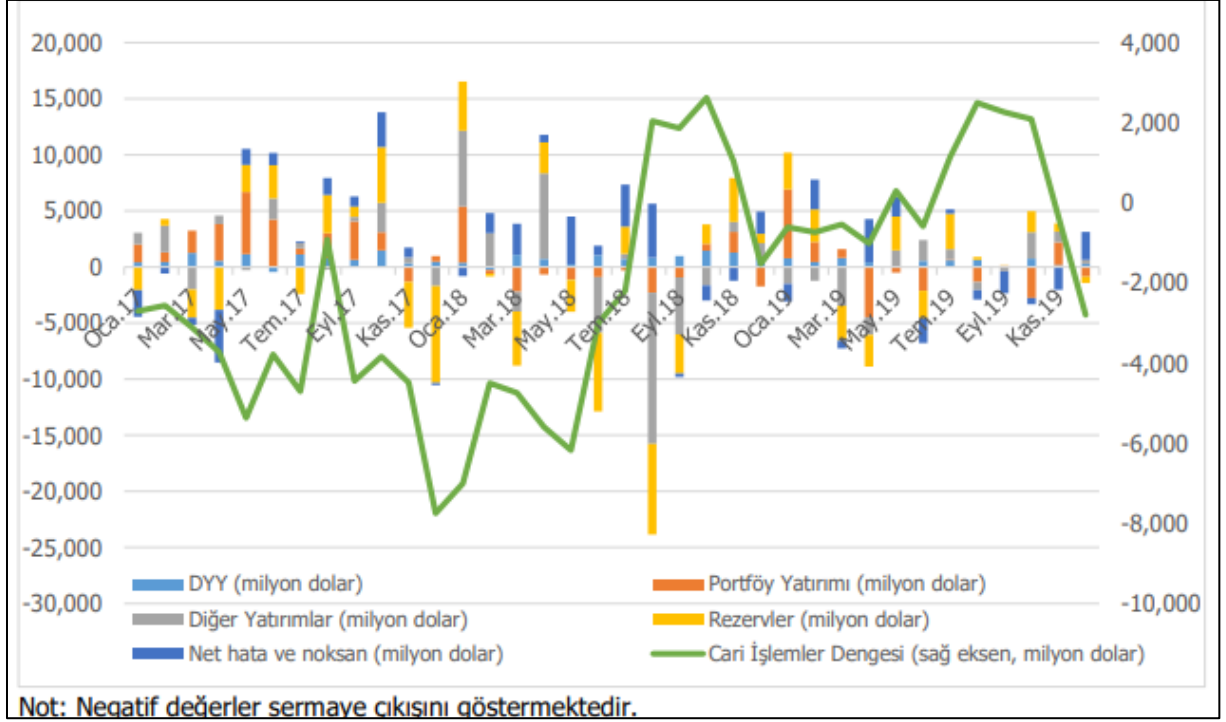
Bu dönemde, portföy yatırımlarında ise 871 milyon dolarlık net çıkış gerçekleşmiştir. Yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 89 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 12 milyon dolar net alış yaptığı görülmektedir.

Diğer yatırımlarda 370 milyon dolar tutarında net giriş gözlenmiştir. Diğer yatırımlar altında yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 272 milyon dolar ve yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları 333 milyon dolar net artış kaydetmiştir.



Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, Genel Hükümet 45 milyon dolar net kullanım gerçekleştirmişken, bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 13 milyon dolar ve 3.027 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirmiştir.

Aralık ayında toplam net sermaye girişi 2.259 milyon dolar olarak gerçekleşirken 2.798 milyon dolarlık cari açık dolayısıyla da etkisiyle rezerv varlıklar 559 milyon dolar artmıştır. Net hata ve noksan kaleminden kaynaklanan sermaye girişi ise 2.481 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.



Yıllıklandırılmış bazda ödemeler dengesi finansman hesabı incelendiğinde DYY kaynaklı net giriş, diğer yatırımlar ve portföy yatırımları hesabında net çıkış gözlenmektedir.

DYY kaleminden son bir yıl içerisinde 5.506 milyon dolarlık giriş gerçekleşmiştir.

Portföy ile diğer yatırımlar kaynaklı sermaye çıkış miktarları ise sırasıyla 1.112 ve 1.102 milyon dolar seviyesindedir.

Geçen sene Aralık ayında yıllıklandırılmış bazda 20.394 milyon dolar giriş seviyelerinde gözlemlenen NHN kalemi ise son açıklanan verilere göre yıllıklandırılmış bazda 1.239 milyon dolara kadar gerilemiştir.

Bu gerçekleştirmeler çerçevesinde rezervlerde yıllıklandırılmış 6.324 milyon dolarlık bir artış kaydedilmiştir.

## ***Fiyat Gelişmeleri ve Para Politikası***

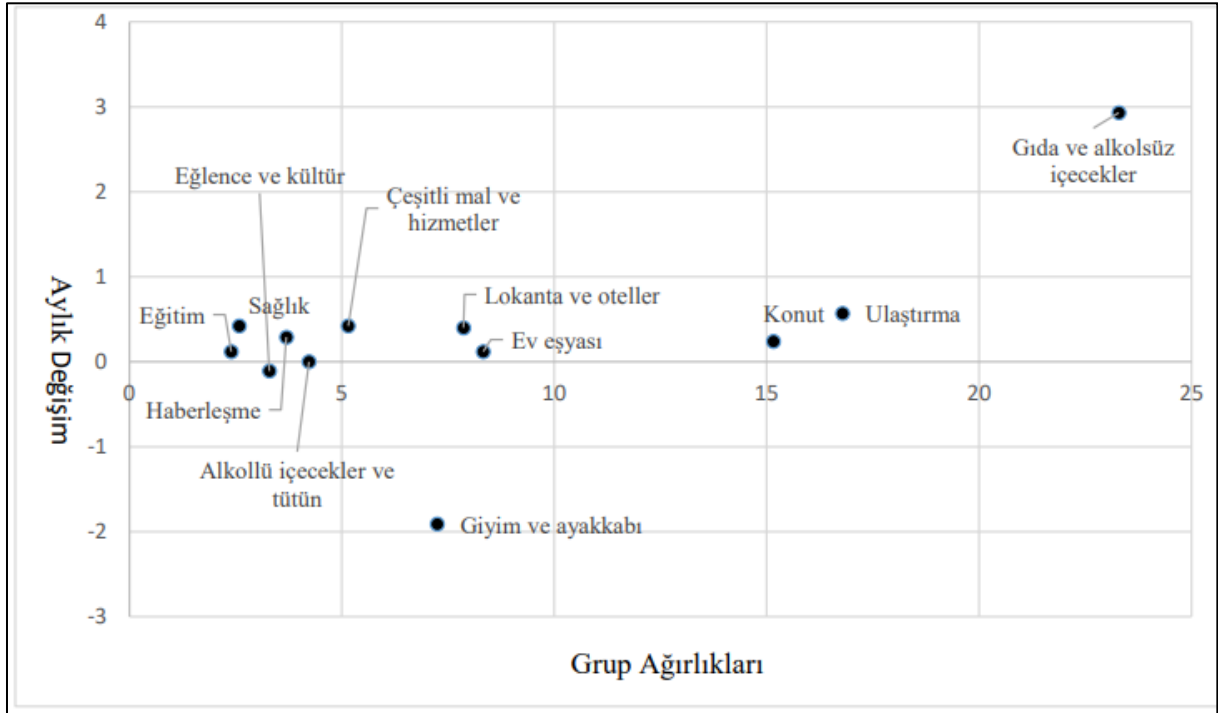
2019 yılı Aralık ayında TÜFE yüzde 0,74 artmıştır. Aralık enflasyonu yüzde 0,5 – 0,6 olan piyasa beklentilerin üzerinde, yüzde 0,79 olan Orta Vadeli Program tahmin patikası değerinin altında gerçekleşmiştir. Aralık ayında yıllık enflasyon olumsuz baz etkisiyle 11,84 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yüzde 2,93 oranında artan Gıda ve Alkolsüz içecekler grubu fiyatları Aralık ayı enflasyonunun belirleyicisi olmuştur. Grubun enflasyona katkısı 0,66 puan olarak gerçekleşmiştir.

Yüzde 1,91 oranında azalan Giyim ve Ayakkabı grubu fiyatları Aralık ayı enflasyonunun sınırlanmasında belirleyici olmuştur. Grubun enflasyona katkısı eksi 0,13 puan olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmede yeni sezon etkisiyle mevsimsel olarak fiyatlarda kaydedilen artış olmuştur.

Ulaştırma grubu fiyatları yüzde 0,57, Konut grubu fiyatları ise 0,24 oranında artmıştır. Söz konusu gruplar enflasyona sırasıyla 0,09 ve 0,04 puan etkide bulunmuştur.

Yıllık enflasyona en büyük etki 2,54 puanla Gıda ve alkolsüz içecekler ve 2,05 puanla Ulaştırma ana harcama gruplarından gelmiştir.



C endeksi, (enerji, gıda, içecek, tütün, altın hariç TÜFE) Aralık ayında yüzde 0,06 oranında artmıştır. Çekirdek enflasyonun ana alt kalemlerinden Temel Mallar grubu fiyatları yüzde 0,25 oranında azalırken, Hizmet grubu fiyatları yüzde 0,37 oranında artmıştır.

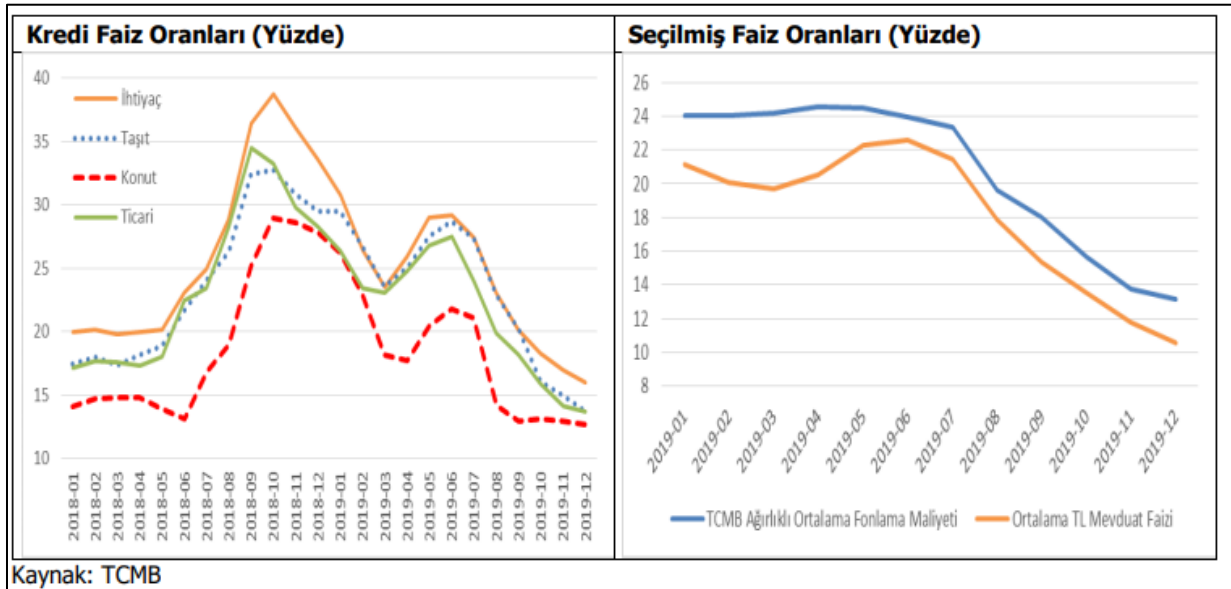
İmalat fiyatları Aralık ayında yüzde 0,83 seviyesinde gerçekleşirken yıllık değişim oranı yüzde 6,98 olmuştur.

Aralık ayı üretici enflasyonuna en büyük etkiyi yüzde 1,83 artış gösteren Gıda Ürünleri ve yüzde 1,46 artış gösteren Ana Metaller gruplarından gelmiştir.

## Mali Piyasalardaki Gelişmeler

2019 yılının ilk üç çeyreğinde BİST 100 endeksi dalgalı bir görünüm sergilerken TCMB'nin faiz indirimleri, enflasyonun tek haneli rakamlara gerilemesi, ekonomide toparlanma işaretlerinin artması ve küresel piyasalarda yaşanan alıcılı seyrin desteğiyle endeksin Kasım ayından itibaren iyileşme gösterdiği ve yılı hızlı yükselişle kapattığı gözlenmiştir.

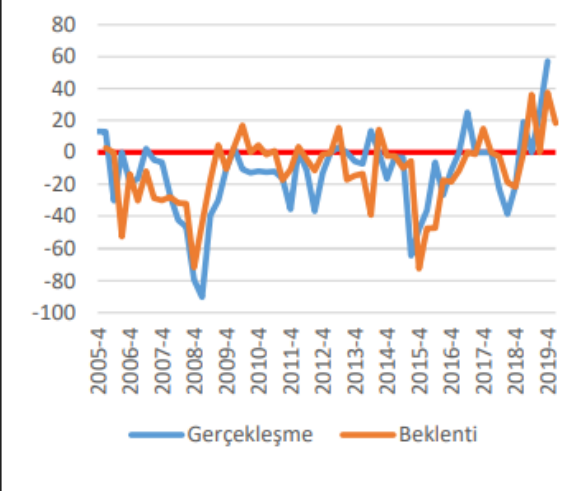
TCMB'nin politika faiz oranında Ekim ayında 250 baz puan, Aralık ayında ise 200 baz puan olmak üzere toplamda 450 baz puan indirim yapmasıyla politika faiz oranı, Aralık sonu itibarıyla, yüzde 12,0 seviyesine gerilemiştir. Politika faiz oranlarındaki bu hızlı düşüşle birlikte, 2019 yılının dördüncü çeyreğinde TCMB ağırlıklı ortalama faiz oranlarında ve kredi ve mevduat faiz oranlarında da hızlı gerilemelerin devam ettiği görülmüştür. Ortalama TL mevduat faizi, politika faiz oranındaki düşüşe benzer bir gerileme sergilemiştir. Kredi faizlerinin alt kırılıma bakıldığında, ticari ve ihtiyaç kredi faizlerinde politika faiz oranındaki düşüşe paralel bir gerileme yaşanmıştır. 2019 yılının dördüncü çeyreğinde taşıt kredi faizlerindeki azalış daha belirgin olurken, konut kredileri faiz oranlarındaysa yatay bir seyir gözlenmiştir.



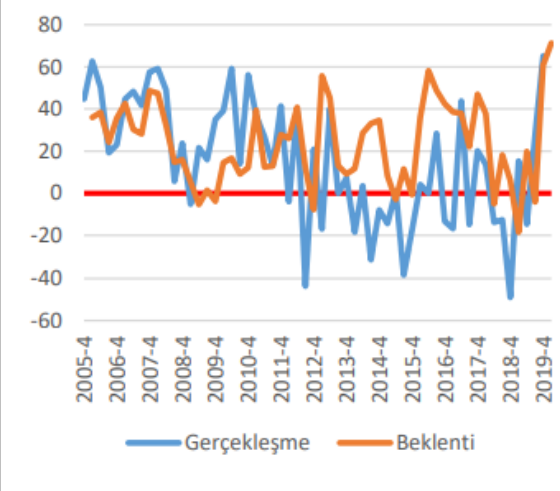
TCMB Banka Kredileri Eğilim anketine göre, 2019 yılının IV. çeyreğinde, bankaların işletmelere kullandırdıkları kredilere uyguladıkları standartları geçen dönem beklentileri ile kıyaslandığında daha fazla gevşettiği gözlenmektedir. 2020 yılının ilk çeyreği için bankaların beklentisi, işletmelere verilen kredilerde standartların gevşemeye devam edeceği yönündedir.

İşletme kredilerine olan talep incelendiğinde; yılın IV. çeyreğinde tüm işletme kredisi türlerinde talepte artış görülmüştür. 2020 yılının ilk çeyreği için beklentiler, tüm işletme kredisi türlerinde talebin artmaya devam edeceği yönündedir. İşletmelere verilen kredilerde, sabit yatırım, birleşmeler/satın almalar ve yeniden yapılanma, stok artırım ve işletme sermayesi ile diğer bankalardan alınan krediler talebi artırıcı yönde etkileyen başlıca faktörler olurken; krediler üzerindeki vergi ve benzeri yükler talebi azaltıcı yönde etkilemiştir.

**İşletme Kredileri Standartlarında Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları \* (>0; Gevşetme, <0; Sıkılaştırma)**



**İşletme Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları \* (>0; Artış, <0; Azalış)**

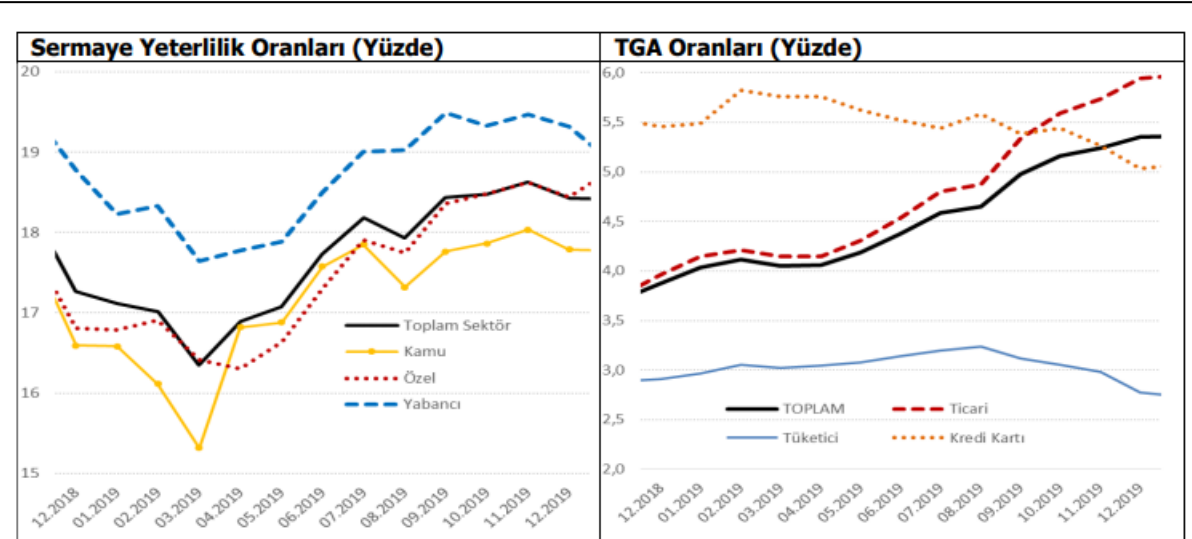


Kaynak: TCMB

\* Gerçekleşme anılan dönemde standartlarda meydana gelen değişimi, beklenti ise ilgili dönem için bankalar tarafından beklenen değişimi ifade etmektedir.

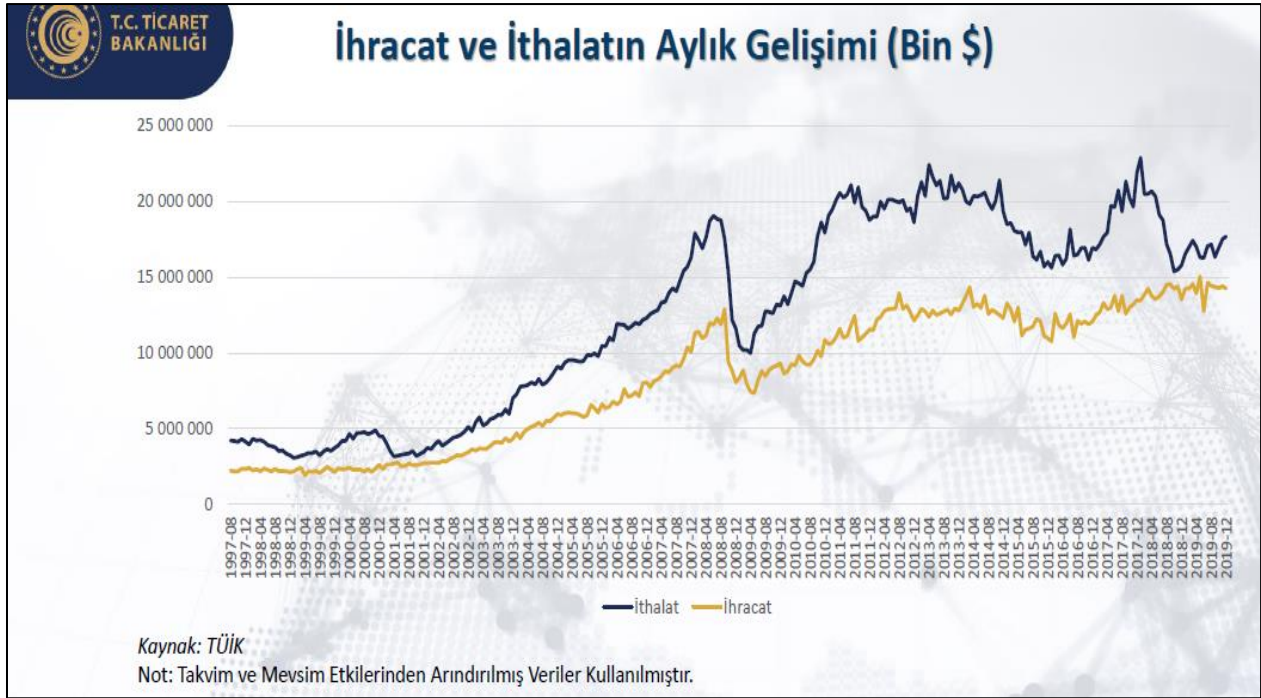
2019 yılının ilk çeyreğinden sonra özel bankaların sermayelerini güçlendirmesi ve kamu bankalarına yapılan ikrazen DİBS ihracı neticesinde bankaların sermaye yeterlilik oranları yükselmeye başlamıştır. 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla sektörün sermaye yeterlilik oranı (SYO) yüzde 18,6 seviyesine ulaştıktan sonra kredilerdeki toparlanmayla birlikte Aralık 2019 itibarıyla yüzde 18,4 olup yasal oranın (yüzde 12) oldukça üzerinde bulunmaktadır.

2019 yılının son çeyreğinden itibaren kredilerdeki toparlanmanın etkisiyle tahsil gecikmiş alacaklar (TGA) oranındaki artış yavaşlamıştır. Aralık 2019 itibarıyla sektörün TGA oranı yüzde 5,3 seviyesinde bulunmaktadır.



Kaynak: BDDK

## Dış Ticarete Gelişmeler



2019 Aralık ayında, 2018 yılının aynı ayına göre, ihracat %6,4 artış ile 14,7 milyar dolar, ithalat ise %14,9 artış ile 19 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret açığı ise %57,6'lık artışla 4,3 milyar dolara ulaşmıştır.

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI**

### Dış Ticaretin Gelişimi

	Yıllık (Milyon \$)			Değişim (%) 2018/2019
	2017	2018	2019	
İhracat	156.993	167.921	171.531	2,2
Enerji İhracatı*	4.327	4.412	7.316	65,8
Altın İhracatı	6.606	2.577	1.996	-22,6
İthalat	233.800	223.047	202.705	-9,1
Enerji İthalatı*	37.205	43.006	41.185	-4,2
Altın İthalatı	16.576	11.299	11.228	-0,6
Dış Ticaret Hacmi	390.793	390.968	374.235	-4,3
Dış Ticaret Dengesi	-76.807	-55.126	-31.174	-43,5
Enerji Dışı Denge	-43.929	-16.533	2.695	-116,3
İhracat / İthalat (%)	67,1	75,3	85,0	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2019 yılında ihracat %2,2 artışla 171,5 milyar dolar, ithalat ise %9,1 azalış ile 202,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.



## Başlıca İhraç Ürünleri

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR) FASIL ADI	Aralık			Ocak - Aralık		
		2018	2019	% Değişim	2018	2019	% Değişim
87	Motorlu kara taşıtları	2.163	2.274	5,1	26.758	26.175	-2,2
84	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	1.315	1.431	8,8	15.828	16.454	4,0
85	Elektrikli makina ve cihazlar	779	823	5,6	8.723	8.729	0,1
72	Demir ve çelik	1.088	758	-30,4	11.546	9.939	-13,9
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	664	693	4,3	9.042	9.089	0,5
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	449	671	49,5	4.412	7.316	65,8
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	415	602	45,2	7.172	7.327	2,2
73	Demir veya çelikten eşya	533	591	10,9	6.534	6.486	-0,7
39	Plastikler ve mamulleri	482	516	7,2	6.043	6.287	4,0
8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	434	477	9,8	3.961	4.178	5,5

\* Sıralama 2019 yılı Aralık ayına göre yapılmıştır.

Kaynak: TÜİK

## Başlıca İthal Ürünleri

FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR) FASIL ADI	Aralık			Ocak - Aralık		
		2018	2019	% Değişim	2018	2019	% Değişim
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	3.924	3.634	-7,4	43.006	41.185	-4,2
84	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	1.960	2.204	12,5	25.770	21.525	-16,5
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	705	1.615	129,1	12.557	13.312	6,0
72	Demir ve çelik	1.146	1.432	25,0	18.401	14.681	-20,2
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.210	1.412	16,7	16.570	14.993	-9,5
87	Motorlu kara taşıtları	1.145	1.174	2,6	13.895	9.639	-30,6
39	Plastikler ve mamulleri	827	899	8,7	12.937	11.645	-10,0
90	Optik, fotoğraf, sinema, vb. cihazlar, bunların aksam, parça ve aks.	413	448	8,5	4.684	4.373	-6,7
30	Eczacılık ürünleri	342	444	30,0	4.363	4.764	9,2
29	Organik kimyasal ürünler	418	432	3,6	5.973	5.438	-9,0

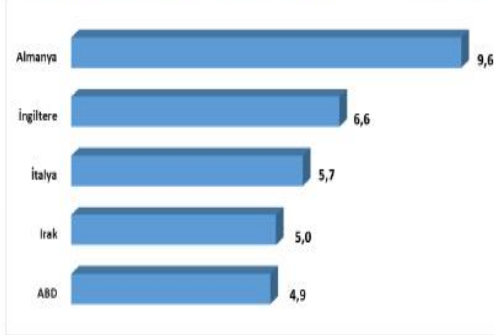
\* Sıralama 2019 yılı Aralık ayına göre yapılmıştır.

Kaynak: TÜİK

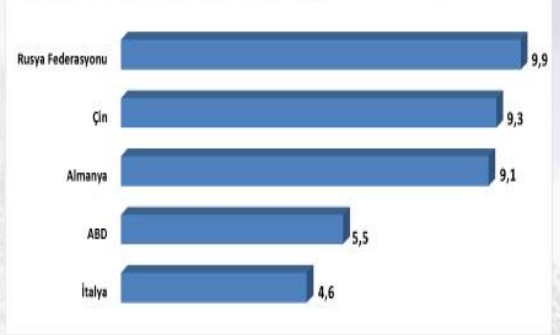


## İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke

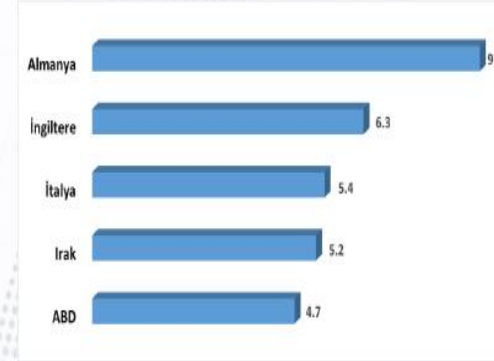
2018 yılı ihracatımızda ilk 5 Ülke (% Pay)



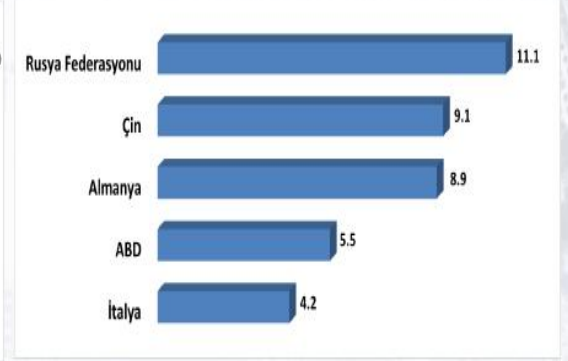
2018 yılı ithalatımızda ilk 5 Ülke (% Pay)



2019 yılı ihracatımızda ilk 5 Ülke (% Pay)



2019 yılı ithalatımızda ilk 5 Ülke (% Pay)



Kaynak: TÜİK



## İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	ARALIK				OCAK-ARALIK			
	2018	2019	% Pay	% Değişim	2018	2019	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (28)	6.506	6.471	44,0	-0,5	83.954	83.205	48,5	-0,9
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	170	231	1,6	36,4	2.186	2.246	1,3	2,7
C- DİĞER ÜLKELER	7.134	7.992	54,4	12,0	81.780	86.080	50,2	5,3
1- DİĞER AVRUPA	911	1.122	7,6	23,1	11.700	12.468	7,3	6,6
2- AFRİKA	1.435	1.552	10,6	8,2	14.451	15.886	9,3	9,9
Kuzey Afrika	955	1.023	7,0	7,1	9.478	10.302	6,0	8,7
Diğer Afrika	480	529	3,6	10,2	4.973	5.583	3,3	12,3
3- AMERİKA	1.081	1.076	7,3	-0,4	12.822	12.342	7,2	-3,7
Kuzey Amerika	769	754	5,1	-2,0	9.576	8.959	5,2	-6,5
Orta Amerika ve Karayip	134	149	1,0	12,0	1.473	1.626	0,9	10,3
Güney Amerika	178	173	1,2	-3,1	1.772	1.757	1,0	-0,8
4- ASYA	3.609	4.148	28,2	14,9	41.808	44.424	25,9	6,3
Yakın ve Ortadoğu	2.545	3.056	20,8	20,1	29.457	31.904	18,6	8,3
Diğer Asya	1.064	1.092	7,4	2,6	12.351	12.520	7,3	1,4
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	88	70	0,5	-19,8	805	753	0,4	-6,4
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	10	23	0,2	136,4	195	207	0,1	6,5
<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>13.810</b>	<b>14.694</b>	<b>100,0</b>	<b>6,4</b>	<b>167.921</b>	<b>171.531</b>	<b>100,0</b>	<b>2,1</b>

Kaynak: TÜİK





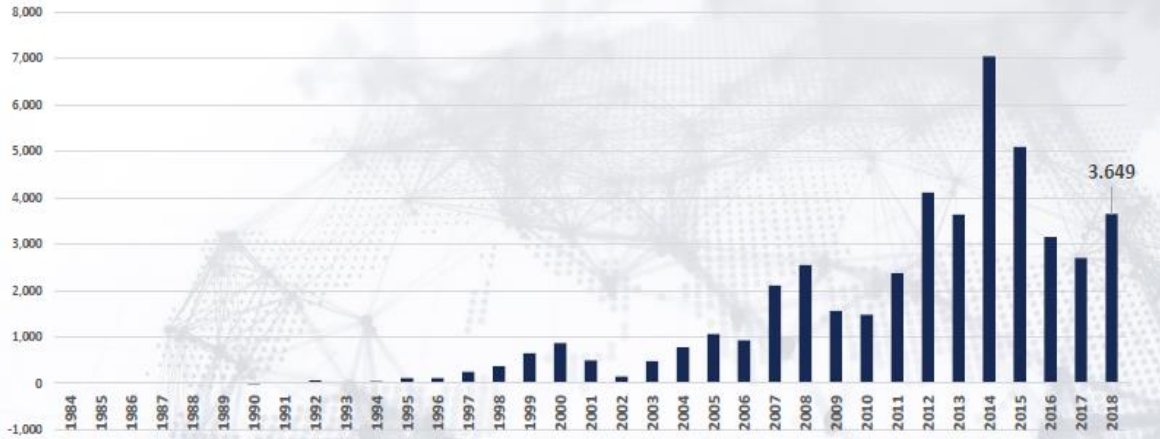
## İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	ARALIK				OCAK-ARALIK			
	2018	2019	% Pay	% Değişim	2018	2019	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (28)	5.924	7.043	37,0	18,9	80.813	69.369	34,2	-14,2
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	86	115	0,6	33,0	1.322	1.253	0,6	-5,2
C- DİĞER ÜLKELER	10.544	11.861	62,4	12,5	140.912	132.083	65,2	-6,3
1- DİĞER AVRUPA	2.315	2.860	15,0	23,6	29.391	30.251	14,9	2,9
2- AFRİKA	505	482	2,5	-4,5	7.048	5.616	2,8	-20,3
Kuzey Afrika	302	342	1,8	13,2	4.594	3.858	1,9	-16,0
Diğer Afrika	203	140	0,7	-31,0	2.454	1.758	0,9	-28,4
3- AMERİKA	1.613	1.597	8,4	-1,0	22.920	18.770	9,3	-18,1
Kuzey Amerika	1.101	1.051	5,5	-4,5	14.359	12.749	6,3	-11,2
Orta Amerika ve Karayip	45	92	0,5	103,8	786	840	0,4	6,8
Güney Amerika	467	453	2,4	-2,9	7.775	5.181	2,6	-33,4
4- ASYA	4.475	5.235	27,5	17,0	69.376	61.171	30,2	-11,8
Yakın ve Ortadoğu	1.084	1.222	6,4	12,7	17.858	15.309	7,6	-14,3
Diğer Asya	3.391	4.013	21,1	18,4	51.518	45.863	22,6	-11,0
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	137	151	0,8	10,8	1.108	1.056	0,5	-4,7
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	1.500	1.535	8,1	2,4	11.069	15.219	7,5	37,5
GENEL TOPLAM	16.554	19.019	100,0	14,9	223.047	202.705	100,0	-9,1

Kaynak: TÜİK



## Yurt Dışına Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)



Kaynak: TCMB

Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2018 yılına kadar kümülatif olarak 42,7 milyar dolar olarak seviyesine ulaşmıştır.

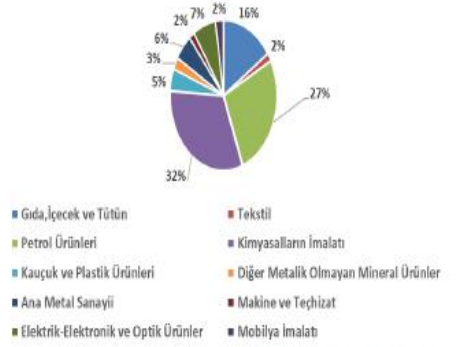
2019 yılı Kasım ayında yurtdışına doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %89,6 oranında artışla 237 milyon dolar olmuştur.

## Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

Milyon Dolar(\$)	Yıllık		Ocak-Kasım	
	2017	2018	2018	2019
TARIM SEKTÖRÜ	29	34	34	23
SINAI SEKTÖRÜ	2.022	2.706	2.249	1.913
Madencilik ve taşocakçılığı	448	81	76	90
İmalat	1.202	1.934	1.494	1.767
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	371	687	675	56
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	4	4	0
HİZMETLER SEKTÖRÜ	5.350	4.034	3.198	3.152
<b>TOPLAM</b>	<b>7.401</b>	<b>6.774</b>	<b>5.481</b>	<b>5.088</b>

Kaynak: TCMB

İmalat Sanayisinde Alt Sektörlerin Payı (%)



## Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) Ünelere Göre Dağılımı

Sıra*	Üneler	2018 DYY (Milyon Dolar)	2019 DYY Kasım (Milyon Dolar)	2018 DYY Ocak-Kasım (Milyon Dolar)	2019 DYY Ocak-Kasım (Milyon Dolar)
1	Hollanda	855	102	622	663
2	İsviçre	177	27	120	277
3	İspanya	224	23	169	218
4	Avusturya	465	22	449	63
5	Amerika Birleşik Devletleri	435	16	355	320
6	Almanya	298	11	274	339
7	Finlandiya	0	7	0	7
8	İngiltere	445	7	427	790
9	Güney Kore	213	7	213	51
10	Fransa	313	5	288	176
11	İtalya	523	4	507	89
12	Lüksemburg	350	4	321	119
13	Kuveyt	137	4	132	55
14	Virgin Adaları (İngiliz)	36	3	34	38
15	Avustralya	41	3	41	3
16	Danimarka	188	2	188	2
17	Çin	43	2	23	24
18	Belçika	212	1	109	71
19	Çek Cumhuriyeti	12	1	11	11
20	Suudi Arabistan	10	1	10	11
<b>LİSTE TOPLAMI</b>		<b>4.977</b>	<b>252</b>	<b>4.293</b>	<b>3.327</b>
<b>TOPLAM</b>		<b>6.774</b>	<b>253</b>	<b>5.481</b>	<b>5.088</b>

Sıralama 2019 Yılı Kasım ayına göre dir.

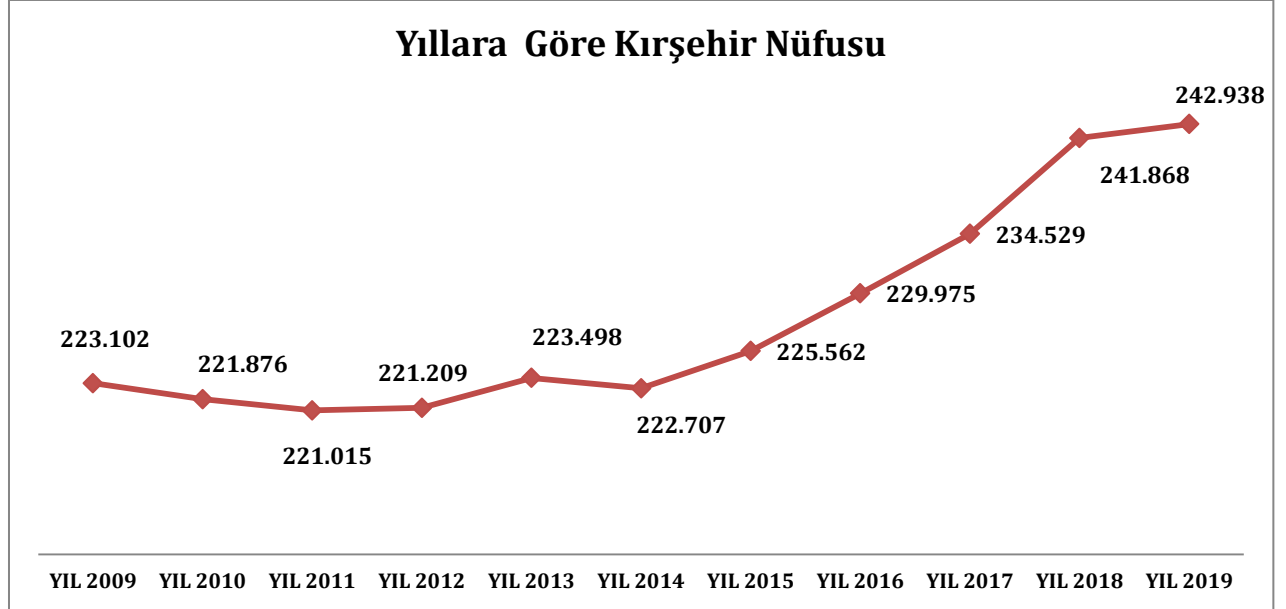
Kaynak: TCMB

## KIRŞEHİR EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ

### Demografik Yapı ve Sosyal Kalkınma

2018 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre Kırşehir'in nüfusu 241.868 kişi olup Türkiye genelinde 81 il içerisinde 69. Sırada yer almaktadır. Kırşehir'de nüfusun %57,5'i il merkezinde, % 19,5'i ilçe merkezlerinde ve %23'ü belde ve köylerde yaşamaktadır.

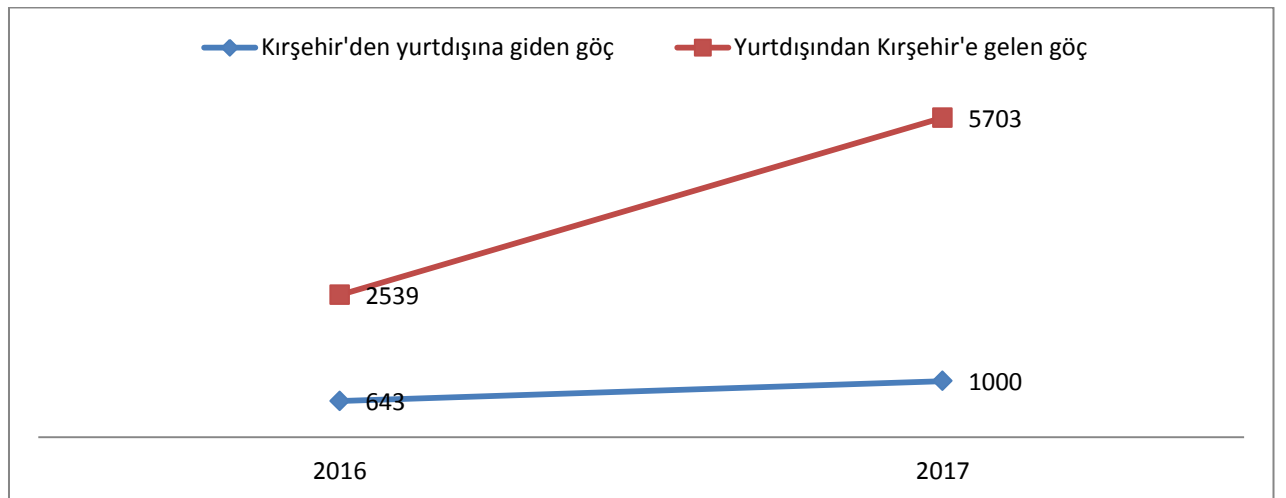
2019 yılı TÜİK verilerine göre, Kırşehir'in nüfusu 242.938'dir.



İl nüfusunun 2014 yılından beri sürekli artış gösterdiği görülmektedir. 2015 yılından itibaren Türkiye nüfus artış hızının üzerinde nüfus artışları gerçekleşmektedir. <sup>4</sup>

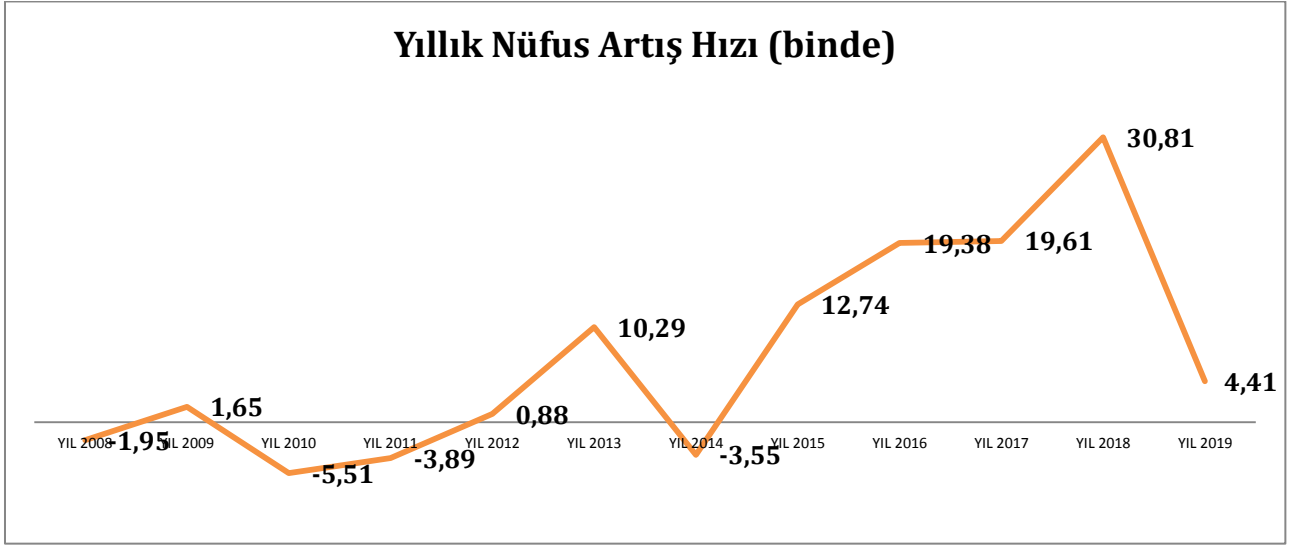
TÜİK verilerine göre, Kırşehir'den yurtdışına giden göç 2016 yılında 643 kişi, 2017 yılında 1000 kişi olarak ölçülmüştür.

Yurtdışından Kırşehir'e gelen göç ise, 2016 yılında 2539 kişi, 2017 yılında 5703 kişi olarak ölçülmüştür.

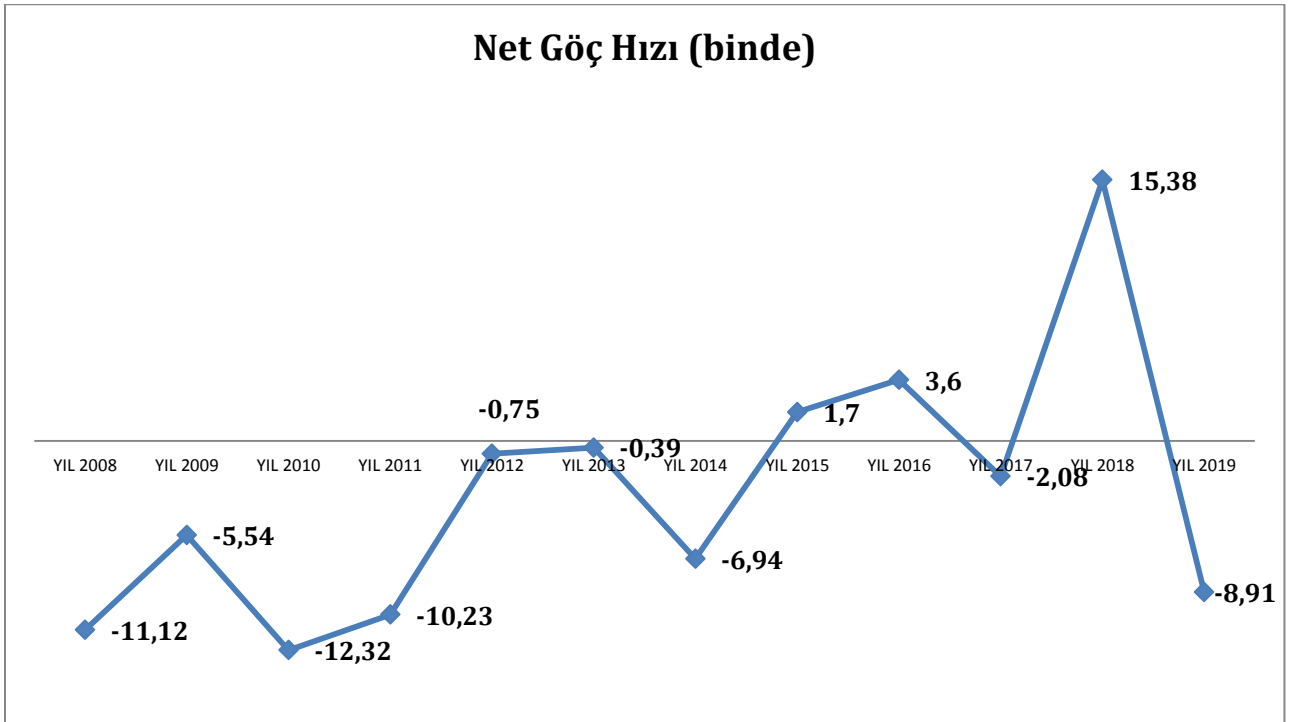


<sup>4</sup> <https://www.investinkirsehir.com/dokumanflipbook/kirsehir-ili-temel-ekonomi-gostergeleri-2019/244>,  
17.07.2020

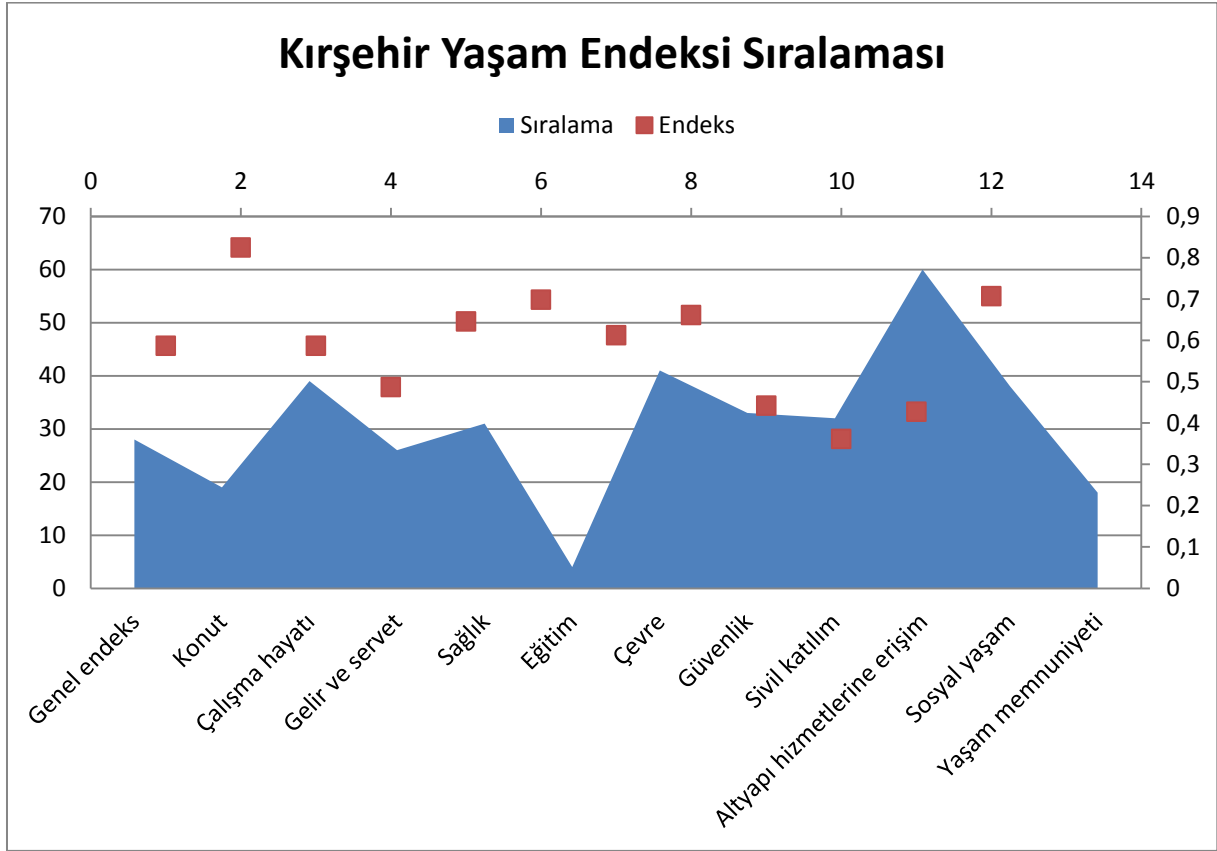
Kırşehir'in yıllık nüfus artış hızı 2019 yılında binde 4,41'dir.



TÜİK verilerine göre, Kırşehir'in net göç hızı 2019 yılında binde -8,91 olarak ölçülmüştür.



Vatandaşların yaşam kalitesini şehirler bazında ölçmeye yönelik bir çalışma olan TÜİK 2015 illerde yaşam endeksi sıralaması ve endeks değerleri araştırmasına göre, Kırşehir ilinin endeks değerleri ve sıralaması aşağıda verilmiştir.<sup>5</sup>



	Sıralama	Endeks
Genel endeks	28	0,5863
Konut	19	0,8239
Çalışma hayatı	39	0,5862
Gelir ve servet	26	0,4865
Sağlık	31	0,6455
Eğitim	4	0,6977
Çevre	41	0,6121
Güvenlik	33	0,6609
Sivil katılım	32	0,4415
Altyapı hizmetlerine erişim	60	0,3613
Sosyal yaşam	38	0,4266
Yaşam memnuniyeti	18	0,7068

<sup>5</sup> Endeks 0 ile 1 arasında bir değer almaktadır ve 1'e yaklaştıkça daha iyi bir yaşam düzeyini ifade etmektedir.

## Eğitim

Kırşehir, eğitimde marka haline gelmiş bir il konumundadır.



TÜİK verilerine göre, 2018-2019 öğretim yılında Türkiye’de net okullaşma oranı %84,2’dir.

Okul sayısı 12.506

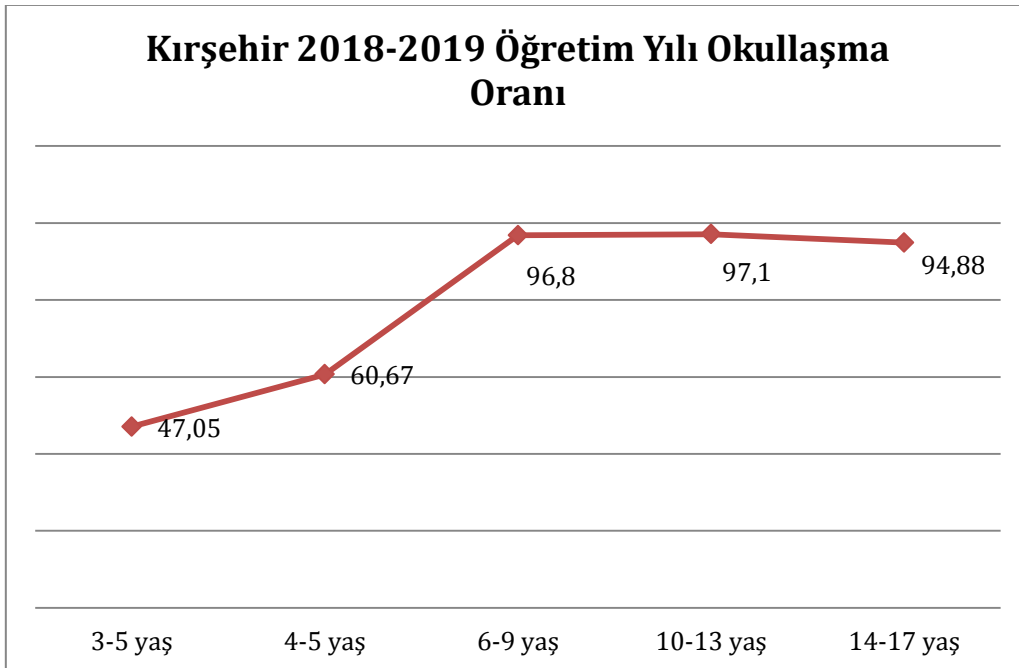
Öğretmen sayısı 371.234

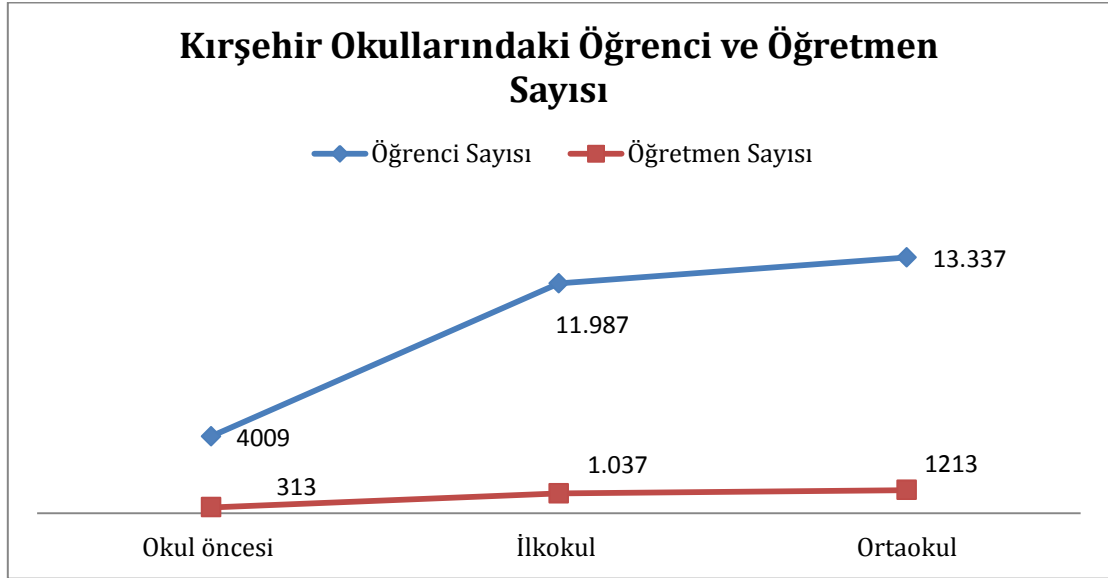
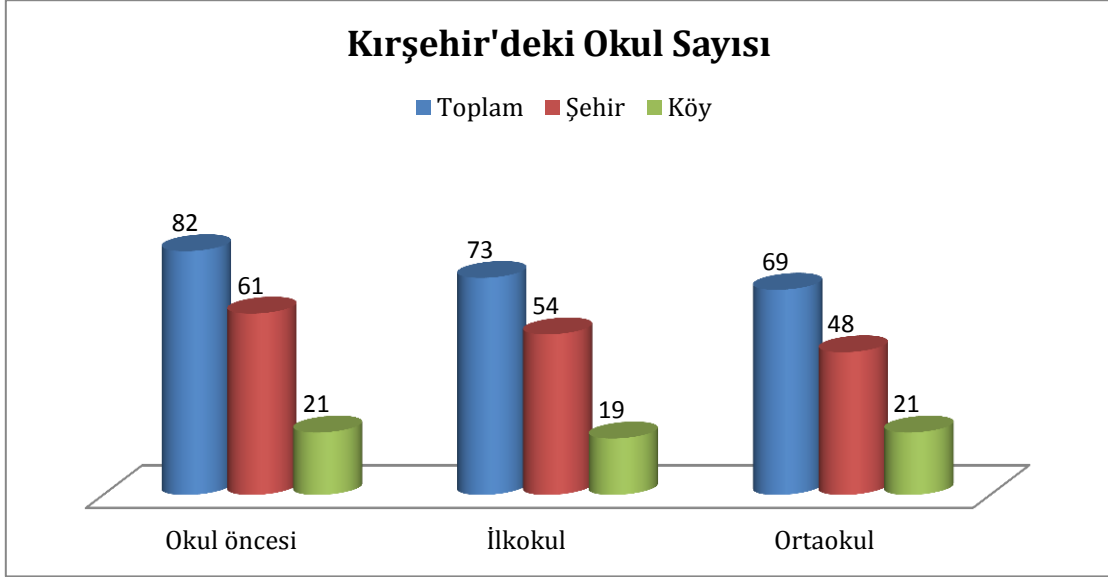
Öğrenci sayısı 5.649.594

Derslik sayısı 214.487

Okul başına düşen öğrenci sayısı 341

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 11





Milli Eğitim Bakanlığı istatistiklerine göre;

Kırşehir'de bulunan pansiyonlu okul sayısı 14

Pansiyon kapasitesi 2113

Yatılı öğrenci sayısı 1136

Yurt sayısı 20

Yatak kapasitesi 1702

Yurtta kalan öğrenci sayısı ise 474



Kırşehir’de toplam 60 tane ortaöğretim kurumu bulunmaktadır.

Bu kurumlardan 36 tanesi mesleki ve teknik lisedir.

Bu okullarda eğitim gören öğrenci sayısı toplamda 15.027, öğretmen sayısı ise 1373’dür.

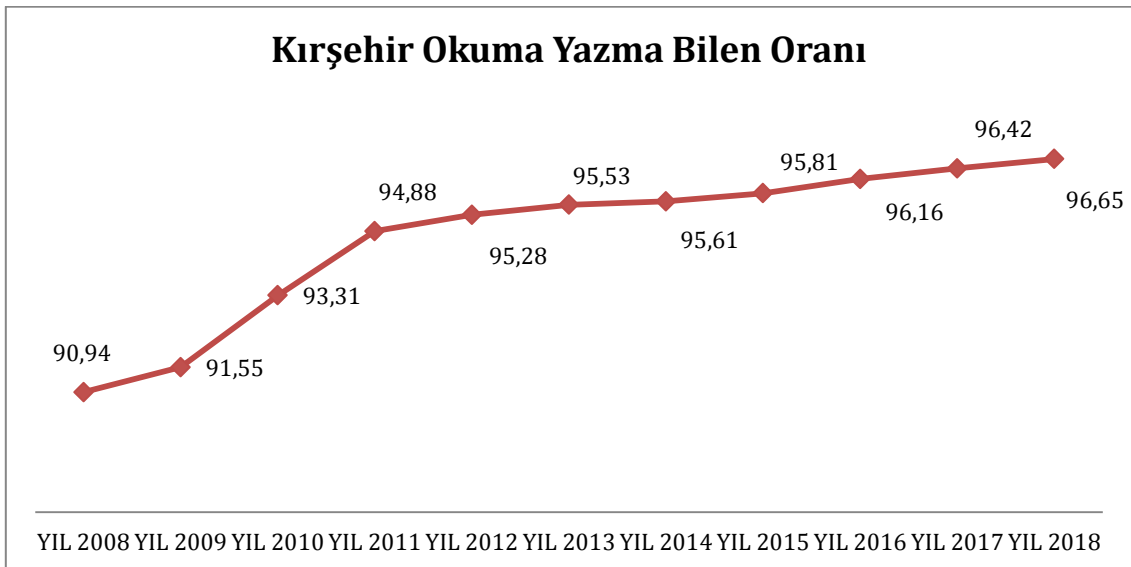
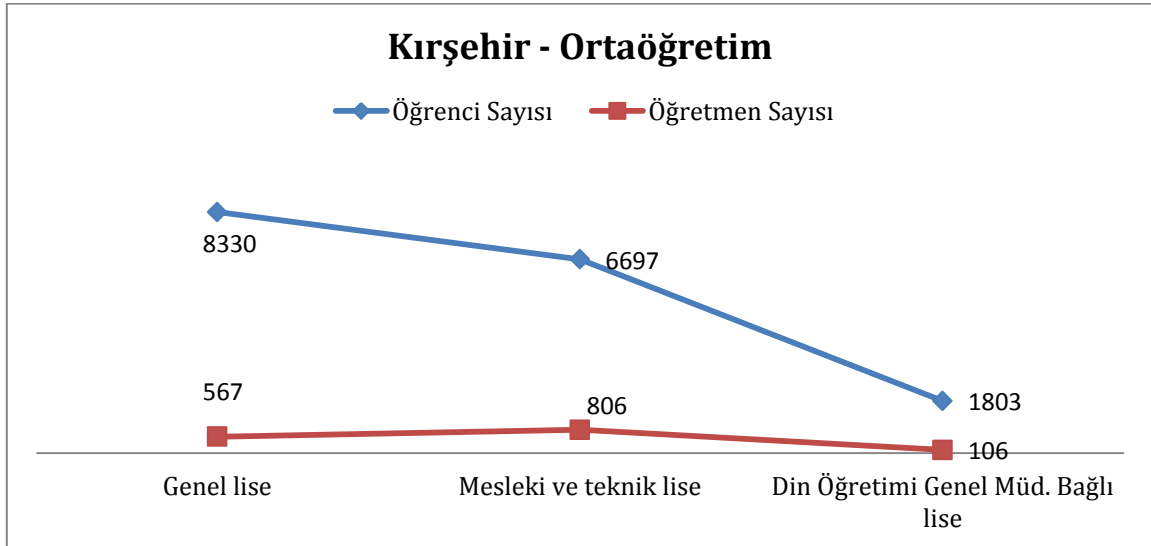
	Ortaöğretim	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
<b>Toplam</b>	60	15027	1373
<b>Genel</b>	24	8330	567
<b>Mesleki ve Teknik Lise</b>	36	6697	806

Kırşehir’de Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’ne bağlı okul sayısı 11’dir.

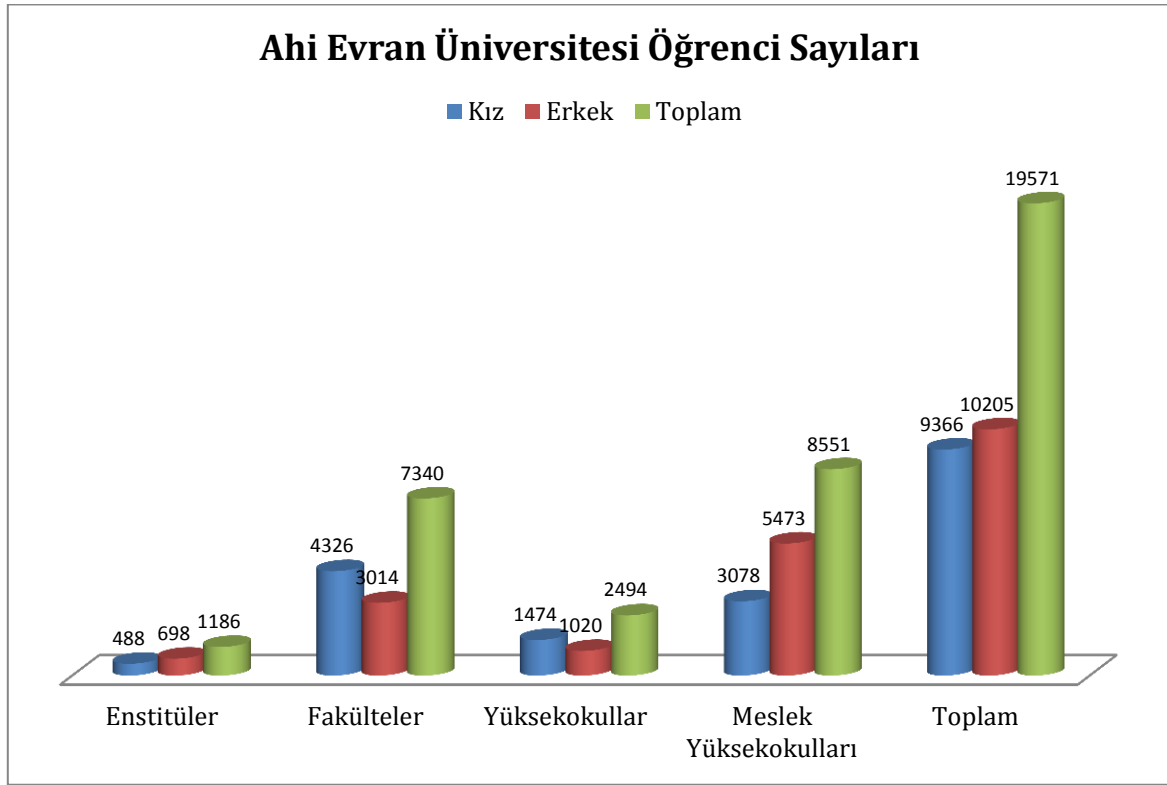
Bu okullarda eğitim gören öğrenci sayısı toplamda 1803’dür.

Bu öğrencilerin 826’sı erkek, 977’si kız öğrencidir.

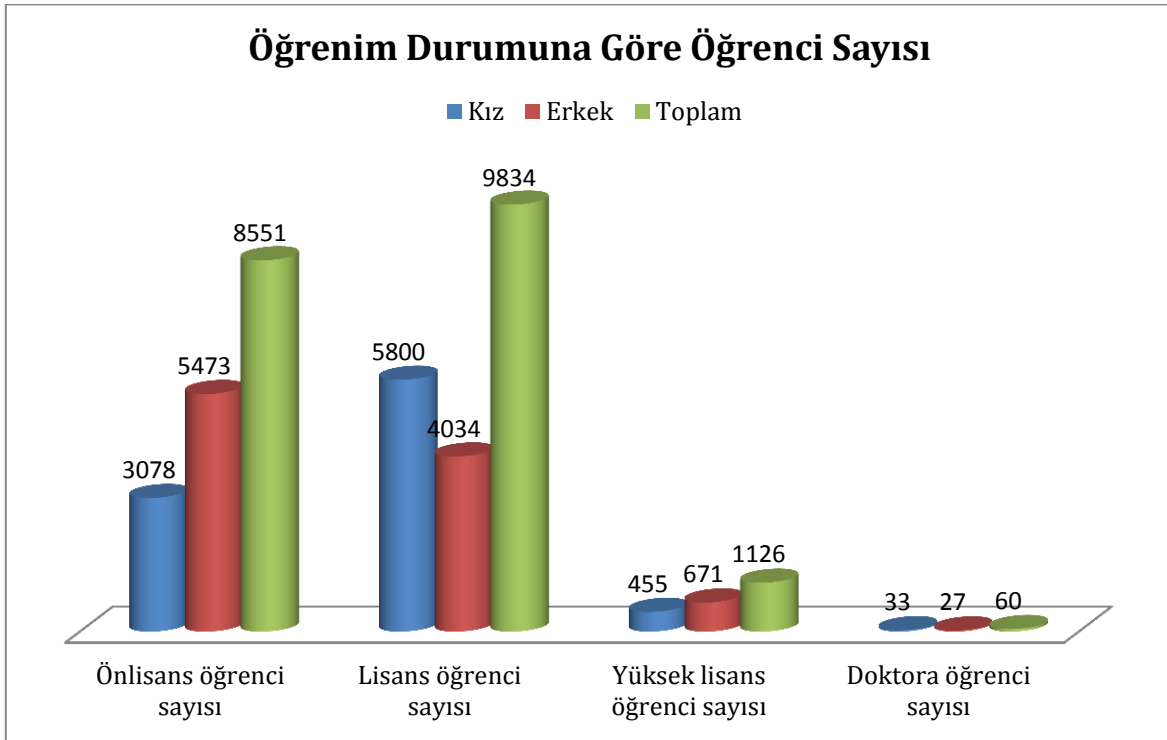
106 öğretmen görev yapmaktadır.



Kırşehir’de bulunan Ahi Evran Üniversitesi’nin öğrenci sayıları aşağıda verilmiştir. <sup>6</sup>



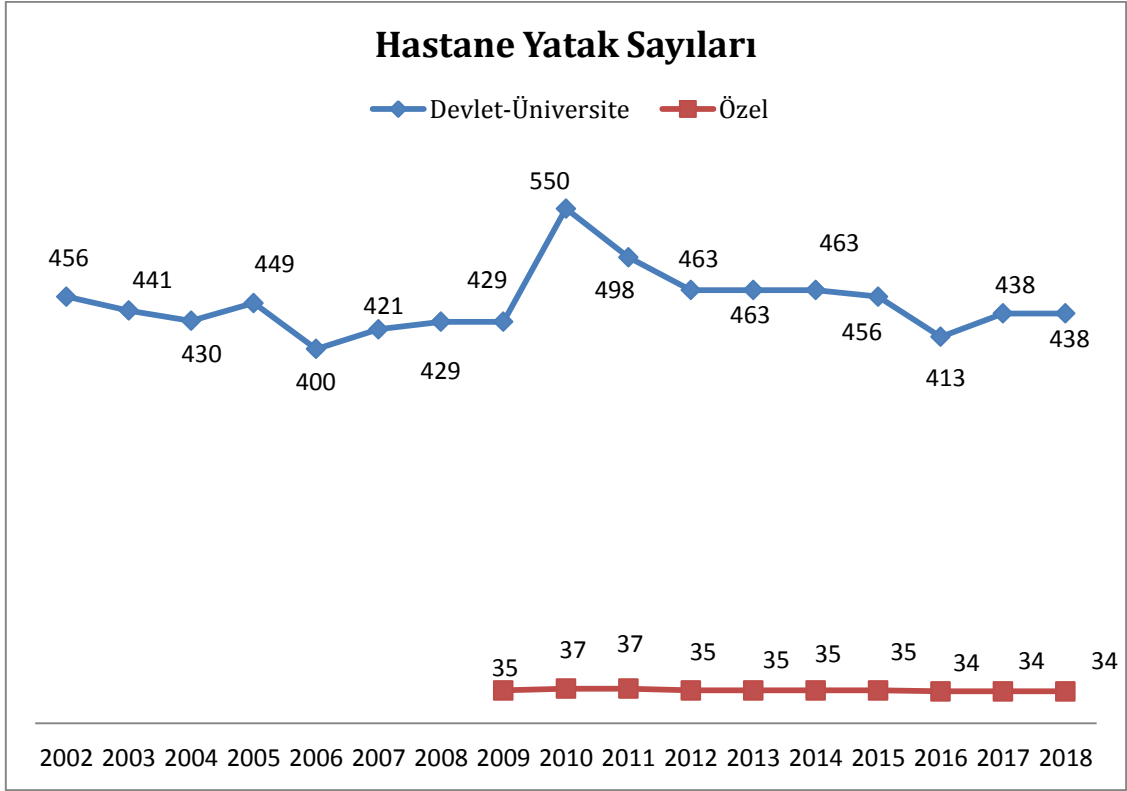
Ahi Evran Üniversitesi’nde eğitim alan öğrencilerin öğrenim türüne göre dağılımları şu şekildedir.



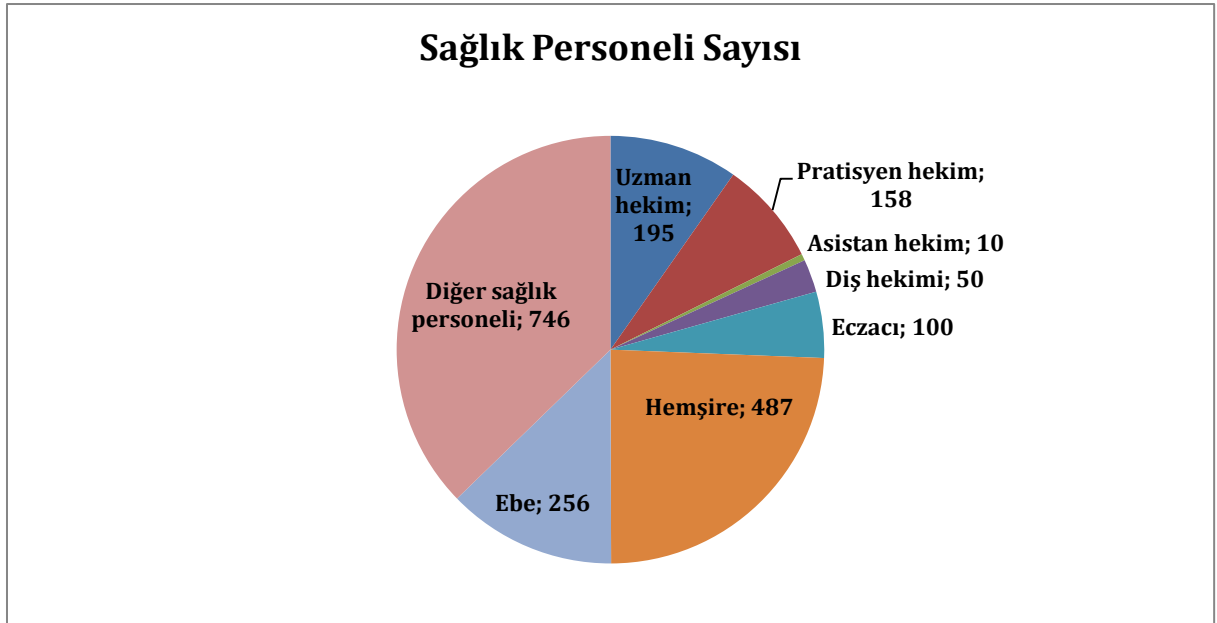
<sup>6</sup> [https://oidb.ahievran.edu.tr/kullanicosya/files/2018%20Mart%20say%C4%B1s%C4%B1\(1\).pdf](https://oidb.ahievran.edu.tr/kullanicosya/files/2018%20Mart%20say%C4%B1s%C4%B1(1).pdf), 17.07.2020

## Sağlık

Kırşehir’de üniversite hastanesi olarak Ahi Evran Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile özel olarak faaliyet gösteren Aşıkpaşa Hastanesi faaliyet göstermektedir.



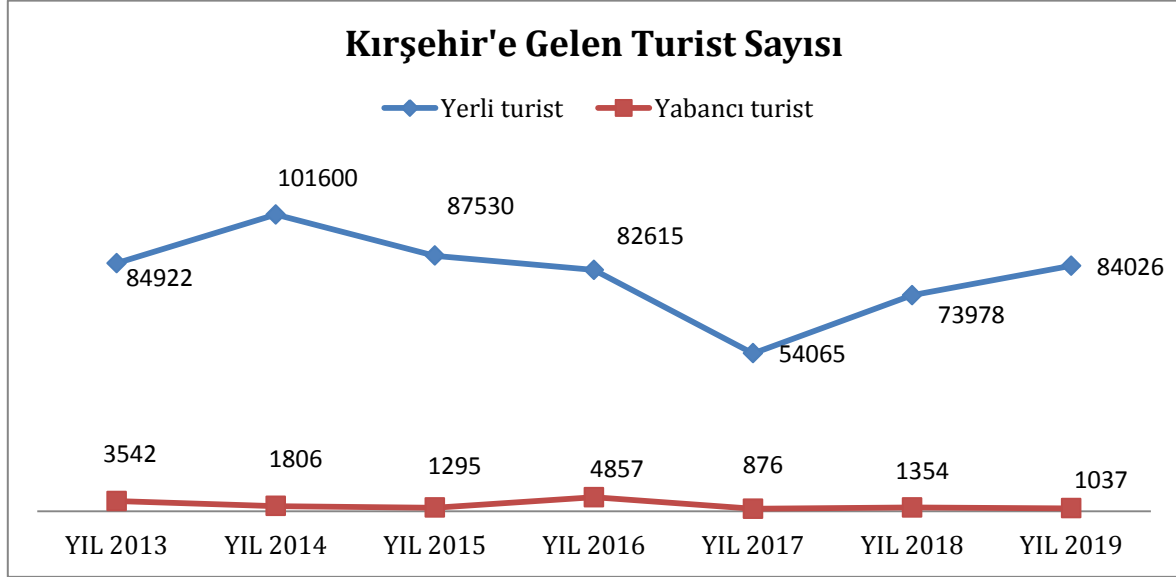
2018 yılı TÜİK verilerine göre, ilimizde görev yapan sağlık personellerinin sayısı aşağıda verilmiştir.



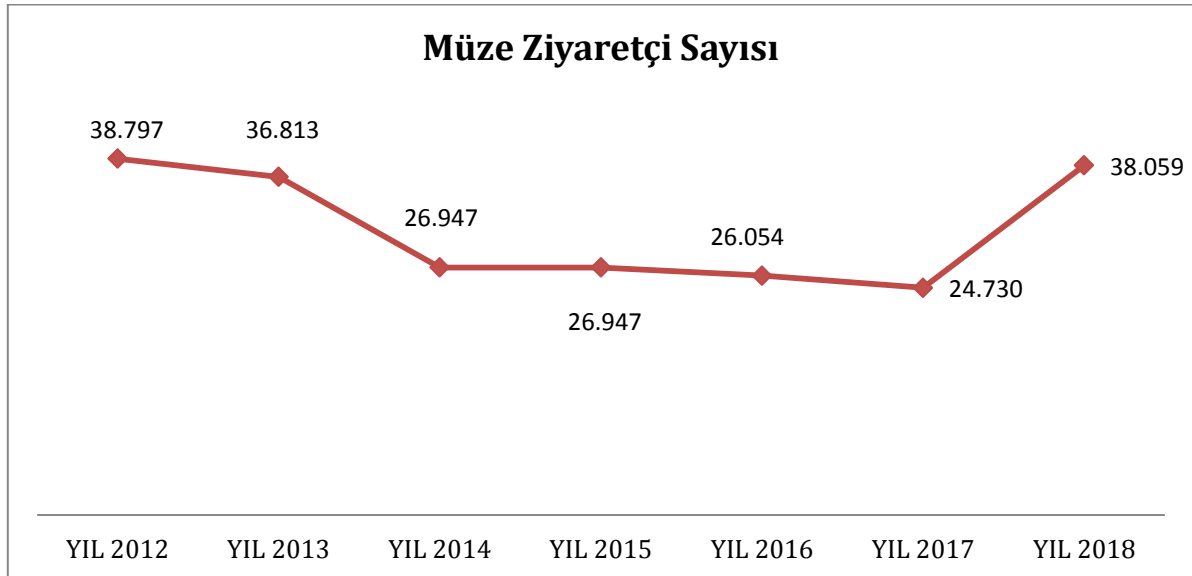
## Turizm

Kırşehir’de 10 adet otel bulunmaktadır.

Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre, ilimize gelen yerli ve yabancı turist sayısı aşağıda verilmiştir. 2017 yılından itibaren özellikle yerli turist sayısında artış olduğu görülmektedir.

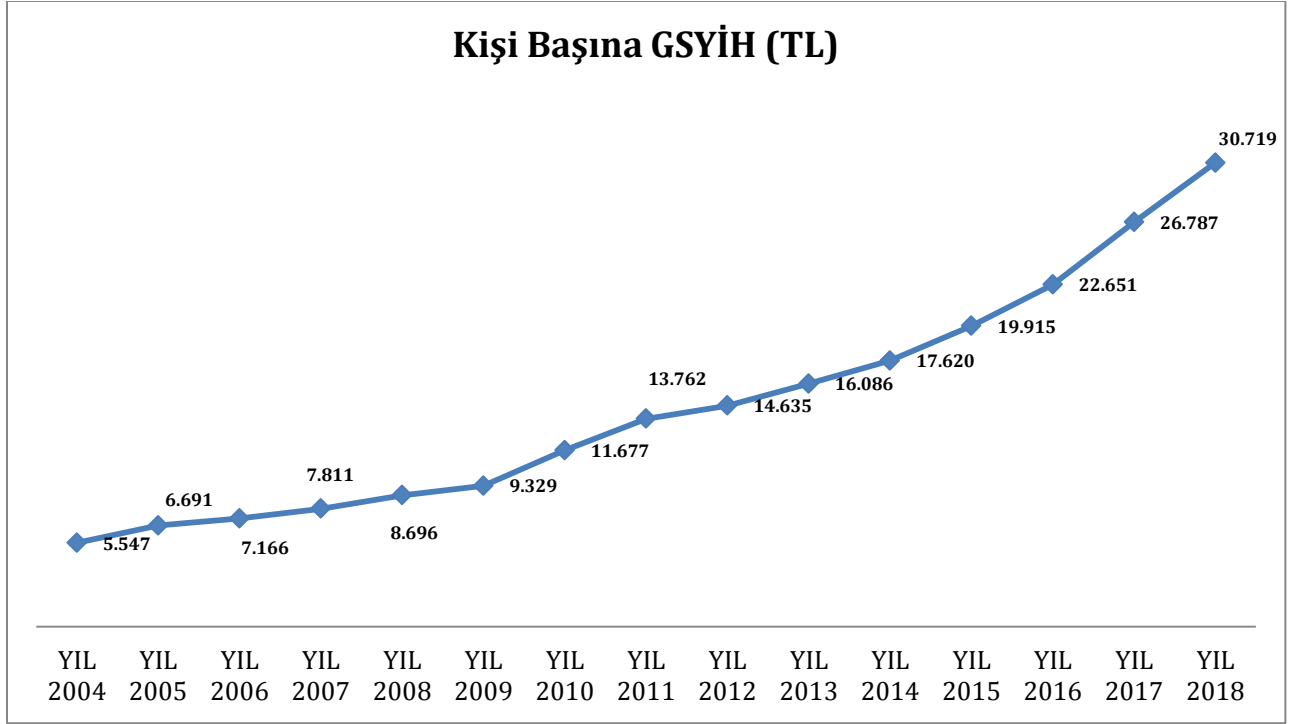


TÜİK verilerine göre, ilimizdeki müzelere gelen ziyaretçi sayısında 2014 yılından itibaren bir düşüş olmakla birlikte, 2018 yılında tekrar artış olduğu gözlenmektedir.



## Finansal Göstergeler

Gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH), belirli bir zaman aralığında üretilen tüm nihai ürünlerin, piyasa değerindeki ekonomik ölçüsüdür. Bir ülkenin gayri safi yurt içi hasılası, ülkenin nüfusuna bölüldüğü zaman ise kişi başına düşen GSYİH elde edilmektedir. Yıllar itibariyle Kırşehir’de kişi başına GSYİH aşağıdaki tabloda verilmiştir.



Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’ndan (BDDK) alınan verilere göre

Kırşehir’de bulunan banka şube sayısı 28, şubeye düşen nüfus sayısı 8.638’dir.

Kişi başı nakdi kredi tutarı 19.965,09 TL

Kişi başı takipteki alacak tutarı 606,49 TL

Kişi başı tasarruf mevduat tutarı 12.544,12 TL

Kişi başı toplam mevduat tutarı 14.531,76 TL

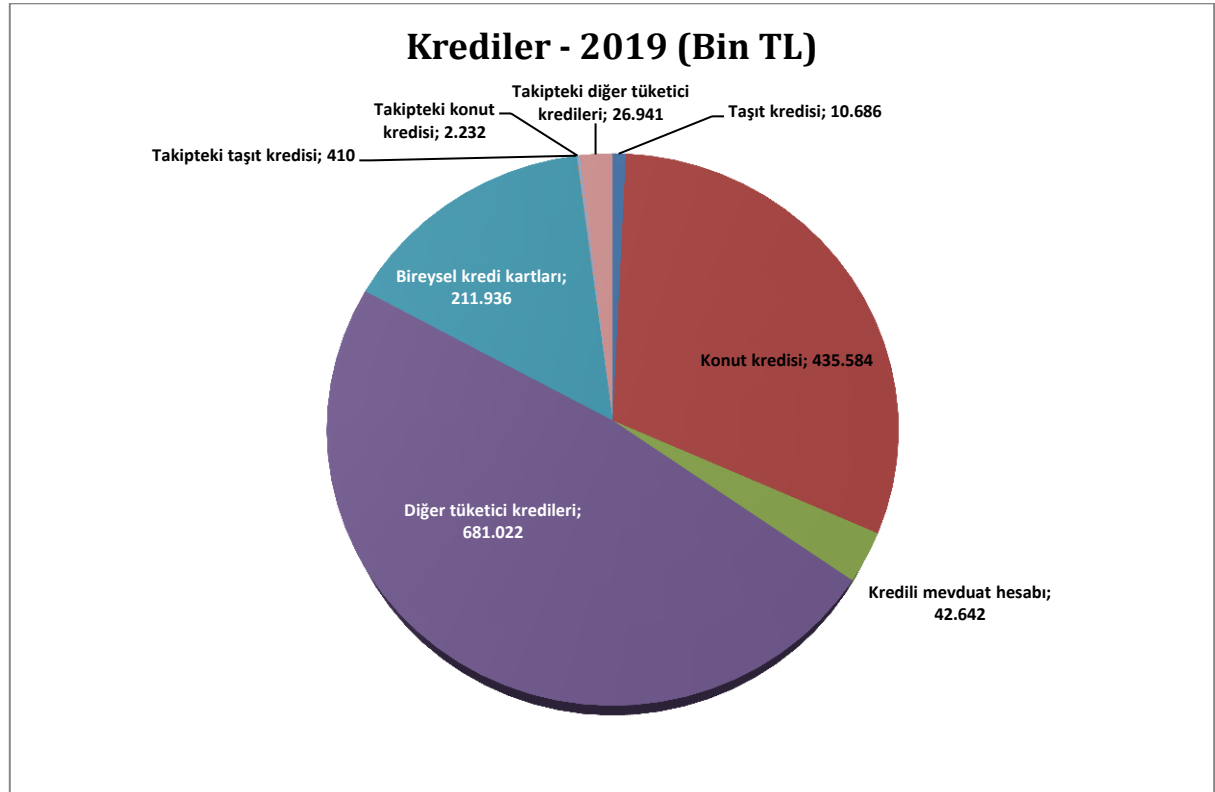
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan (BDDK) alınan verilere göre, 2019 yılında Kırşehir toplam nakdi kredi tutarı 4.975.607 TL, takipteki alacak tutarı 146.690 (bin TL), gayrinakdi kredi tutarı 406.735 (bin TL)dir.

Tasarruf Mevduatı	Tasarruf Mevduatı (TL)	Tasarruf Mevduatı (DTH)	Diğer Mevduat	Diğer Mevduat (TL)	Diğer Mevduat (DTH)	Toplam Mevduat
3.034.021	1.306.613	1.727.408	480.747	298.218	182.529	3.514.768

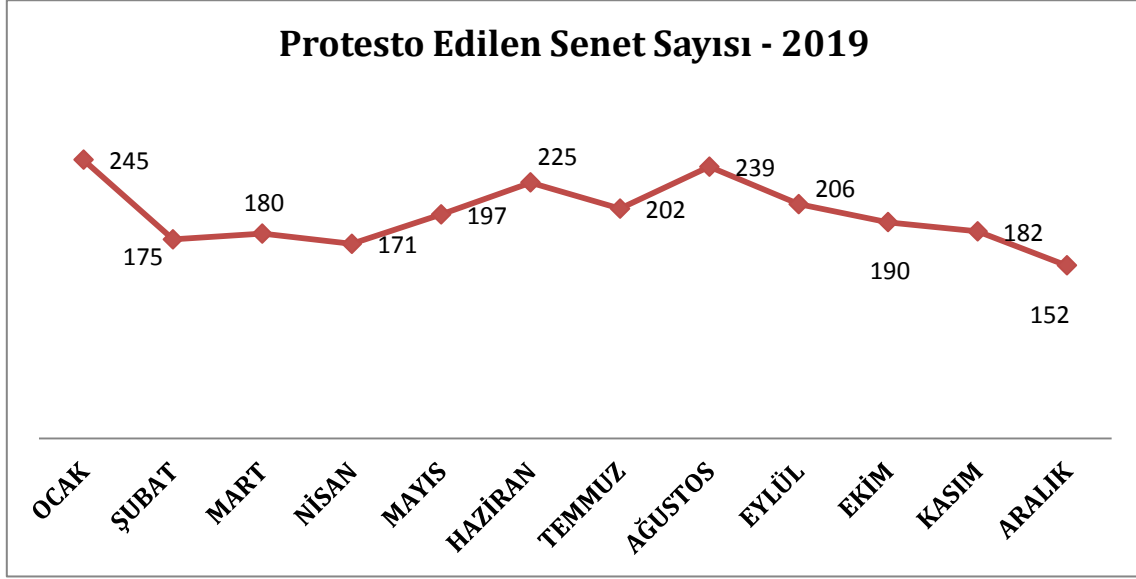
BDDK verilerine göre, Kırşehir'deki toplam altın mevduatı 159.901 (bin TL)dir.

Altın Kredileri (Bin TL)	Altın Mevduatı (Gerçek Kişi)	Altın Mevduatı (Tüzel Kişi)	Toplam Altın Mevduatı
3.362	154.687	5.214	159.901

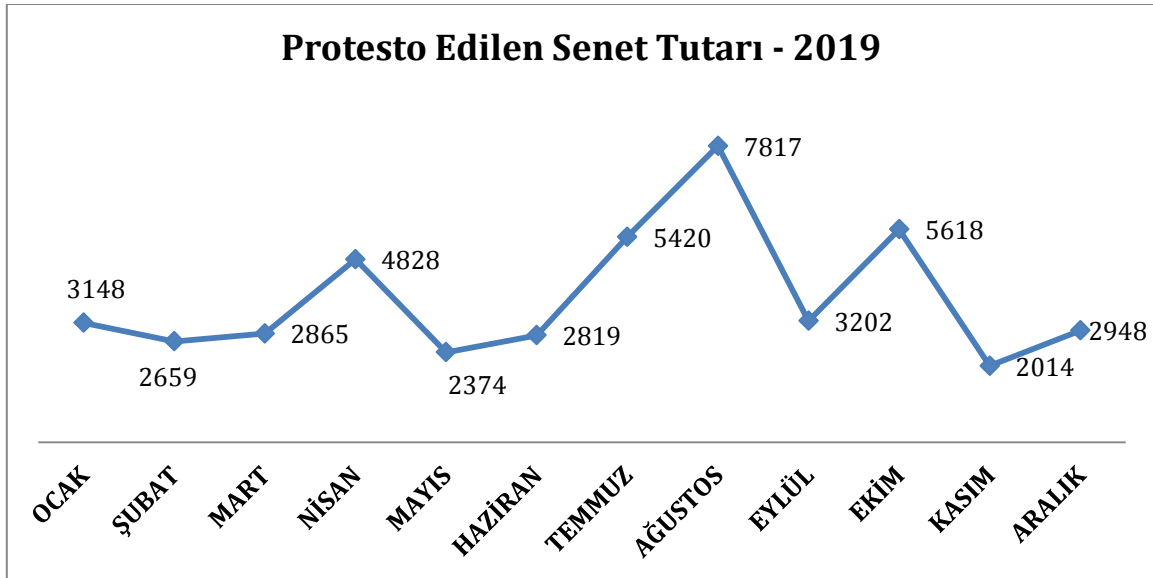
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan (BDDK) alınan verilere göre, 2019 yılında Kırşehir'de kullanılan kredilere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.



Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nden alınan verilere göre, 2019 yılında Kırşehir'de protesto edilen senet sayısı 2364'dür.



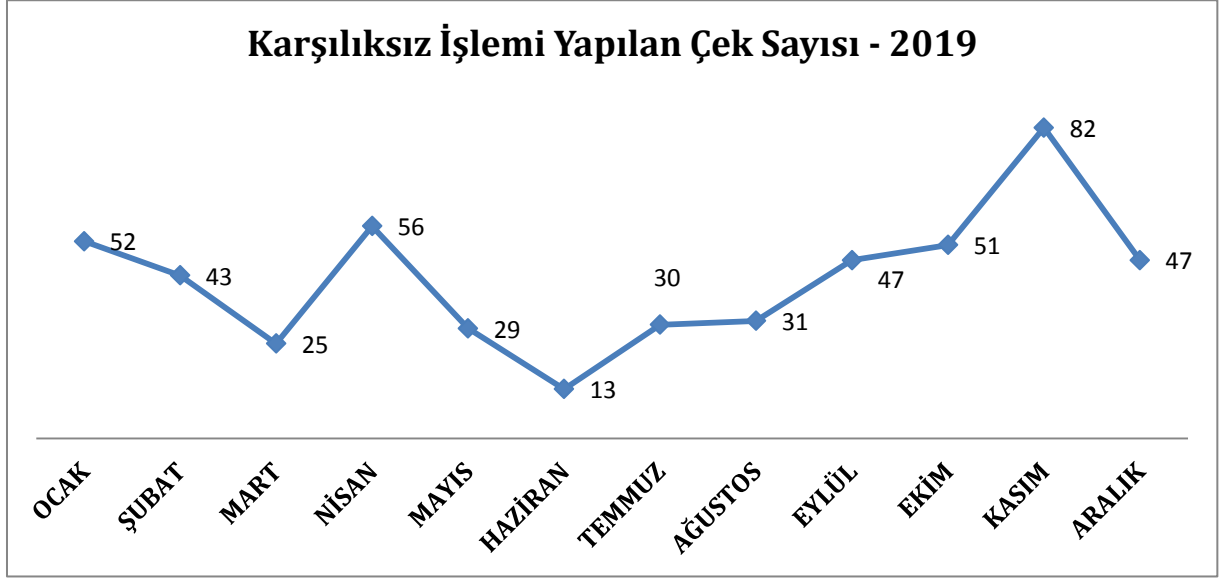
2019 yılında protesto edilen senet tutarı, Aralık ayı sonunda toplam 45.711 (bin TL) olmuştur.



2019 yılında ibrazında ödenen çek sayısı 24.950'dir. (TBB Risk Merkezi verileri)



Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nden alınan verilere göre, 2019 yılında Kırşehir'de karşılıksız işlemi yapılan çek sayısı 506'dır.



Temmuz ayı itibari ile aylık artış gösteren karşılıksız çek sayısı Aralık ayında tekrar azalış göstermeye başlamıştır.

#### ***Nakdi Kredilerin Dağılımı (Bin TL)***

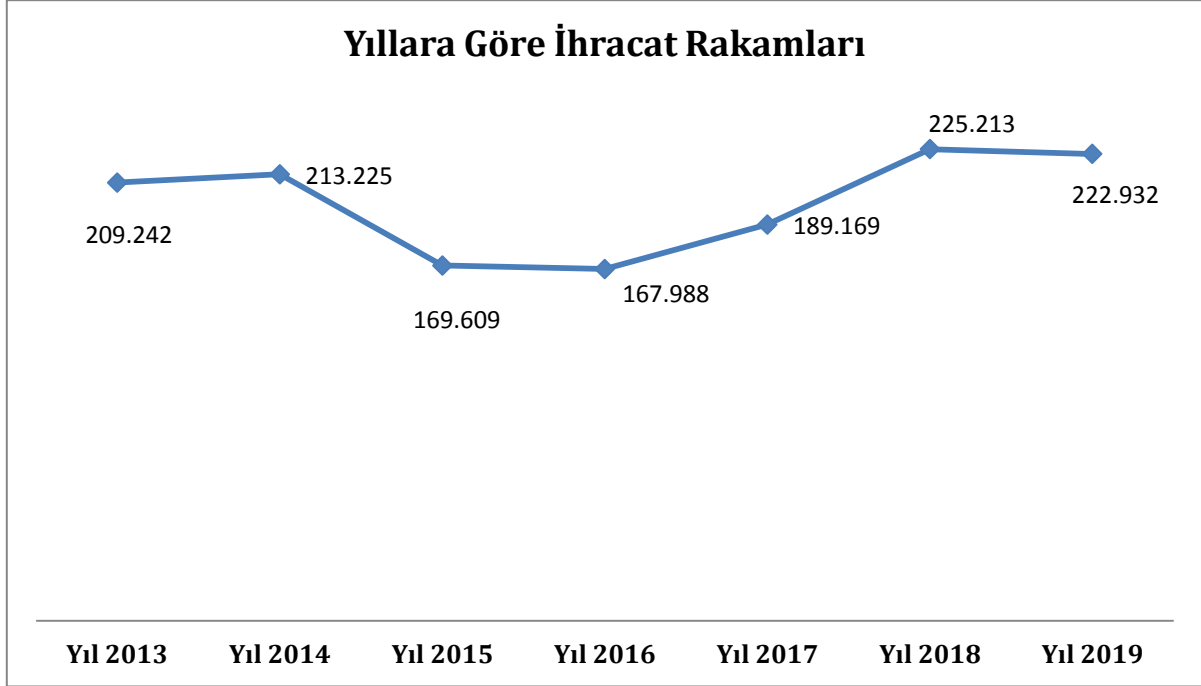
*(TBB Risk Merkezi verileri)*

<b>Kamu Bankaları</b>	<b>Özel Bankalar</b>	<b>Toplam</b>
<b>2.661.045</b>	<b>1.144.798</b>	<b>3.805.844</b>

## Dış Ticaret

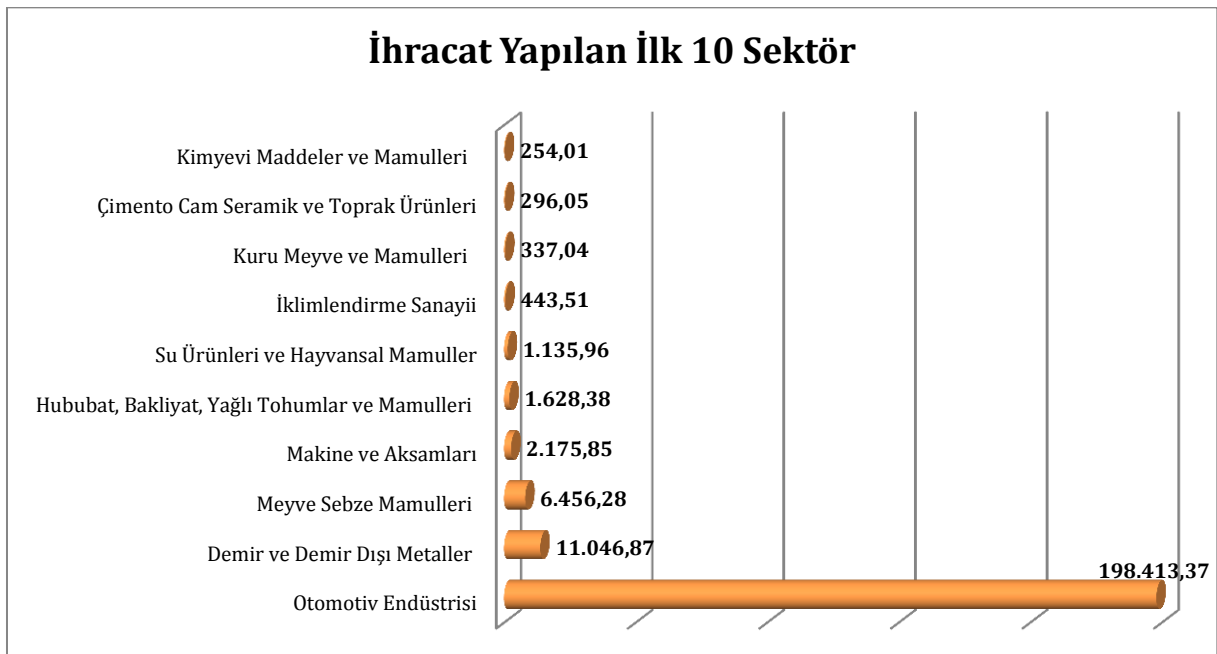
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, Kırşehir'in 2014 yılında 211.9 milyon \$ olarak gerçekleşen ihracatı yaklaşık %20'lik azalış ile 2015 yılında 169.9 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Kırşehir'in ihracat tutarları 2010 yılından 2014 yılına kadar %49 oranında artış göstermiştir.



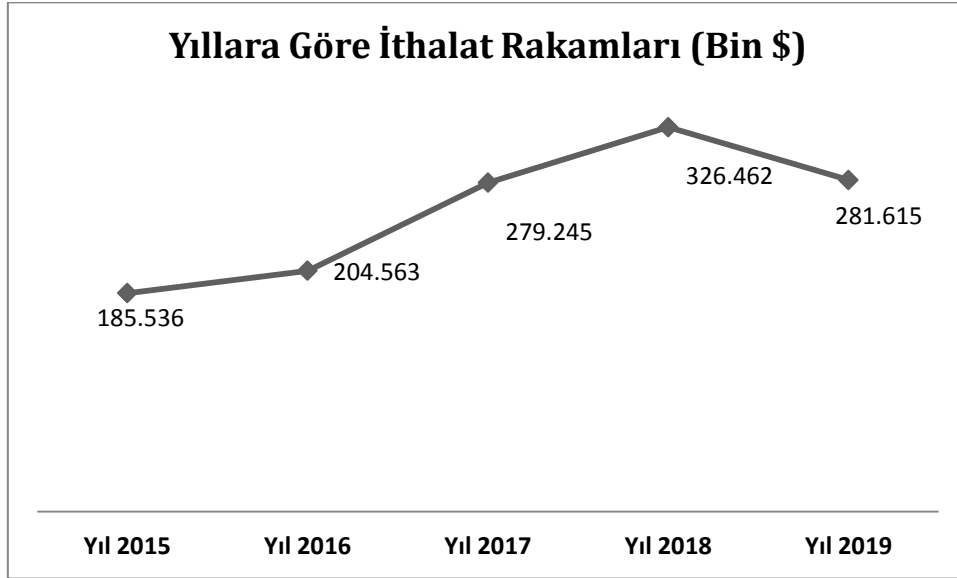
Kırşehir ilinin ihracatının 2016 yılından itibaren artış içerisinde olduğu gözlenmektedir.

2019 yılında en çok ihracat yapılan ilk 10 sektör aşağıda verilmiştir. (Türkiye İhracatçılar Meclisi verileri)



Kırşehir'in ihracat yaptığı ülkelerin başında Almanya, Mısır ve İtalya gelmektedir. En çok ihracat yapılan ülkeler içerisinde tutar bazında Avrupa kıtası en çok ihracatın yapıldığı bölgedir.

Kırşehir'in ithalatı da ihracatına paralel şekilde artış göstermiş olup bunun nedeni özellikle tahıl ve canlı hayvan ithalatının artmasındandır. Bunun yanında Lastik ve kauçuk sektörünün ana hammaddelerinin de ithalata bağlı olması bu artışı desteklemektedir.<sup>7</sup>



	İthalat (2018) (1.000 Dolar)	İthalattaki Payı (%)
<b>Canlı hayvan</b>	67.426	20,92%
<b>Tahıl ve başka yerde sınıflandırılmamış bitkisel ürünler</b>	64.448	19,99%
<b>Sentetik kauçuk ve plastik hammaddeler</b>	63.389	19,66%
<b>Ana kimyasal maddeler (kimyasal gübre ve azotlu bileşikler hariç)</b>	53.296	16,53%
<b>Başka yerde sınıflandırılmamış tekstil ürünleri</b>	20.564	6,38%
<b>Diğer özel amaçlı makineler</b>	17.662	5,48%
<b>Başka yerde sınıflandırılmamış kimyasal ürünler</b>	14.540	4,51%
<b>İthalatta Öne Çıkan Sektörler Toplamı</b>	<b>301.325</b>	<b>93,47%</b>

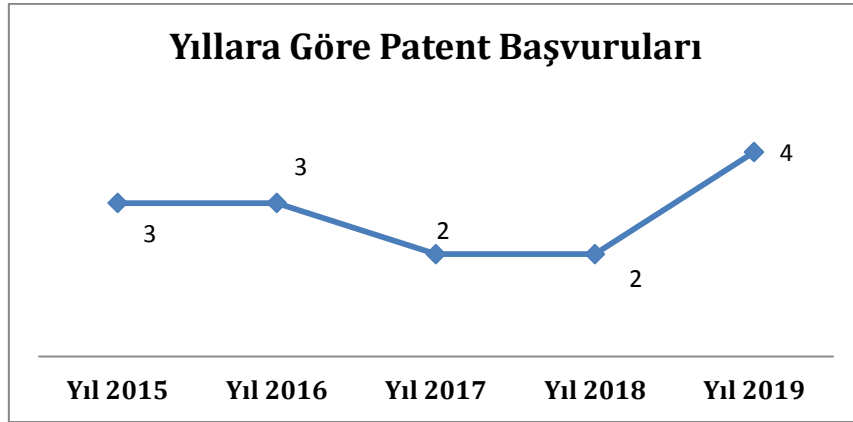
Kaynak: TÜİK, 2019

En çok ithalat yapılan ülkenin başında canlı hayvan ithalatının en fazla yapıldığı ülke olan Brezilya gelmektedir. Brezilya'yı lastik ve kauçuk ürün imalatının hammaddesinin olan ürünlerin ithal edildiği Tayland takip etmektedir.

<sup>7</sup> <https://www.investinkirsehir.com/assets/upload/dosyalar/kirsehir-ili-temel-ekonomik-gostergeleri---2019.pdf>, 20.07.2020

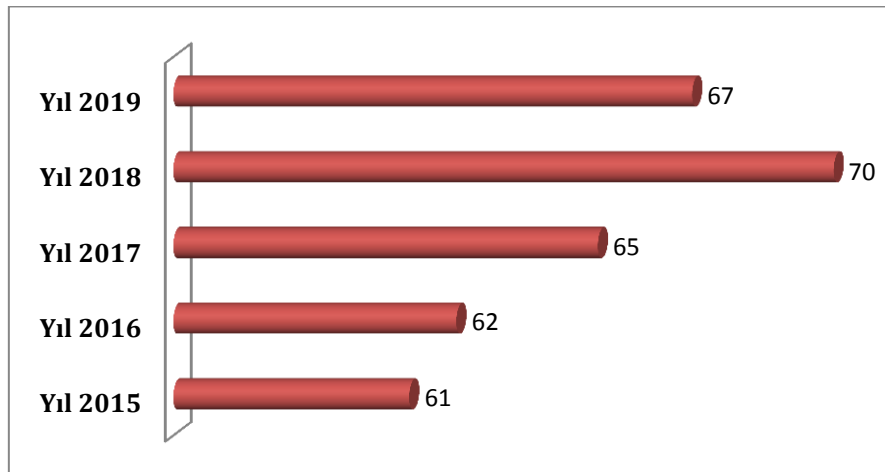
## Marka ve Patent Başvuruları

Türk Patent Enstitüsü (TPE) verilerine göre, 2019 yılında Kırşehir'den yapılan patent başvuru sayısı 4 olarak gerçekleşmiştir.

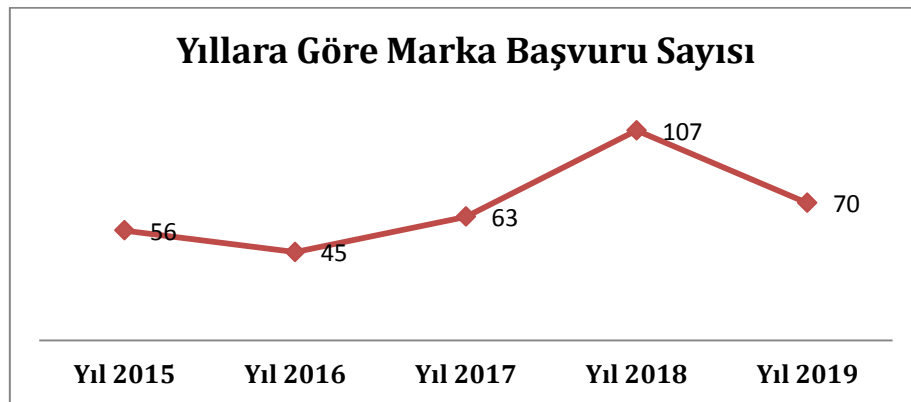


TPE verilerine göre, Kırşehir patent tescil sayıları oldukça düşük seviyelerdedir. 2015 ve 2016 yıllarında 1, 2017 yılında 0, 2018 yılında 1 ve 2019 yılında 0 olarak gerçekleşmiştir.

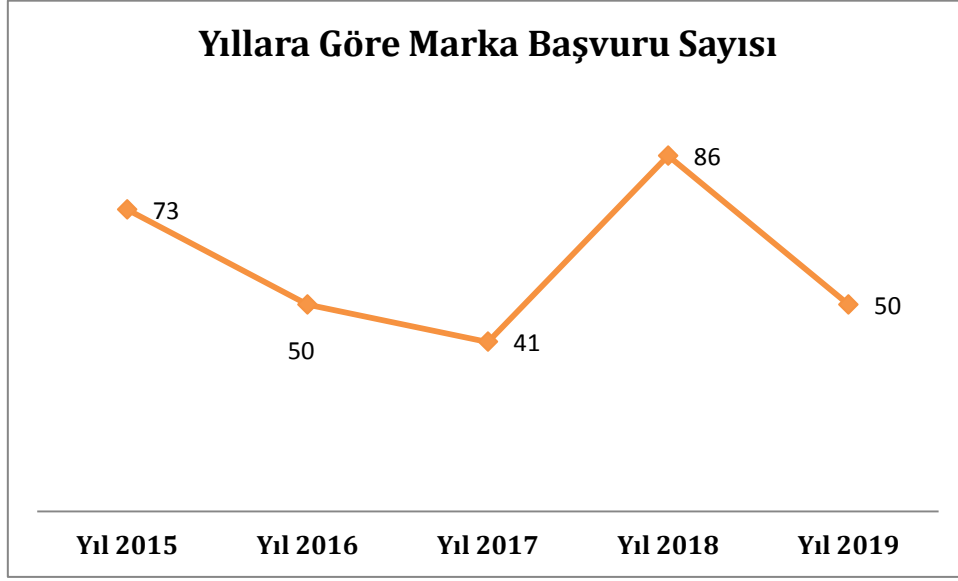
2019 yılında patent başvurusunda bulunan iller sıralamasına bakıldığında, Kırşehir 81 il arasında 67.sıradadır.



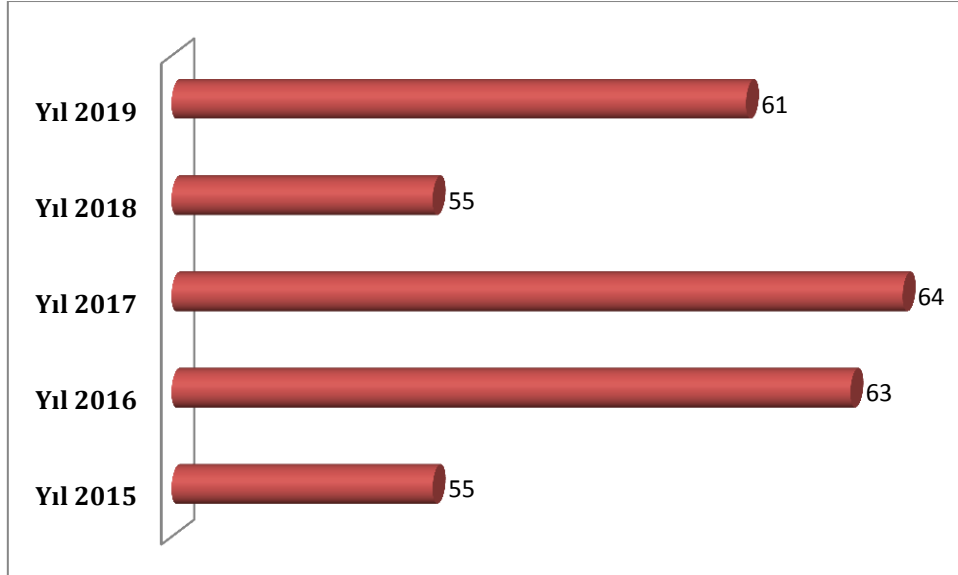
2019 yılında Kırşehir'den yapılan marka başvuru sayısı 70 olarak gerçekleşmiştir.



2019 yılında yapılan 70 marka başvurusundan 50 tanesi tescillenmiştir.

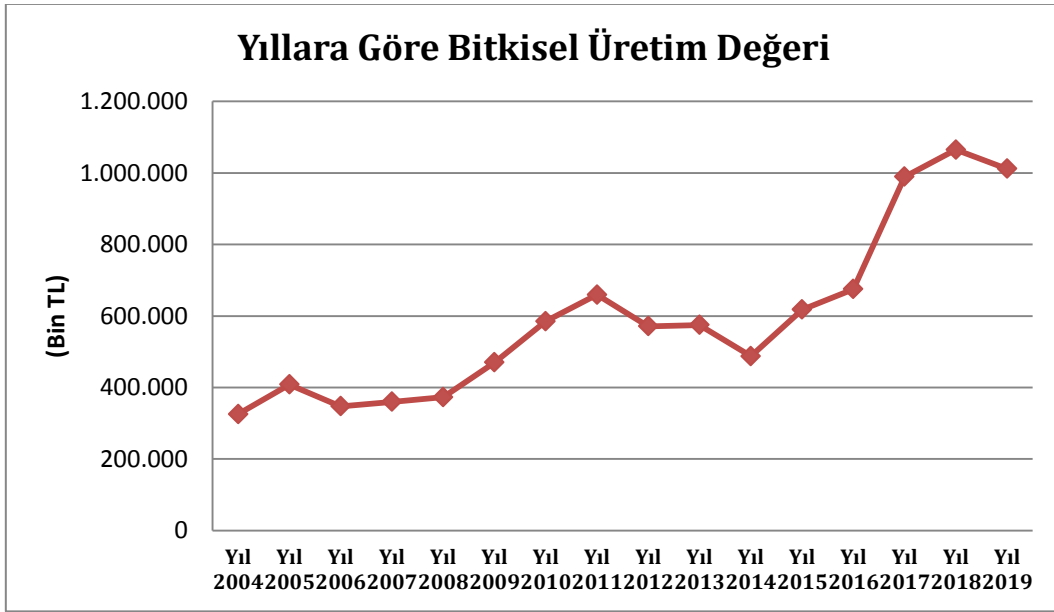


2019 yılında marka başvurusunda bulunan iller sıralamasına bakıldığında, Kırşehir 81 il arasında 61.sıradadır.

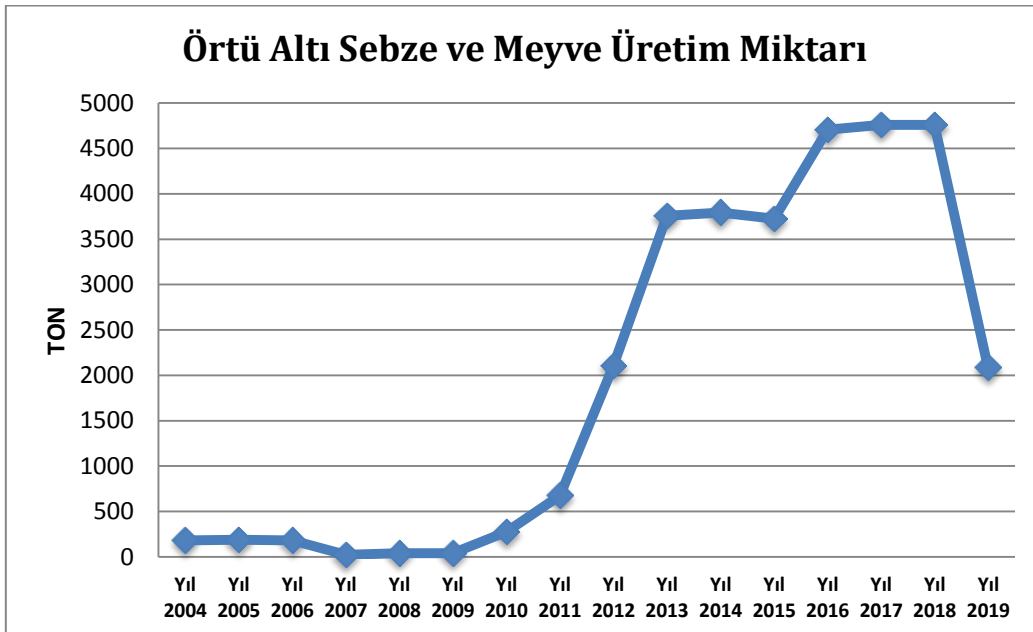




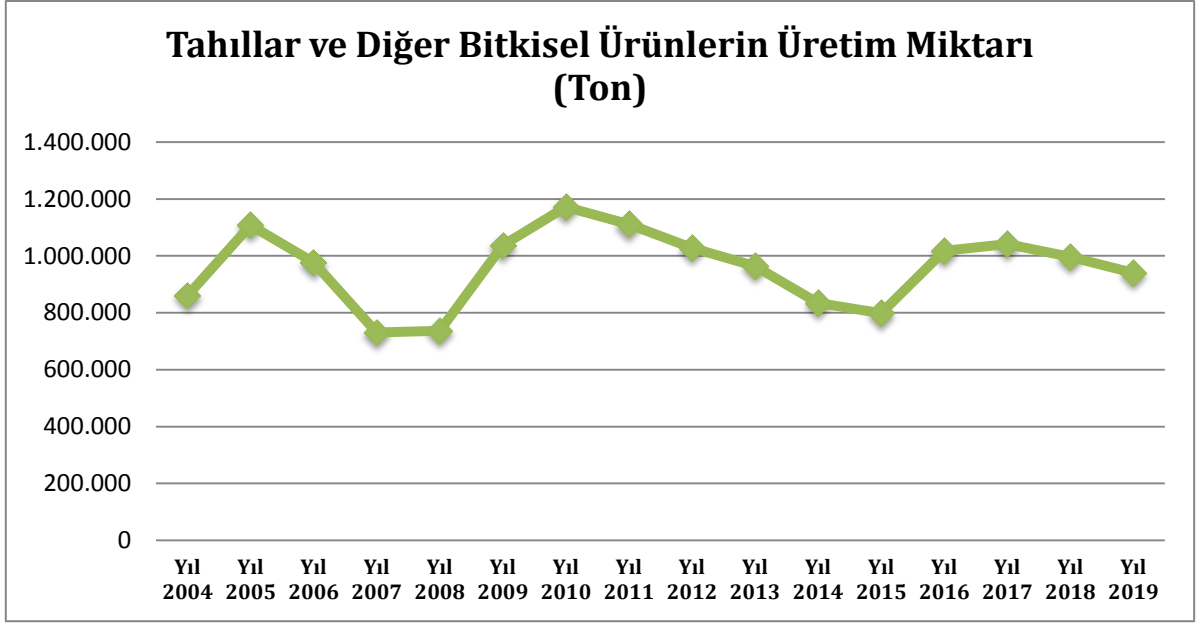
Kırşehir, tarımsal üretim anlamında Türkiye'nin en önemli merkezlerinden birisidir. İlimizin bitkisel üretim değeri yıllar itibari ile sürekli artış gösterme eğilimindedir.



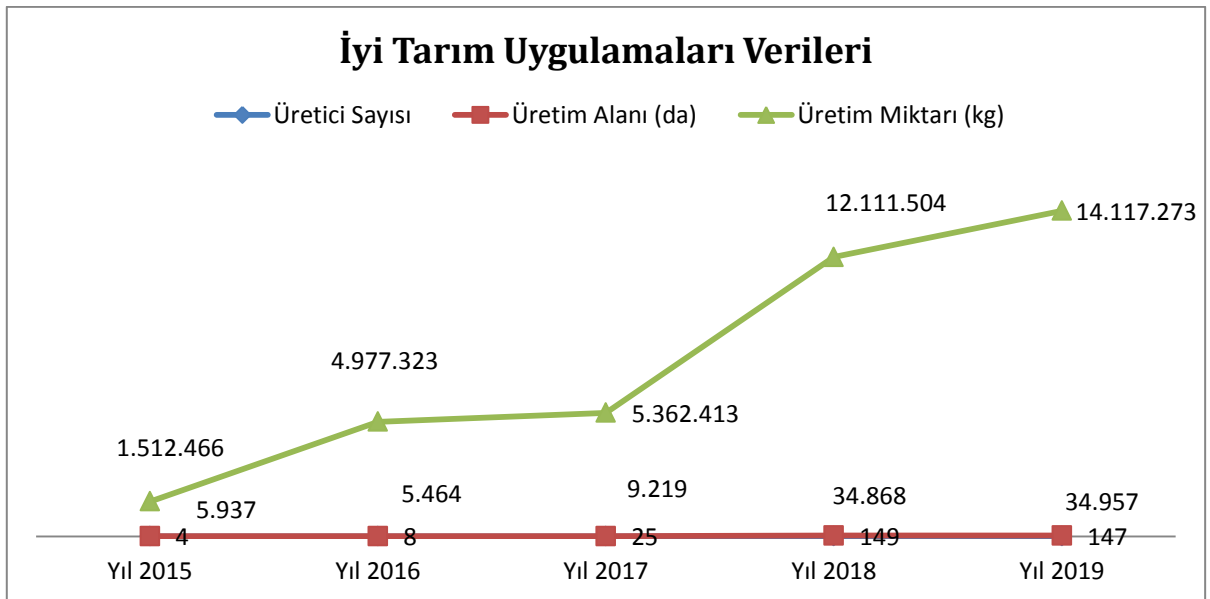
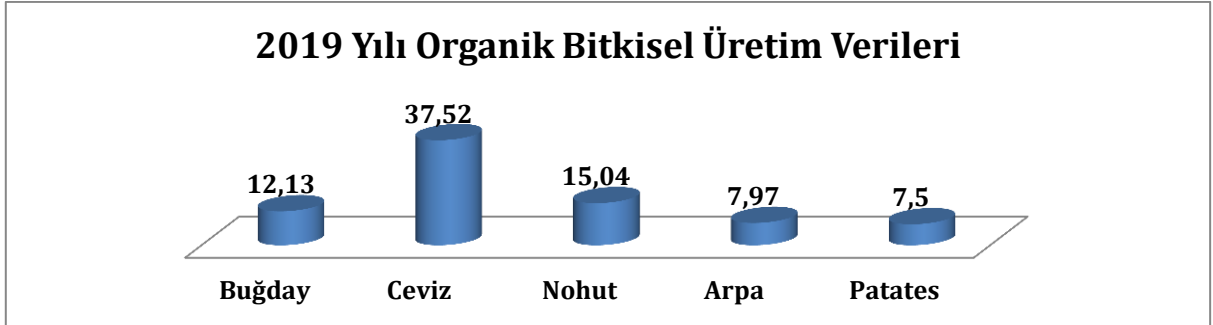
Kırşehir son yıllarda örtü altı sebze ve meyve yetiştiriciliğinde de etkili olmaya başlamıştır.

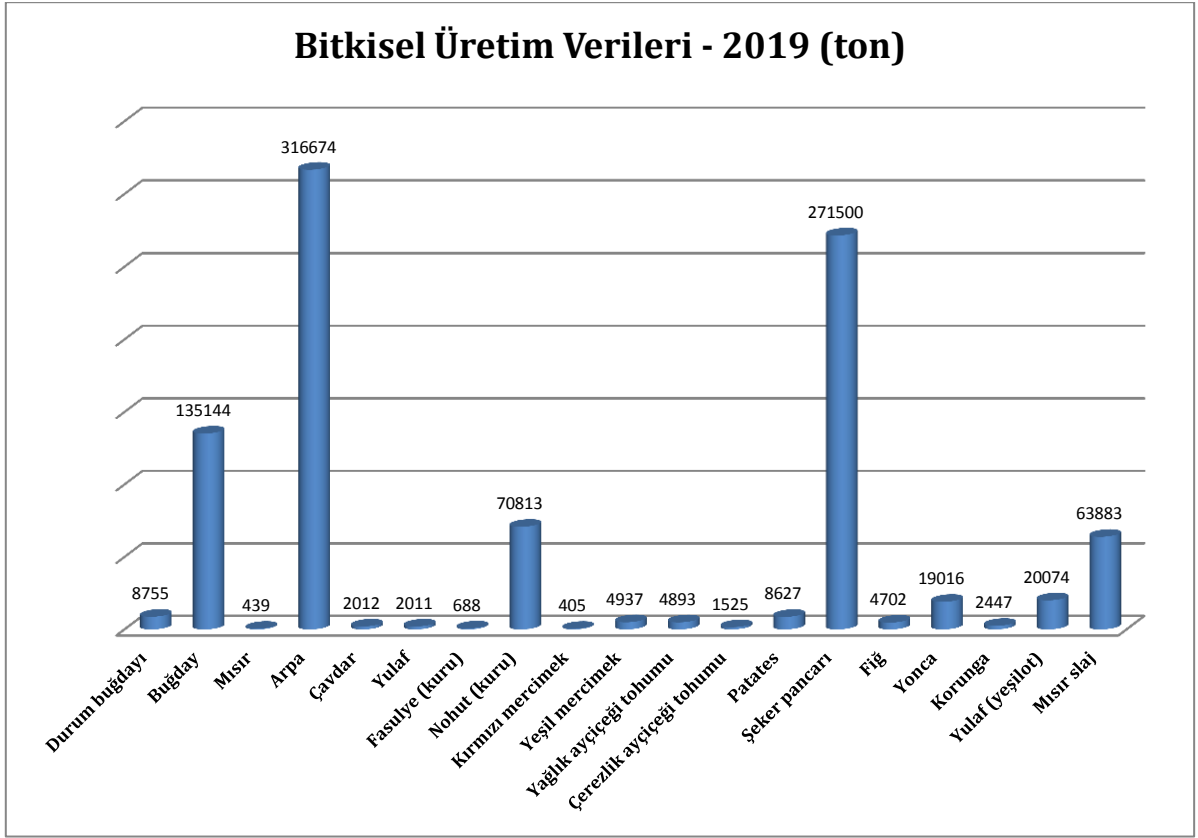


TÜİK'ten alınan verilere göre, Kırşehir'de üretilen tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretim miktarı aşağıda verilmiştir.

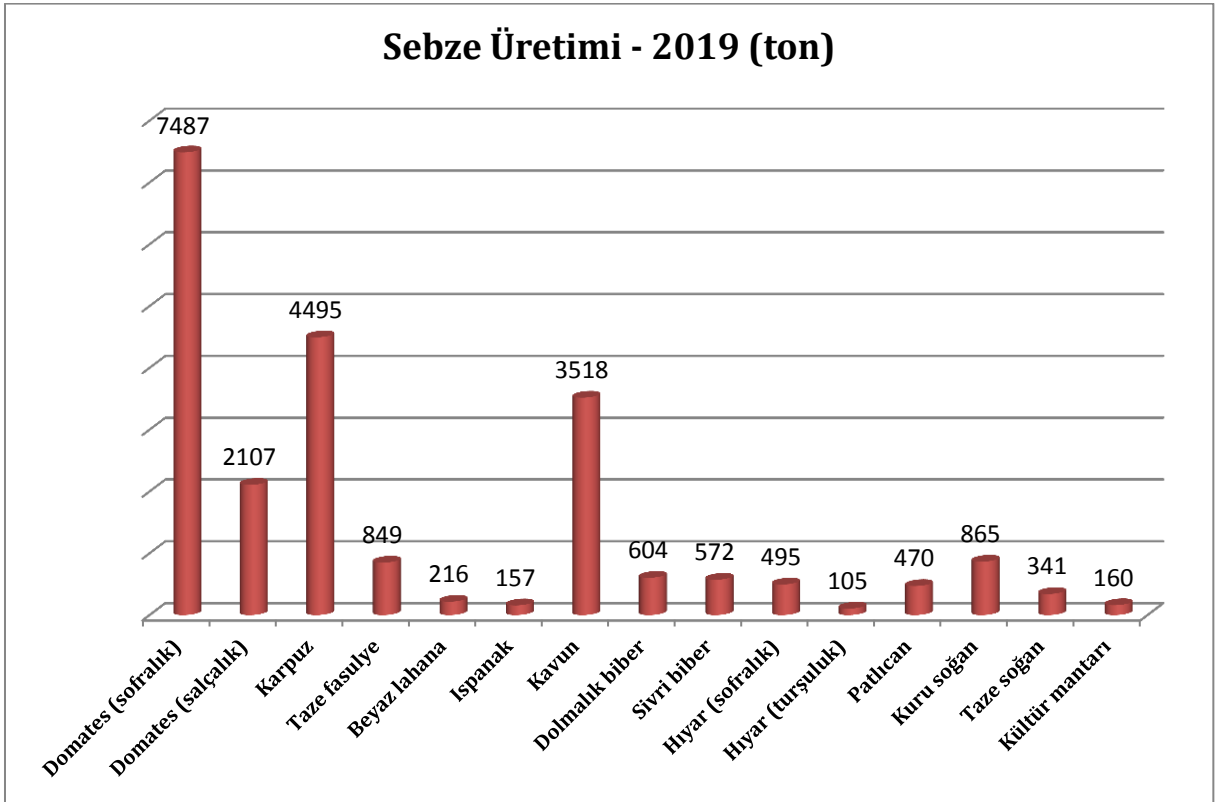


Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, 2019 yılı organik bitkisel üretim verileri aşağıdaki şekildedir.





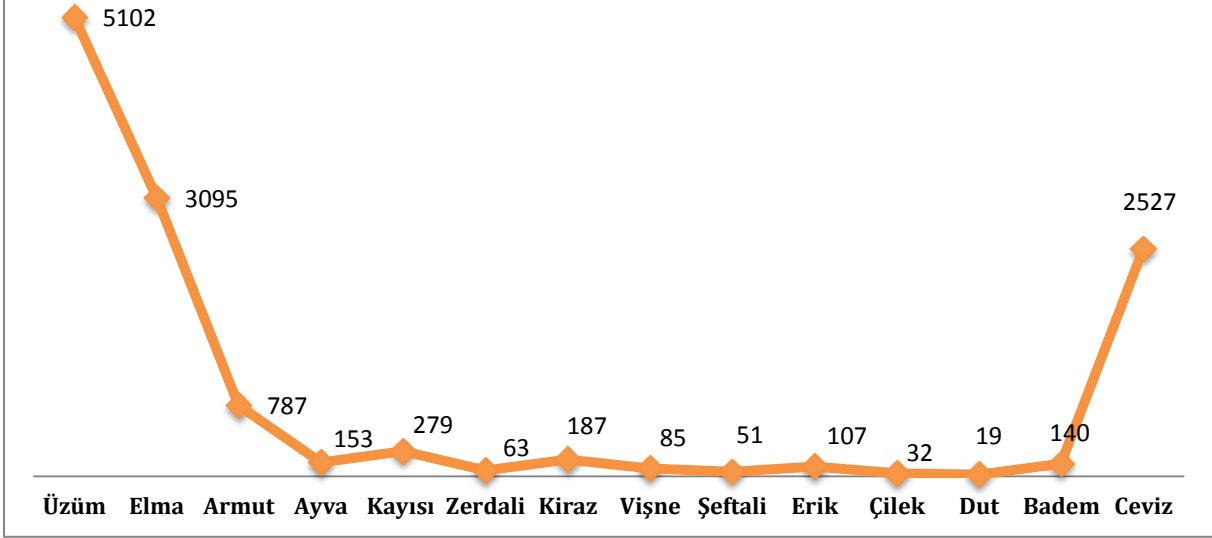
Kaynak: TÜİK, 2020



Kaynak: TÜİK, 2020

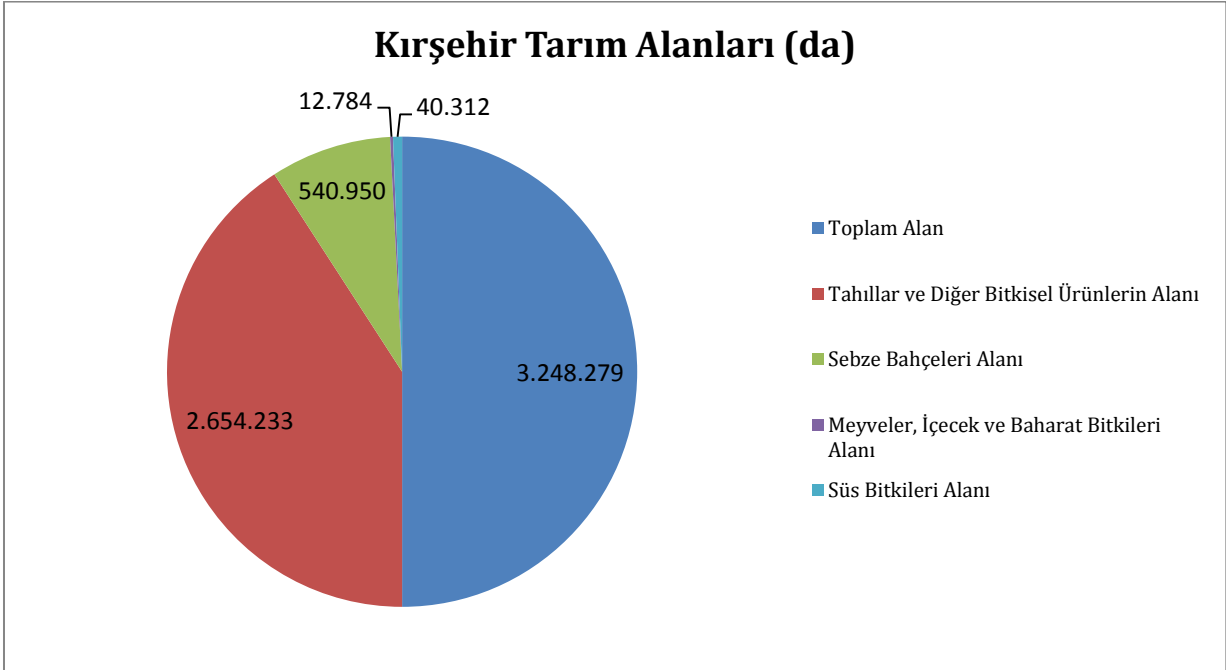


### Meyve Üretimi - 2019 (ton)

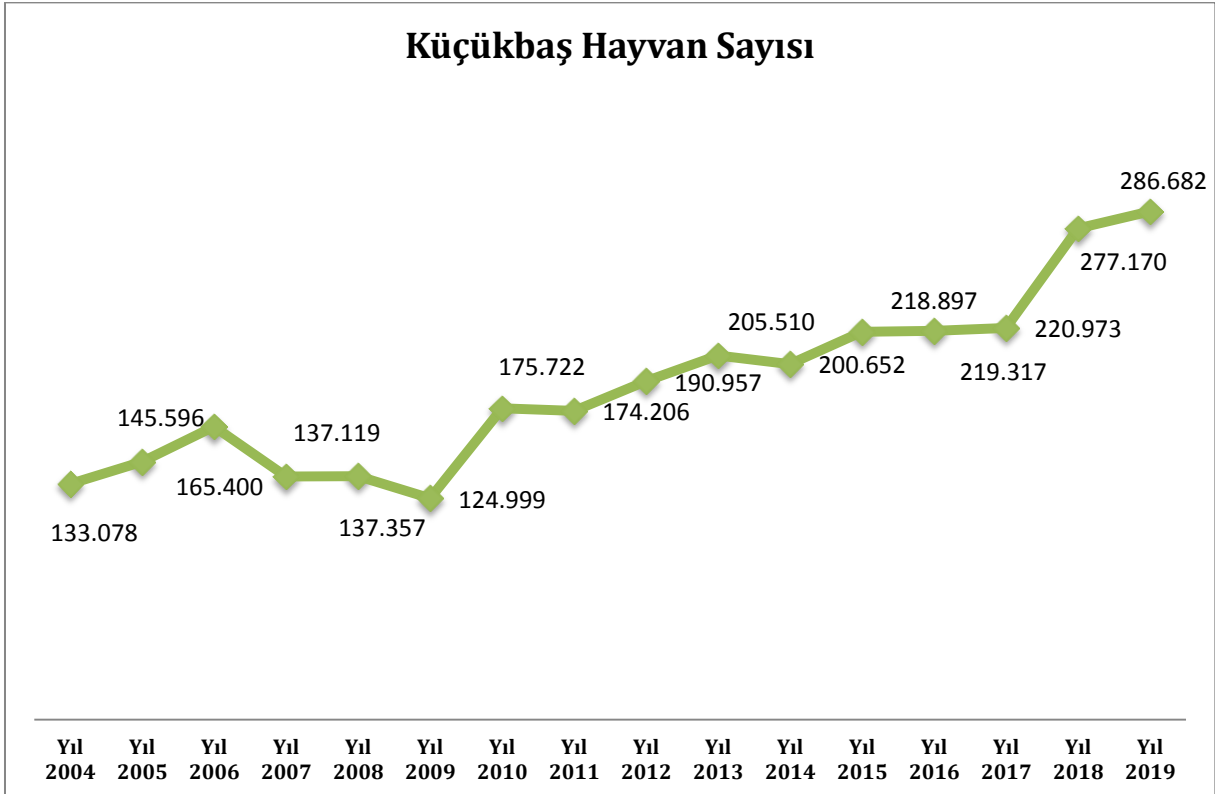
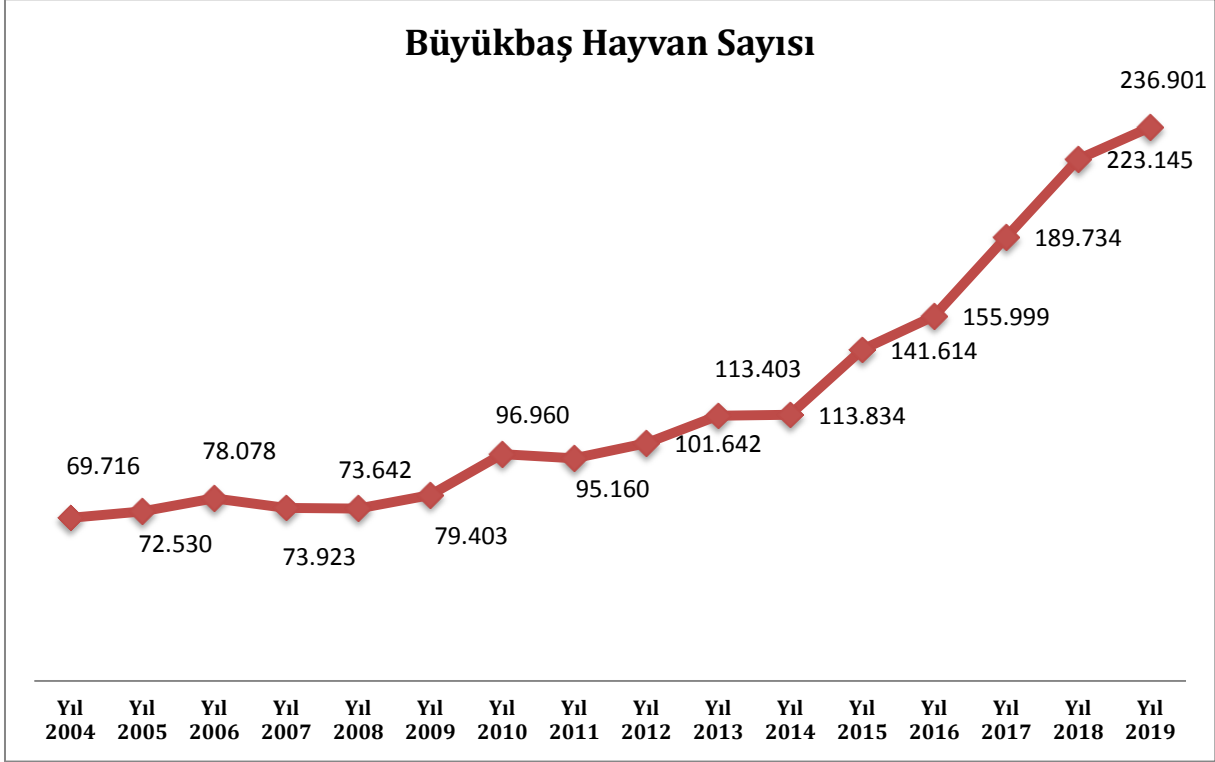


Kaynak: TÜİK, 2020

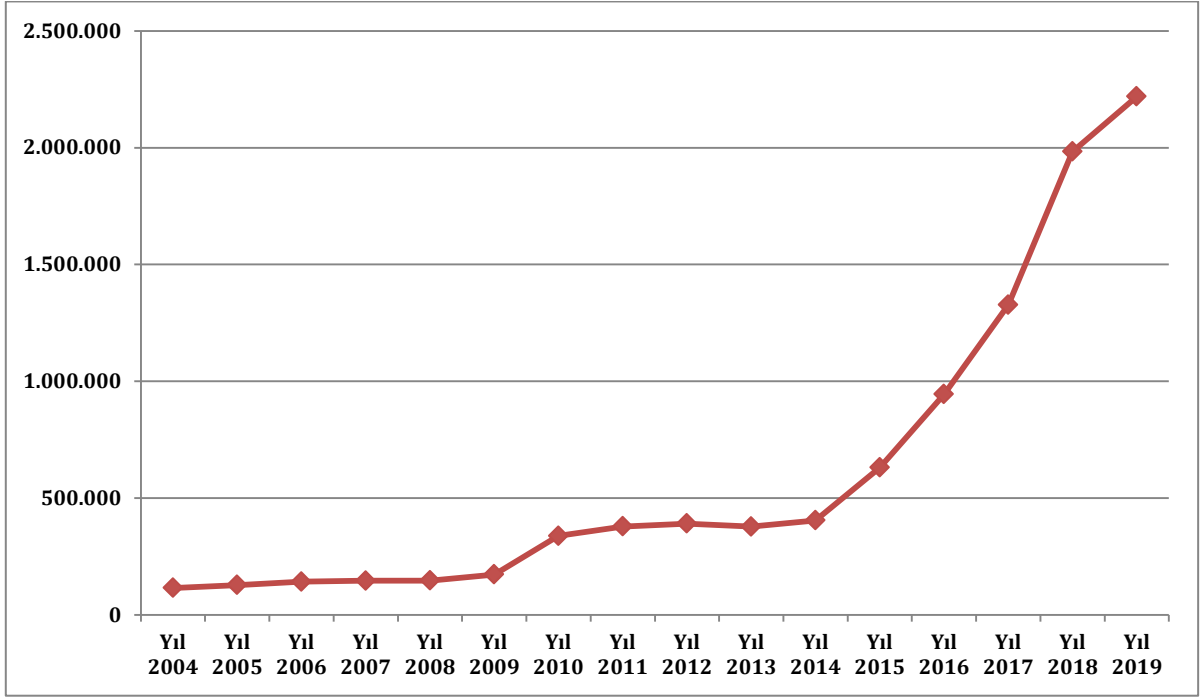
### Kırşehir Tarım Alanları (da)



Kırşehir de hayvancılık alanında yaygın olarak büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yapılırken, kanatlı hayvancılık ve balıkçılık yok denecek kadar az düzeyde gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında, Akçakent ve Çiçekdağı gibi meşe ormanının olduğu ilçelerde azda miktarda arıcılık yapılmaktadır. Ülke genelinde, büyükbaş varlığında yaşanan dalgalı seyirin, Kırşehir için geçerli olmadığı söylenebilmektedir. Büyükbaş hayvan varlığında, Türkiye’de artış ve azalışlar yaşanmakta iken Kırşehir de ise istikrarlı bir şekilde artış görülmektedir.



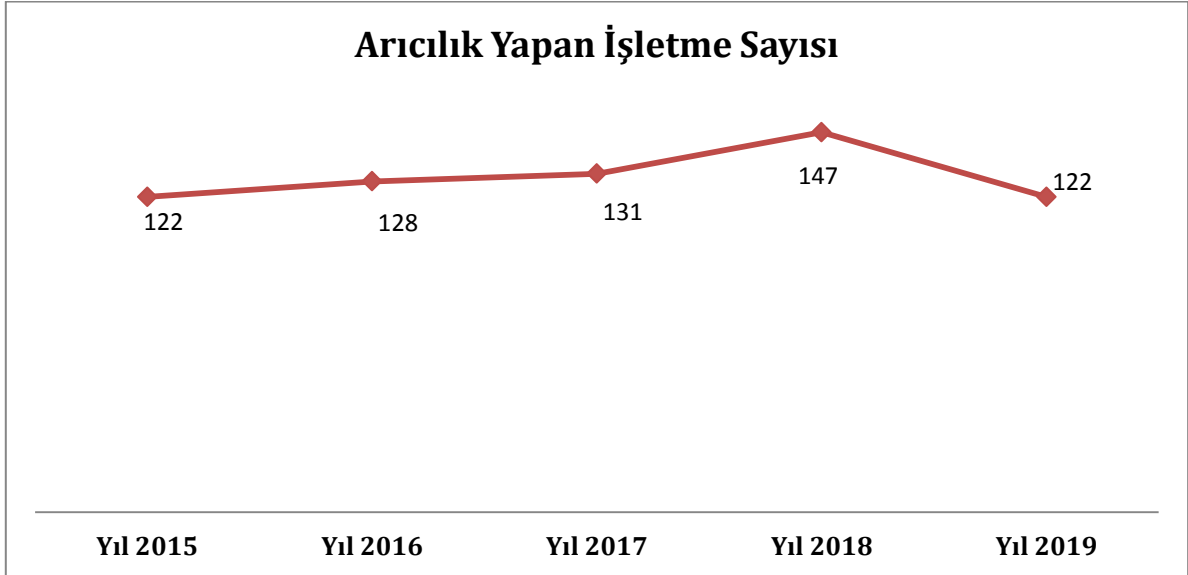
### Canlı Hayvan Değeri, Bin TL



Kaynak: TÜİK, 2020

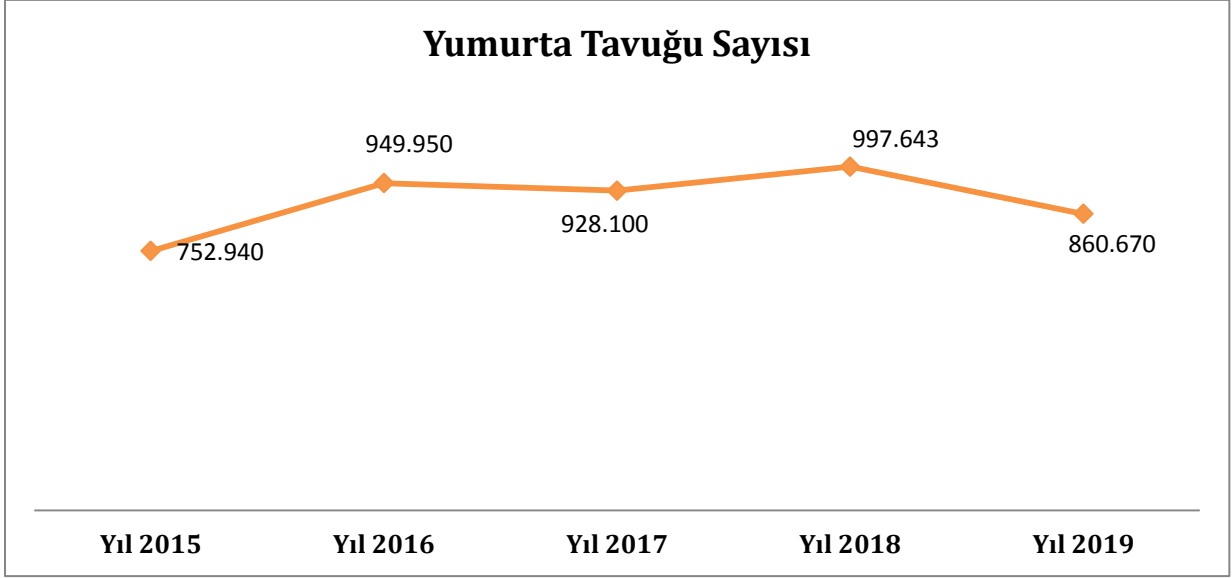
2019 yılında Kırşehir’de 1 tane işletme ipek böcekçiliği faaliyetine başlamış bulunmaktadır.

Arıcılık yapan işletme sayısı 2015 yılından beri aynı seviyelerdedir.



Kaynak: TÜİK, 2020

Yumurta Tavuğu Sayısı	
2015	752.940
2016	949.950
2017	928.100
2018	997.643
2019	860.670



Kaynak: TÜİK, 2020

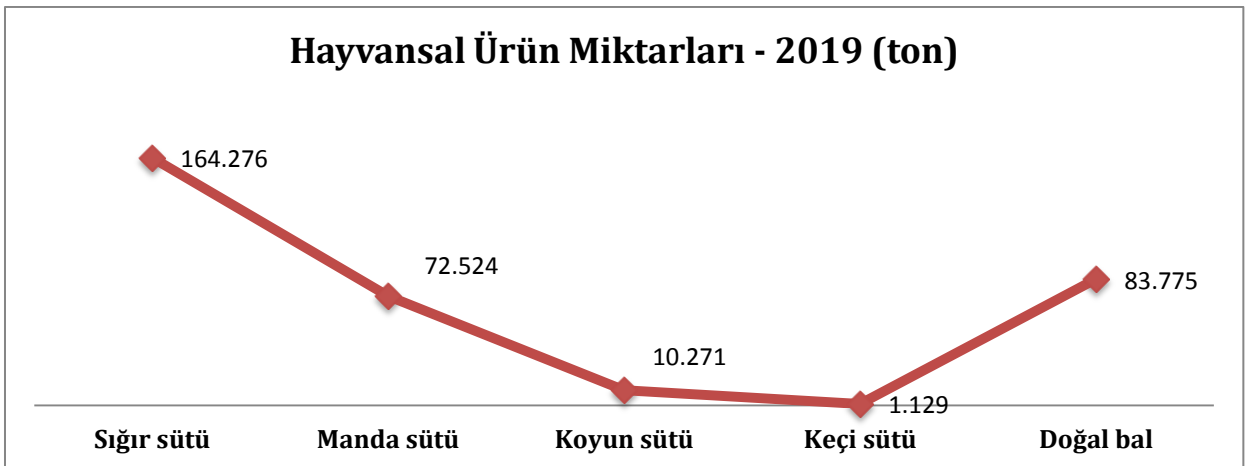
2019 yılında diğer kümes hayvanlarının sayısı ise,

Hindi - 11.826 tane

Kaz - 12.025 tane

Ördek ve beç tavuğu - 2.666'dır.

2019 yılında Kırşehir'de hayvansal ürün üretimi anlamında en fazla üretilen ürün sığır sütü olmuştur.



## Ticari Hayat

### Açılan ve Kapanan Şirket Sayısı

Yıl	Firma Tipi		Kırşehir
2019	Açılan	Şirket	83
		Kooperatif	12
		Gerçek kişi	40
	Tasfiye	Şirket	17
		Kooperatif	6
	Kapanan	Şirket	18
		Kooperatif	6
		Gerçek kişi	79
	2018	Açılan	Şirket
Kooperatif			13
Gerçek kişi			66
Tasfiye		Şirket	16
		Kooperatif	5
Kapanan		Şirket	13
		Kooperatif	3
		Gerçek kişi	49

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 2020.

### Sanayi İstatistikleri

#### Kırşehir'de en çok kodlanan ilk 5 ürün

Ürün	Kapasite Raporu Sayısı
Hazır beton	10
Mısır	10
Ekmeklik ve kaplıca buğday unu	7
Kepek, kavuz ve diğer artıklar	7
Çiftlik hayvanları için yemleri için karışımlar	5

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 2020.

#### Kırşehir'de en çok kodlanan ilk 5 faaliyet

Faaliyet	Kapasite Raporu Sayısı
Çakıl ve kum ocaklarının faaliyetleri	13
Hazır beton imalatı	10
Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	8
Öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı	8
Paketleme faaliyetleri	6

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 2020.

## İşgücü ve İstihdam



2019 yılı İŞKUR verilerine göre, Kırşehir'deki kayıtlı işsiz sayısı 5086'sı erkek, 6363'ü kadın olmak üzere toplamda 11.449'dur.

Kayıtlı işgücü sayısı ise, 12.054'ü erkek, 9.666'sı kadın olmak üzere toplamda 21.720'dir.

İllere Göre Aktif İşgücü Piyasası Programları								
Mesleki Eğitim Kursları		Girişimcilik Eğitim Programı		İşbaşı Eğitim Programı				
Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı			
20	465		266		812			
	Erkek	216	9	Erkek	189	448	Erkek	487
	Kadın	249		Kadın	77		Kadın	325

Kaynak: İŞKUR, 2019

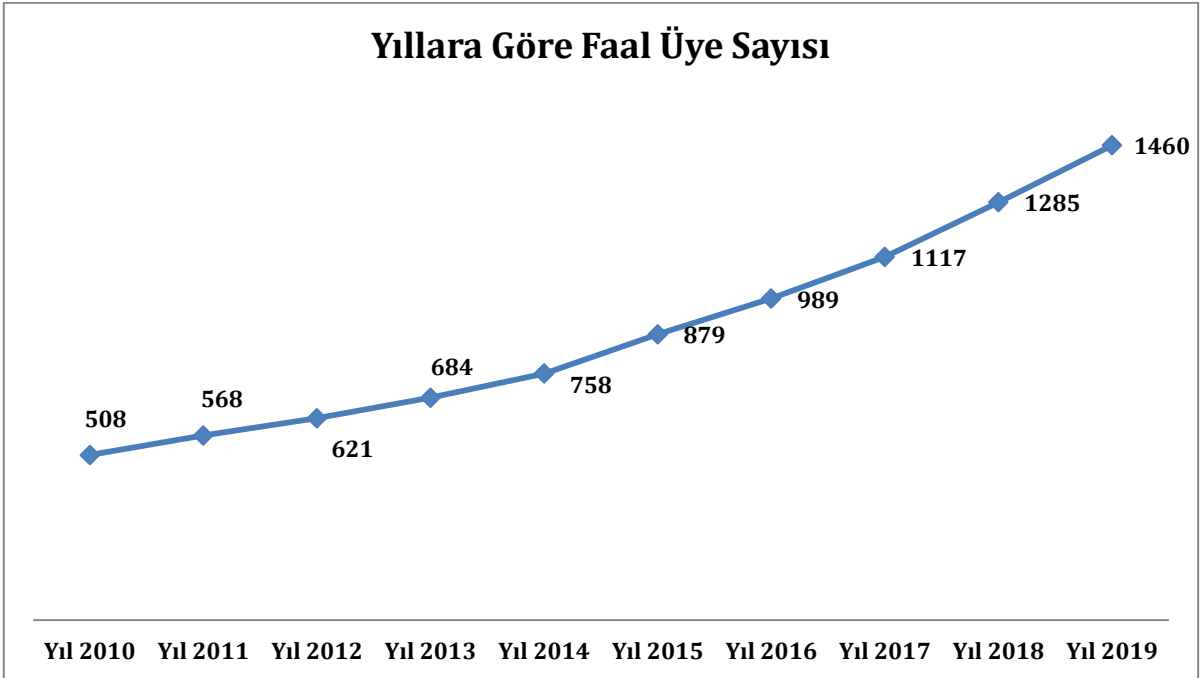
2019 yılında Kırşehir'deki açık iş sayısı kamuda 65, özelde 4786 olmak üzere toplamda 4851'dir. Kamuda işe yerleşen erkek sayısı 45, kadın sayısı 9 olmak üzere 54'tür. Özelde işe yerleşen erkek sayısı 2735, kadın sayısı 724 olmak üzere 3459'dur.

Kayıtlı işsizlerin meslek gruplarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.



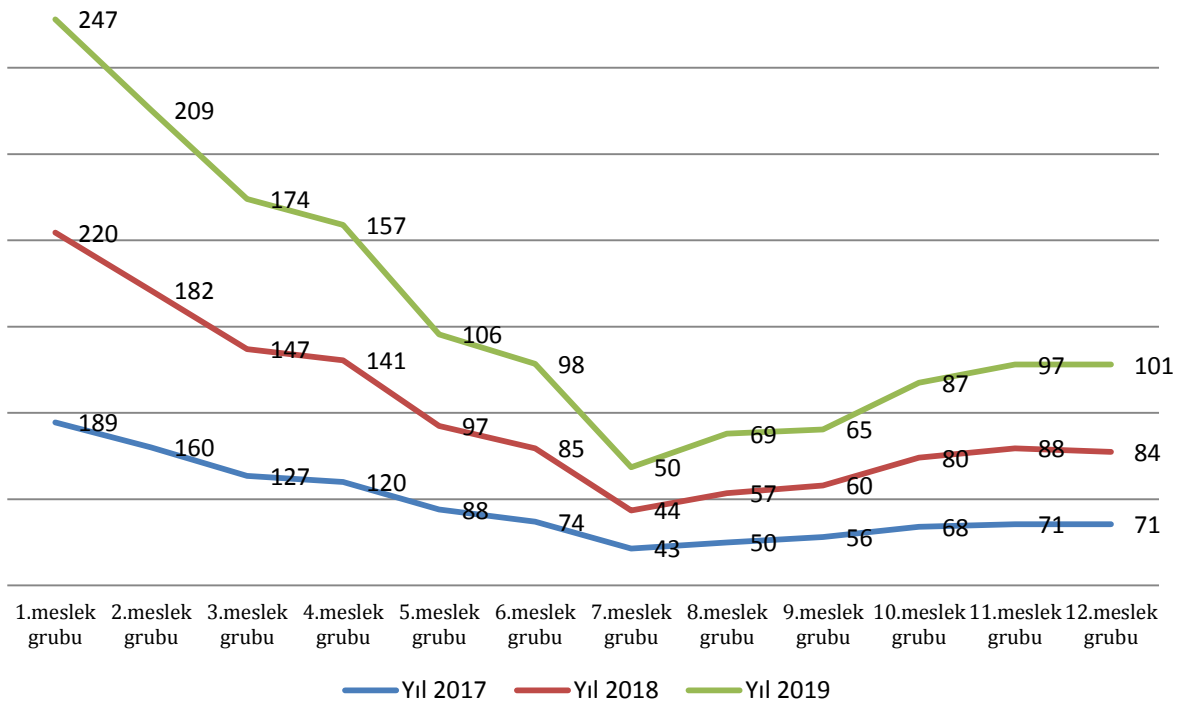
Kaynak: İŞKUR, 2020.

## RAKAMLARLA KIRŞEHİR TİCARET VE SANAYİ ODASI

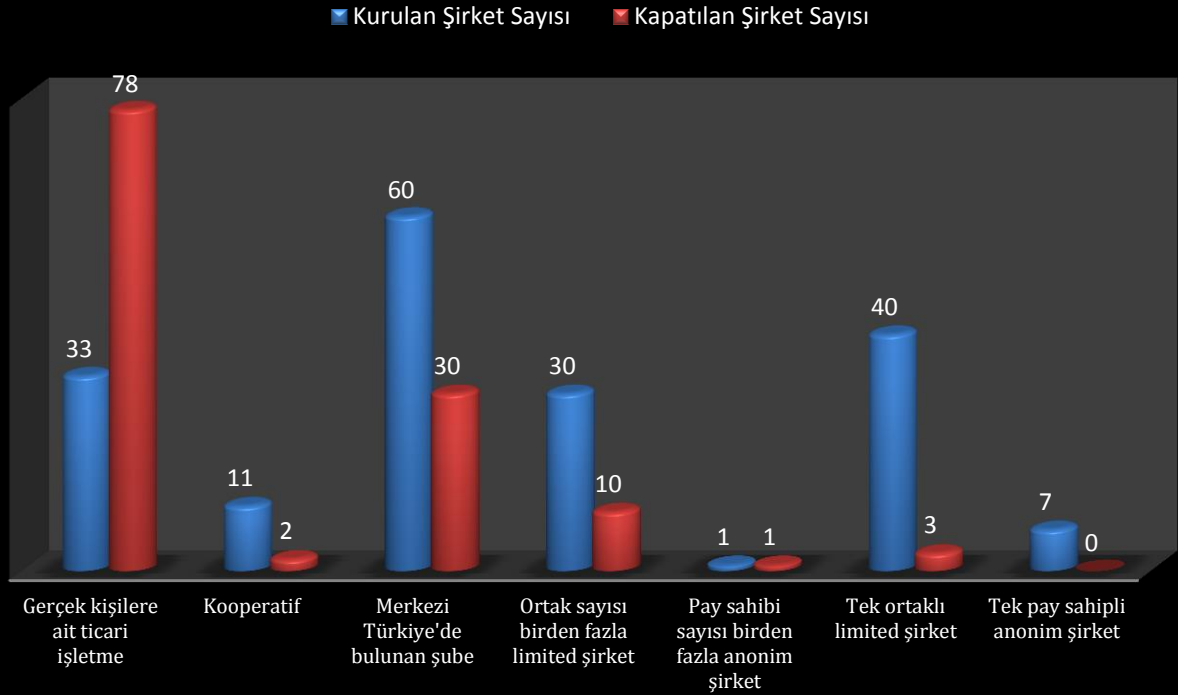




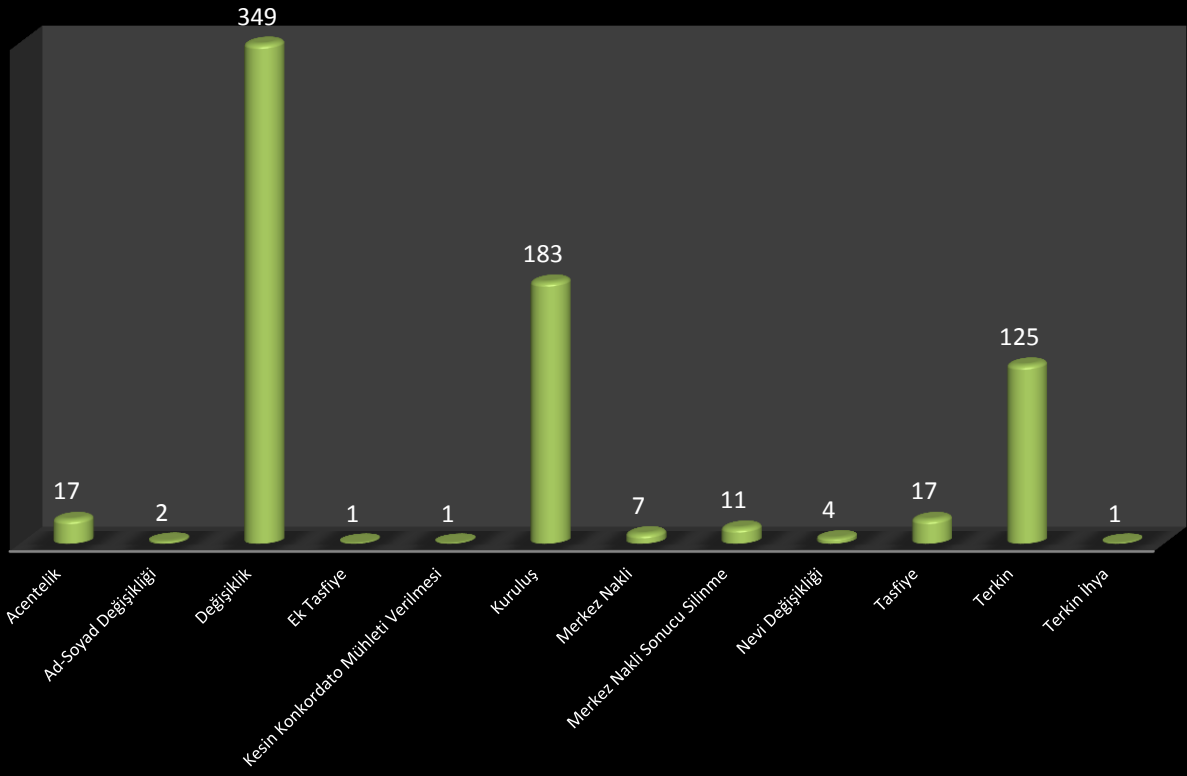
## Meslek Gruplarına Göre Faal Üye Sayıları



## Neviyeye Göre Kurulan-Kapatılan Şirket Sayıları - 2019



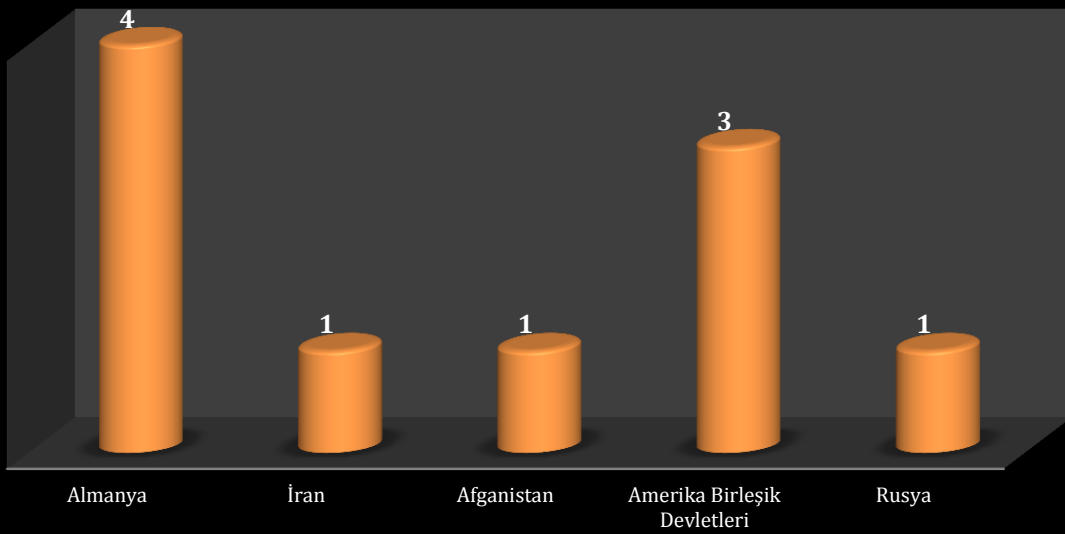
## Kırşehir Ticaret Sicili Müdürlüğü İşlem Sayıları - 2019



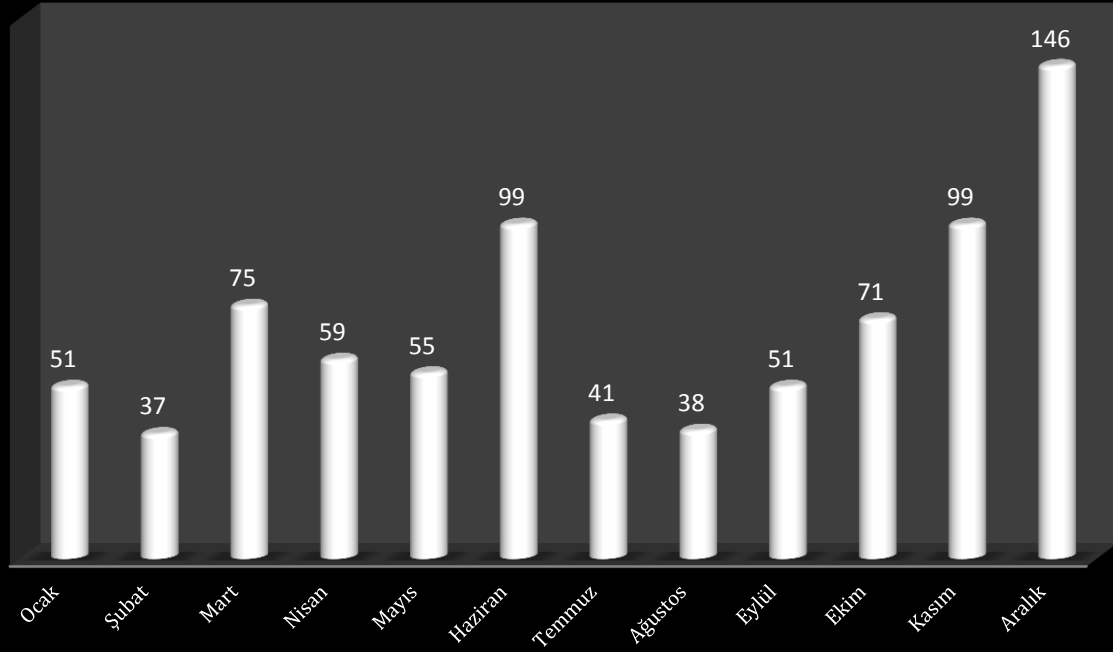
2019 yılı itibari ile yabancı sermayeli üye sayısı 10 tanedir.

Yabancı sermayelerin ülke dağılımı şu şekildedir.

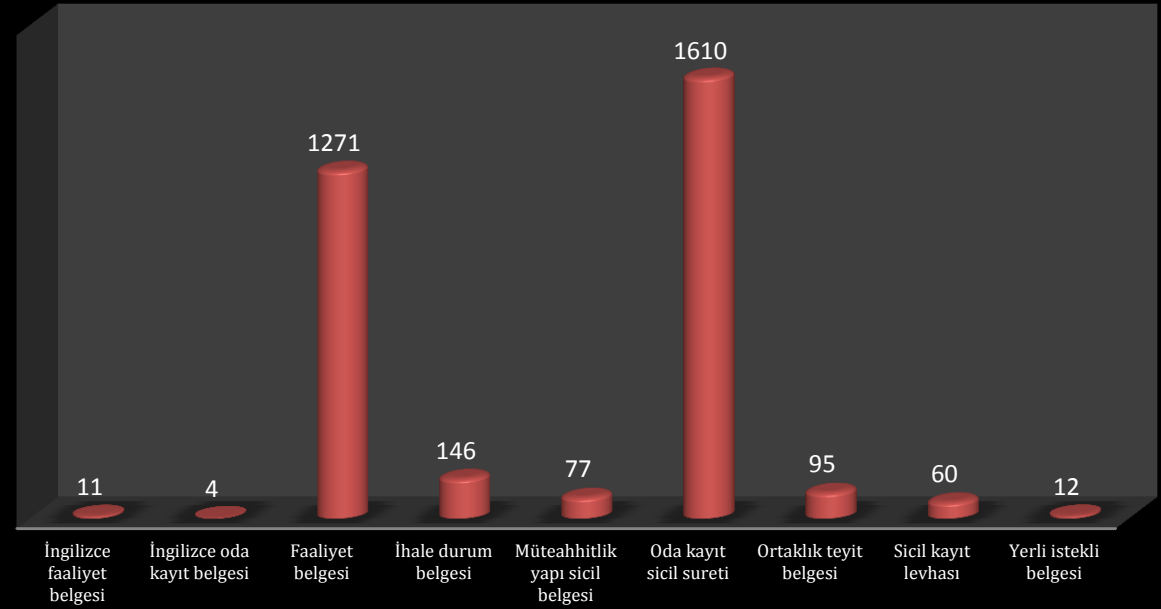
## Yabancı Sermayeli Üyeler

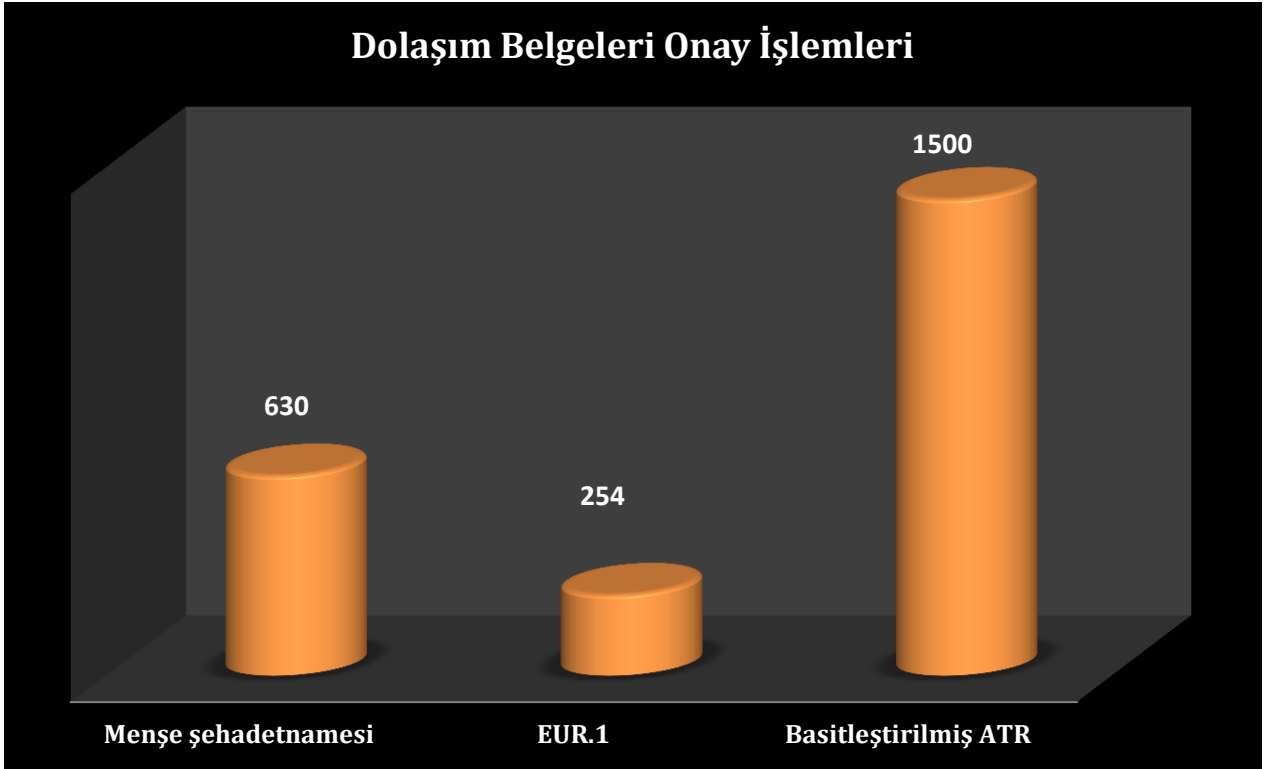
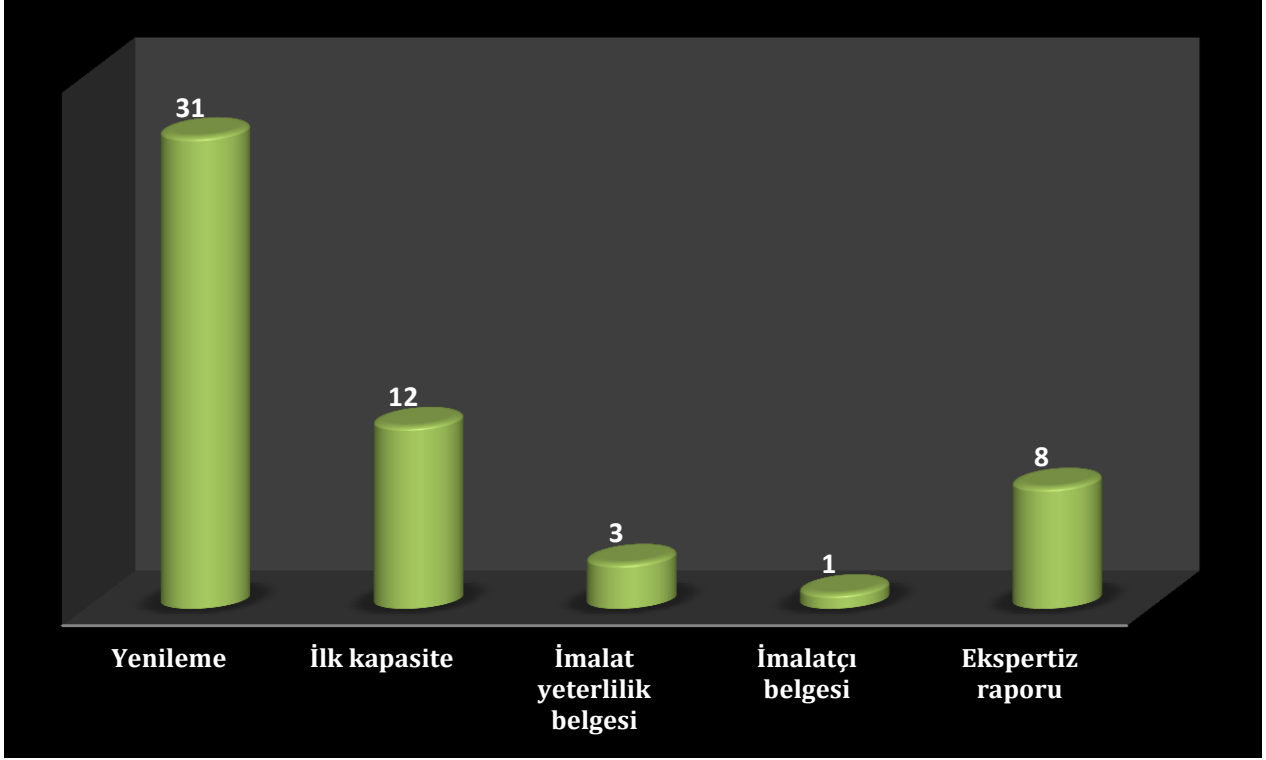


## K Belgesi İşlem Sayıları - 2019



## Belge İşlem Sayıları - 2019





## KAYNAKÇA

- ❖ Ahi Evran Üniversitesi
- ❖ Ahiler Kalkınma Ajansı Kırşehir Yatırım Destek Ofisi
- ❖ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)
- ❖ Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- ❖ Ege Bölgesi Sanayi Odası
- ❖ Hazine ve Maliye Bakanlığı
- ❖ Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü
- ❖ IMF Ekonomi Görünüm Raporu
- ❖ Kırşehir Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü
- ❖ Kırşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- ❖ Milli Eğitim Bakanlığı
- ❖ Sağlık Bakanlığı
- ❖ Tarım ve Orman Bakanlığı
- ❖ Ticaret Bakanlığı
- ❖ Türk Patent ve Marka Kurumu
- ❖ Türkiye Bankalar Birliği Kredi Risk Merkezi
- ❖ Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
- ❖ Türkiye İhracatçılar Meclisi
- ❖ Türkiye İstatistik Kurumu
- ❖ Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği